

KUZHEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

SAYI: 2021 / IV

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2021/IV

I: ÖNSÖZ

2022 yılı Ocak ayında IMF tarafından yayınlanan Küresel Ekonomik Görünüm Güncelleme raporunda küresel ekonominin 2022 yılında yüzde 4,4 büyüyeceği öngörüsü yapılmıştır. İlgili tahmin verisi iki büyük ekonomi olan ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin büyüme hızlarında yavaşlama gerçekleşeceği beklentisi nedeniyle daha önceki tahmin verisine göre aşağı yönlü revize edilmiştir. İlgili raporda artan enerji fiyatları ve arzda yaşanan kesintiler sonucunda hem gelişmekte olan ekonomilerde hem de ABD gibi gelişmiş ekonomilerde beklentilerin üzerinde enflasyon oranları ile karşılaşılacağından bahsedilmektedir. Dünya Bankası 2022 yılı Ocak ayı Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda ise 2022 küresel ekonomik büyüme tahminini yüzde 4,1 olarak açıklamıştır.

TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) 2021 yılı Kasım ve Aralık aylarında gerçekleştirdiği toplantılarının her ikisinde de bir haftalık repo faiz oranı olan politika faizini 100 baz puan indirerek yüzde 16 seviyesinden yüzde 14 seviyesine düşürmüştür. Böylelikle, 2021 yılı Eylül ayından itibaren toplam 500 baz puanlık faiz indirimine gidilmiştir.

2021 yılı dördüncü çeyreğinde KKTC'de bir önceki aya göre enflasyon oranları Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 3,23, yüzde 5,52 ve yüzde 15,16 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı dördüncü çeyreğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon oranları Ekim ayında yüzde 23,63, Kasım ayında yüzde 27,39 ve Aralık ayında ise yüzde 46,09 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı Aralık ayı sonunda yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu sektörler yüzde 77,65 ile ulaştırma, yüzde 60,43 ile mobilya ve ev aletleri ve yüzde 58,21 ile gıda ve alkolsüz içecekler kalemleri olmuştur. 2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla en düşük fiyat artışı ise yüzde 16,07 ile alkollü içecekler ve tütün kaleminde olmuştur.

2021 mali yılının dördüncü çeyreğinde bütçe gelirleri 3.487,6 milyon TL ve bütçe giderleri 3.817,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle, 2021 yılı dördüncü çeyreğinde kamu maliyesi 329,8 milyon TL açık vermiştir. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi bir önceki yıla kıyasla yüzde 21,8 artış yaşayarak 2021 yılı tamamında 5.897,4 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan bağış, yardım ve krediler kalemi ise 2021 yılı tamamında 1.839,5 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında bütçe giderleri içerisinde en büyük paya sahip ilk iki kalem ise cari transferler ve personel giderleri olup, sırasıyla 4.290,2 milyon TL ve 3.514,1 milyon TL olarak gerçekleşmişlerdir. İlgili kalemlerin toplam bütçe giderleri içindeki payı ise cari transferler için yüzde 41,3 ve personel giderleri için ise yüzde 33,8 olmuştur. 2020 yılında 536,2 milyon TL açık veren kamu bütçesi, 2021 yılında 954,7 milyon TL açık vermiştir. 2021 yılında oluşan bütçe açığının karşılanmasında kullanılmak üzere yıl içinde 612,5 milyon TL net iç borçlanma yapılmıştır.

KKTC Ticaret Dairesi tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre 2021 yılı üçüncü çeyreğinde ihracat ve ithalat rakamları sırasıyla 24,3 milyon ve 587,9 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı ilk dokuz ayında toplam ihracat rakamı 106,8 milyon ABD doları ve toplam ithalat rakamı ise 1.250,8 milyon ABD doları olmuştur. 2021 yılı ilk dokuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre toplam ihracatta yüzde 29,29 ve toplam ithalatta yüzde 44,46 artış gerçekleşmiştir. 2021 yılı ilk dokuz ayında ithalat içerisinde en büyük paya sahip ilk üç kalem yüzde 30,21 pay ile yakıt, yüzde 7,24 ile taşıt araçları ve yüzde 2,88 ile inşaat demiri kalemi olmuştur.

2021 yılı dördüncü çeyreğinde bankacılık sektörünün aktif toplamı Aralık ayı sonu itibarıyla bir önceki çeyreğe göre yüzde 34,08 artarak 79.643 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artış esas itibarıyla son çeyrekte döviz kurunda meydana gelen artıştan kaynaklanmaktadır. İlgili dönemde sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay sahibi yüzde 52,74 ile brüt krediler, ikinci en büyük pay sahibi ise yüzde 30,4 ile nakit ve nakit benzeri kalemler olmuştur.

2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla sektörün pasif toplamı içerisinde en büyük paya sahip kalemi olan mevduat toplamı 66.179,1 milyon TL'ye ulaşmıştır. Mevduatın toplam pasifler içerisindeki payı ise yüzde 83,09'dur. 2021 yılı Aralık ayı itibarıyla işletme kredileri 30.433,5 milyon TL ile krediler içerisinde birinci sırada yer alırken, 7.472,4 milyon TL ile tüketici kredileri ikinci sırada yer almaktadır. Türlerine göre bankacılık sektörü mevduat toplamına bakıldığı zaman, 47.406 milyon TL ile tasarruf mevduatı, mevduatın vade dağılımına bakıldığı zaman ise yüzde 49,67 ile 1 ay vadeli mevduat en büyük paya sahiptir. Bankacılık sektöründe mevduatın krediye dönüşüm oranı 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 2,41 puan azalarak yüzde 63,47 seviyesine gerilemiştir. Özel sermayeli bankalar yüzde 67,17 ile mevduatın brüt krediye dönüşüm oranı açısından banka grupları bazında ilk sırada yer almaktadır. İlgili dönemde TGA hariç TP ve YP mevduatın krediye dönüşüm oranı sırasıyla yüzde 99,49 ve yüzde 49,52 olarak gerçekleşmiştir. En geniş tanımlı para arzı M3 bir yıllık dönemde yüzde 57,61 artış göstererek 71.395,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 1.539,4 milyon TL olan sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) ise Aralık ayı sonu itibarıyla yüzde 2,98 artarak 1.585,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bankacılık sektörünün sermaye yeterliliği standart rasyosu (SYSR) 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 0,39 puan azalarak yüzde 10 olan yasal sınırın üzerinde, yüzde 16,66 seviyesinde gerçekleşmiştir. Banka grupları bazında incelendiğinde SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 14,14, özel sermayeli bankalarda yüzde 13,1 ve şube bankalarında ise yüzde 22,42 olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla seçilmiş ekonomilere ve KKTC ekonomisine dair güncel temel göstergelerin yer aldığı ve KKTC bankacılık sektörünün genel görünümünün detaylı şekilde yansıtıldığı bu bültenin konuya ilgi duyanlara fayda sağlamasını umar, hazırlanmasında emeği geçen çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Rifat GÜNAY

Başkan

KKTC Merkez Bankası, 2021 / IV

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Faks

0392 - 228 5240

0392 - 228 2131

Web Sitesi

<http://www.mb.gov.ct.tr>

E-posta

ileti@kktcmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdeki veriler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkündür. Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

II: KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
ATM	Otomatik Vezne Makinesi/Bankamatik
BPP	Bankalararası Para Piyasası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
Brexit	Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkışı
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EA 19	Avro Bölgesi
EUROSTAT	Avrupa İstatistik Ofisi
ESA	Avrupa Hesaplar Sistemi
Fed	ABD Merkez Bankası
FOMC	ABD Merkez Bankası Açık Piyasa İşlemleri Komitesi
GLP	Geç Likidite Penceresi
GSMH	Gayrisafi Milli Hâsıla
GSYH	Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla
IMF	Uluslararası Para Fonu
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ONS	Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Ofisi
OPEC	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
OVP	Orta Vadeli Program
PMI	Satın Alma Yöneticileri Endeksi
PPK	Para Politikası Kurulu
RAV	Risk Ağırlıklı Varlıklar
RG	Resmi Gazete
SYSR	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyatları Endeksi
UBB	Uluslararası Bankacılık Birimi
UEA	Uluslararası Enerji Ajansı
YP	Yabancı Para
YEP	Yeni Ekonomik Program
Yİ-ÜFE	Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi
\$/USD	Dolar, ABD doları
€/EUR	Euro, Avro
£/GBP	Sterlin

III: TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar + BPP İşlemlerinden Alacaklar

İÇİNDEKİLER

I: ÖNSÖZ	i
II: KISALTMALAR	v
III: TANIMLAR	v
İÇİNDEKİLER	vii
IV: TABLO LİSTESİ	ix
V: GRAFİK LİSTESİ	xi
1 ULUSLARARASI GELİŞMELER	1
1.1 Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler	1
1.2 Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm	2
1.2.1 Büyüme.....	2
1.2.2 Enflasyon.....	3
1.2.3 Politika Faizleri.....	3
1.2.4 Döviz Kurları.....	4
2 İSTİHDAM VE FİYATLAR	5
2.1 İstihdam	5
2.2 Enflasyon	6
3 DIŞ TİCARET ve TURİZM	9
3.1 İhracat ve İthalat Gelişmeleri	9
3.2 Turizm	12
4 BÜTÇE GELİŞMELERİ	15
4.1 2021 Yılı Dördüncü Çeyrek Sonuçları	15
4.2 Gelirler	15
4.3 Giderler	16
4.4 Bütçe Uygulama Sonuçları	17
4.5 Finansman Dengesi	18
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER	21
5.1 Bankacılık Sektörünün Genel Görünümü	21
5.1.1 Finansal Derinleşme.....	21
5.1.2 Bankacılık Sektörünün Performans Rasyoları.....	21
5.1.3 Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma.....	22
5.1.4 Banka, Şube, Personel ve ATM Sayısı.....	22
5.2 Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu	24
5.2.1 Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler.....	25
5.2.2 Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler.....	27
5.2.3 Krediler.....	28

5.2.4	Menkul Değerler Cüzdanı.....	30
5.2.5	Mevduat.....	31
5.2.6	Özkaynaklar.....	34
5.3	Para Arzı.....	35
5.4	Bankalararası Para Piyasası Genel Görünüm	36
5.5	Kredi Kartları Azami Faiz Oranları	39
5.6	Bankacılık Dışı Finans Sektörü	39
5.6.1	Kooperatifler.....	39
6	<i>FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ</i>.....	41
6.1	Sermaye Yeterliliği.....	41
6.2	Tahsili Gecikmiş Alacaklar	42
6.3	Aktif ve Özkaynak Kârlılığı.....	44
EK A.	<i>EKONOMİK KARARLAR</i>.....	45
EK B.	<i>İSTATİSTİKİ VERİLER</i>	47
EK C.	<i>NOTLAR</i>	87

IV: TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri	1
Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm (kişi)	5
Tablo 2.2: Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü (kişi)	5
Tablo 2.3: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)	8
Tablo 3.1: İhracat ve İthalat.....	9
Tablo 3.2: Önemli İthal Malları (ABD doları).....	10
Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay).....	11
Tablo 3.4: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)	12
Tablo 3.5: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı	12
Tablo 3.6: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler.....	13
Tablo 3.7: Uyruklara Göre Konaklayan Kişi Sayısı ve Gecelemeler	14
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL).....	15
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL).....	15
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL).....	16
Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)	17
Tablo 4.5: Finansman Dengesi (Milyon TL)	18
Tablo 4.6: Yıllar İtibarıyla Bütçe Yerel Gelir – Gider Reel Değişimleri(%)	19
Tablo 4.7: KKTC Maliye Bakanlığı'nın KKTC Merkez Bankası Aracılığı ile Gerçekleştirdiği TL DİBS İhaleleri	20
Tablo 5.1: Performans Rasyoları	21
Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)	22
Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler.....	22
Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi	23
Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişmeler	23
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	24
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%)	25
Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)	26
Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)	26
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	27
Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL).....	28
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	31
Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	32
Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)	33
Tablo 5.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Milyon TL)	33
Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	34
Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)	35
Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi.....	36
Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000)	37
Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)	38
Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%).....	39
Tablo 5.22: Kooperatifler Konsolide Bilançosu (Milyon TL).....	39
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar(Milyon TL)	41
Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	43
Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%)	44
Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası.....	45
Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler	46
Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)	48
Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)	49
Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL)	50
Tablo B.4: KKTCMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)	51

Tablo B.5: KKTCCMB Döviz Kurları (Ay Sonu)	52
Tablo B.6: Çapraz Kurlar	53
Tablo B.7: KKTCCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)	54
Tablo B.8: KKTCCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%).....	55
Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%).....	56
Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%).....	57
Tablo B.11: Karşılıksız Çekler.....	58
Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)	59
Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)	60
Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	61
Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	62
Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)	63
Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL)	64
Tablo B.18: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)	65
Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)	66
Tablo B.20: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%).....	67
Tablo B.21: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL).....	68
Tablo B.22: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	69
Tablo B.23: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	69
Tablo B.24: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	70
Tablo B.25: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	70
Tablo B.26: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	71
Tablo B.27: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	71
Tablo B.28: Para Arzı (Milyon TL)	72
Tablo B.29: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	73
Tablo B.30: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler	74
Tablo B.31: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	75
Tablo B.32: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı	76
Tablo B.33: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	77
Tablo B.34: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	77
Tablo B.35: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)	78
Tablo B.36: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim	78
Tablo B.37: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları	79
Tablo B.38: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)	79
Tablo B.39: Asgari Ücret Gelişmeleri	80
Tablo B.40: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları	81
Tablo B.41: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)	82
Tablo B.42: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları).....	83
Tablo B.43: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı	84
Tablo B.44: 2020 - 2021 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)	84
Tablo B.45: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı	85

V: GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)	2
Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları	3
Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları	4
Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti	4
Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100)	4
Grafik 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım	5
Grafik 2.2: Başvurular - Münhaller - Yerleştirilenler	5
Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı	6
Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı	6
Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı	6
Grafik 2.6: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları	7
Grafik 3.1: İthalat ve İhracat	10
Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi (ihracat + ithalat), Dış Ticaret Dengesi (ihracat - ithalat)	11
Grafik 3.3: 2021 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2019 ve 2020 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması	13
Grafik 3.4: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%)	14
Grafik 3.5: Yatak Kapasitesi	14
Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)	15
Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)	16
Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay)	16
Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı	18
Grafik 4.5: Yıllar İtibarıyla Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı	19
Grafik 4.6: T.C. Yardım ve Kredilerinin GSYH'ye Oranı (%)	19
Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)	21
Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi	23
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%)	25
Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%)	26
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi	27
Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%)	27
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	28
Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	28
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)	29
Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%)	29
Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)	29
Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)	30
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	30
Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%)	31
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%)	32
Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi	32
Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark	34
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı	34
Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı	34
Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları	35
Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı	36
Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	41
Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar	41
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)	42
Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı	42
Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi	42
Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı	43
Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA	44

1 ULUSLARARASI GELİŞMELER

1.1 GENEL GÖRÜNÜM VE GÜNCEL GELİŞMELER

IMF tarafından 2022 yılı Ocak ayında yayınlanan Küresel Ekonomik Görünüm Güncelleme raporunda, küresel ekonominin 2022 yılına beklenenden daha zayıf bir konumda girdiği belirtilmekte ve küresel ekonomik büyüme hızının 2022 yılını yüzde 4,4 ile tamamlayacağı öngörülmektedir. Bu oran, 2021 yılında gerçekleşen yüzde 5,9'dan 1,5 puan daha düşüktür. 2022 yılına ilişkin tahmin 2021 yılı Ekim ayında yayınlanan Küresel Ekonomik Görünüm raporundaki tahminden daha aşağıdadır. Bu revizyonda, iki büyük ekonomi olan ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin büyüme hızlarında gerçekleşeceği tahmin edilen yavaşlama etkili olmuştur. 2023 yılında ise küresel ekonomik büyümenin yüzde 3,8 seviyesine düşeceği tahmin edilmektedir.

İlgili raporda, artan enerji fiyatları ve tedarik zincirlerinde yaşanan kesintiler sebebiyle hem gelişmekte olan ekonomilerde hem de ABD gibi gelişmiş bir ekonomide beklenenden daha yüksek enflasyon oranlarına ulaşıldığından bahsedilmektedir.

IMF raporunda 2022 yılında tedarik zinciri aksamaları ve yüksek enerji fiyatları sebebiyle oluşan yüksek enflasyonun 2021 yılı Ekim ayı Küresel Ekonomik Görünüm raporunda öngörülenden daha uzun süre devam edeceği beklentisine değinilmiştir. Raporda 2022 yılında arz-talep dengesizliklerinin azalması ve büyük ekonomilerin para politikası uygulamaları ile enflasyon oranlarının kademeli olarak düşeceği tahmin edilmektedir. Raporda ayrıca, gelişmiş ekonomilerin yüksek enflasyon oranları nedeniyle politika faiz oranlarında yapılacak artışlarla birlikte özellikle son iki yılda çok ciddi oranda yüksek borç stoklarına ulaşan gelişmekte olan ülke ekonomilerine sermaye girişlerinin azalmasına bağlı olarak para birimlerinde oynaklık olabileceği, bunun da finansal istikrarı etkileyeceğine vurgu yapılmaktadır.

Küresel Ekonomik Görünüm raporunda salgının etkisini sürdürmeye devam etmesinden dolayı etkili bir küresel sağlık stratejisine her zamankinden daha çok önem verilmesi gerektiğine değinilmiştir. Önümüzdeki günlerde daha tehlikeli Covid-19 varyantlarının risklerini azaltabilmek adına aşılar, testlere ve tedavilere dünya çapında erişim sağlanmasının elzem

olduğu belirtilmiştir. Raporda birçok ülkede enflasyonu baskılayabilmek adına para politikasında sıkılaştırma yönünde adımlar atılması gerektiğine ve salgın öncesine göre daha sınırlı bir alana sahip olan maliye politikalarının sağlık ve sosyal harcamalara öncelik vermesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Dünya Bankası tarafından 2022 yılı Ocak ayında yayınlanan Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda küresel ekonomik büyümenin 2021 yılında yüzde 5,5'e sıçrama yapmasından sonra 2022 yılında önemli ölçüde zayıflayarak yüzde 4,1'e gerilemesinin beklendiğine değinilmiştir. Bu düşüşte Covid-19 salgınının ortaya çıkan yeni varyantlar ile yeniden hız kazanması, azalan mali destekler ve yaşanan arz sıkıntıları etkili olmuştur. Rapora göre, 2023 yılında küresel ekonomideki büyüme hızının yavaşlamaya devam ederek yüzde 3,2 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Dünya Bankası raporunda gelişmiş ekonomilerdeki üretim ve yatırım seviyelerinin gelecek yıl salgın öncesi düzeylerine geri dönmesi öngörülmürken, özellikle küçük ekonomilerde ve gelişmekte olan ülkelerde aşılama oranların düşük kalması ve daha sıkı maliye ve para politikaları nedeniyle bu oranların belirgin şekilde daha düşük kalacağı tahmin edilmektedir. Raporda ayrıca, gelişmekte olan ekonomilerdeki politika yapıcılarını artan enflasyonist baskılara bağlı olarak, gelişmiş ekonomilerin yapacağı parasal sıkılaştırmanın etkisinde mali alanlarının kısıtlı kalması gibi zorlu durumların beklediğinin de altı çizilmiştir.

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri

	2019	2020	2021 ¹	2021 ²	2022 ¹
IMF	2,8	-3,1	3,4	5,9	4,4
Dünya Bankası	2,6	-3,4	2,6	5,5	4,1
OECD	2,8	-3,4	3,3	5,6	4,5

Kaynak: OECD, Dünya Bankası, IMF

¹ İlgili yılın ilk tahmini.

² İlgili yılın son tahmini.

³ Covid-19 salgını öncesi son tahmin.

⁴ Covid-19 salgını sonrası son tahmin.

Küresel Ekonomik Görünüm raporunda sıkı bütçe politikalarına rağmen birçok gelişmekte olan ekonomide hâlihazırda yüksek seviyede olan borç stoklarının bütçe geliri yaratma zayıflığının devam etmesi nedeniyle daha da artmasının olası olduğuna değinilmiştir. Uzun vadede gelişmekte olan ekonomilerin emtia şoklarına karşı kırılganlıkları düşüren, gelir ve cinsiyet eşitsizliğini azaltan, sağlık ve

iklimle ilgili krizlere karşı hazırlıklı olmayı sağlayan reformlar içeren kararlı politika eylemlerini takip ederek büyümeyi desteklemeleri gerektiği vurgulanmaktadır.

1.2 SEÇİLMİŞ ÜLKELERDEKİ EKONOMİK VE FİNANSAL GÖRÜNÜM

1.2.1 BÜYÜME

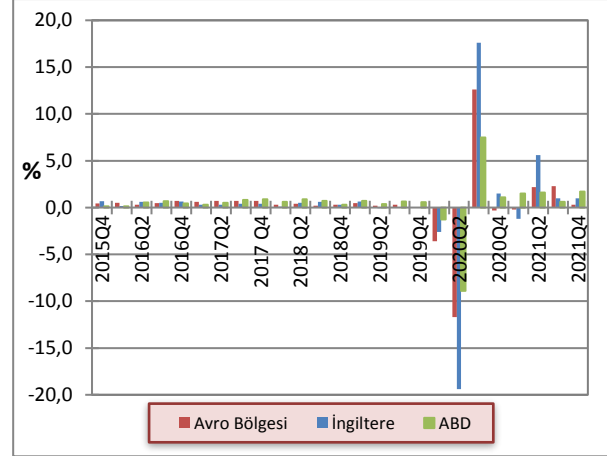
Ekonomik Analiz Bürosu tarafından açıklanan öncü verilere göre ABD ekonomisi 2021 yılının son çeyreğinde yıllık bazda yüzde 6,9 büyümüştür. ABD ekonomisi 2021 yılı üçüncü çeyreği için yüzde 2,0 olarak açıklanan yıllık büyüme oranı yukarı yönlü revize edilerek yüzde 2,3'e yükseltilmiştir. ABD ekonomisi 2021 yılı yıllık GSYH büyümesi ise yüzde 5,7 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ABD GSYH'deki artış özel stok yatırımı, ihracat, kişisel tüketim harcamaları ve konut dışı sabit yatırımlardaki artışları yansıtmaktadır. Federal hükümet harcamaları ile eyalet ve yerel yönetim harcamalarında ise düşüş olduğu görülmüştür.

Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Bürosu (ONS) tarafından daha önce zincirlenmiş hacim endeksine göre yüzde 1,3 olarak açıklanan 2021 yılı üçüncü çeyrek Birleşik Krallık ekonomik büyümesi aşağı yönlü revize edilerek yüzde 1,0 olarak açıklanmıştır. 2021 yılı dördüncü çeyrek ekonomik büyümesi zincirlenmiş hacim endeksine göre bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 1 olarak gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık ekonomisinde 2020 yılında GSYH'de yıllık bazda yaşanan yüzde 9,4 daraldıktan sonra 2021 yılında yıllık bazda yüzde 7,5 büyüme olmuştur.

Avro Bölgesi ekonomisi EUROSTAT tarafından açıklanan öncü verilere göre 2021 yılı dördüncü çeyreğinde mevsim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0,3, yıllık bazda ise yüzde 4,6 büyüme kaydetmiştir. Avro Bölgesi 2021 yılı üçüncü çeyreği için açıklanan çeyreklik bazda ekonomik büyüme oranı 0,1 puan yukarı yönlü revize edilerek yüzde 2,3'e, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyüme ise 0,2 puan yukarı yönlü revize ile yüzde 3,9'a yükseltilmiştir.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre, GSYH 2021 yılı dördüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,1 artmıştır. 2021 yılında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH verilerine göre dördüncü çeyrek dönemde, bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,5 artış olmuştur.

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: OECD

Türkiye ekonomisinde GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2021 yılında hizmet faaliyetlerinin toplam katma değerinin yüzde 21,1, diğer hizmetlerin yüzde 20,3, bilgi ve iletişim faaliyetlerinin yüzde 20,2, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetlerinin yüzde 17,3, sanayinin yüzde 16,6, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinin yüzde 7 ve gayrimenkul faaliyetlerinin yüzde 3,5 arttığı, finans ve sigorta faaliyetlerinin yüzde 9, tarım sektörünün yüzde 2,2, inşaat sektörünün yüzde 0,9 azaldığı görülmüştür.

Önceki yılın aynı dönemine göre, 2021 yılı son çeyreğinde, zincirlenmiş hacim endeksine göre mal ve hizmet ihracatı yüzde 24,9, ithalatı ise yüzde 2,0 artmıştır. Mal ve hizmet ihracatı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 20,7, ithalatı ise yüzde 2,6 artmıştır.

1.2.2 ENFLASYON

ABD’de 2021 yılı Aralık ayında yıllık TÜFE yüzde 7 artış kaydederek son 40 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. ABD TÜFE, ilgili dönemde aylık bazda ise yüzde 0,5 artış kaydetmiştir. 2021 yılı Ekim ve Kasım aylarında ise TÜFE aylık bazda sırasıyla yüzde 0,9 ve yüzde 0,8 artış kaydetmiştir.

ONS tarafından açıklanan verilere göre Birleşik Krallık 2021 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarındaki yıllık TÜFE artışı sırasıyla yüzde 3,8, yüzde 4,6 ve yüzde 4,8 olmuştur. Birleşik Krallık’ta 2021 yılı Aralık ayında fiyat düzeylerindeki yıllık artışa en büyük katkı yüzde 1,31 puan ile konut ve hanehalkı hizmetlerinden ve 1,29 puan ile ulaştırma kaleminden gelmiştir. Ulaştırma sektöründe en çok katkısı yapan alt sektörler motor yakıtları ve ikinci el arabalar olmuştur.

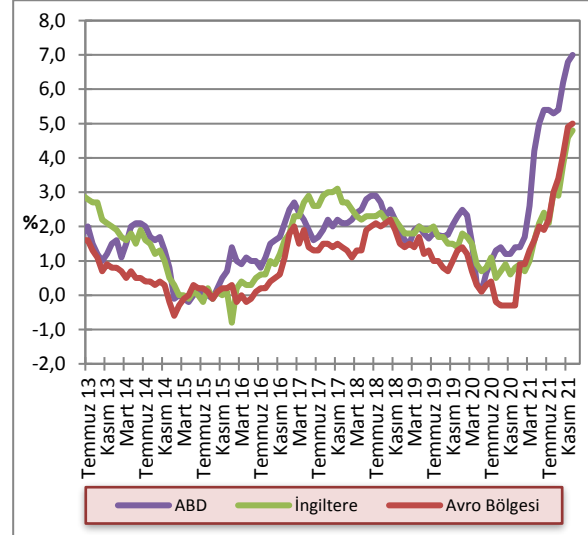
EUROSTAT verilerine göre Avro Bölgesinde harmonize edilmiş yıllık TÜFE 2021 yılı Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 4,9 ve yüzde 5,0 artmıştır. 2021 yılı Aralık ayında yıllık TÜFE değişimine en büyük katkısı 2,46 puan ile enerji, 1,02 puan ile hizmetler sektörü, 0,78 puan ile enerji fiyatları sanayi malları ile 0,71 puan ile gıda, alkollü içecekler ve tütün kalemleri yapmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre 2021 yılı Aralık ayında aylık TÜFE artışı yüzde 13,58 olmuştur. 2021 yılının son ayında Yİ-ÜFE aylık artış oranı yüzde 19,08 ile 27 yıldan daha uzun bir süreden sonra en yüksek aylık artışını kaydetmiştir.

2021 yılı Aralık ayında yıllık TÜFE değişimi ilgili dönemde aylık bazda yaşanan rekor artışlar sebebiyle yüzde 36,08 ile son 19 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Yıllık Yİ-ÜFE de yükselmeye devam ederek yüzde 79,89 değişim göstermiş ve 2002 yılı Şubat ayından sonra görülen en yüksek artış gerçekleşmiştir.

Ana harcama gruplarına göre incelendiğinde yıllık bazda en yüksek fiyat artışı yüzde 53,66 ile ulaştırma grubunda olmuştur. Daha sonra yüzde 43,8 artış ile gıda grubu ve yüzde 28,57 artış ile konut grubu gelmektedir.

Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları

Kaynak: OECD

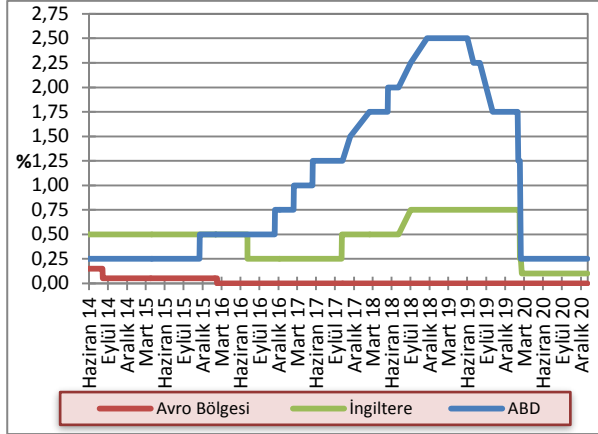
1.2.3 POLİTİKA FAİZLERİ

Fed 2022 yılı Ocak ayında yaptığı Federal Açık Piyasa Toplantısı’nda (FOMC) değişikliğe gitmeyerek politika faizini yüzde 0,00 – 0,25 bandı aralığında tutmuştur. Fed tarafından varlık alımlarının 2022 yılı Mart ayında sonlandırılacağı ve enflasyon oranının yüzde 2’lik hedefin oldukça üzerinde seyretmesi ve işgücü piyasasındaki güçlü görünümün korunması durumunda politika faizinin yükseltilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir. Fed toplantı notlarında yaklaşık 9 trilyon ABD doları büyüklüğündeki merkez bankası bilançosunda faiz artışı sonrasında küçülmeye gidileceğine değinilmiştir.

İngiltere Merkez Bankası (BoE), 2021 yılı son toplantısında, üç yılın ardından ilk kez faiz artırımına giderek politika faizini yüzde 0,1’den yüzde 0,25’e yükseltmiştir. Böylelikle, BoE Covid-19 salgının başlamasından bugüne kadar dünya genelinde faizleri artıran ilk büyük merkez bankası olmuştur. BoE 2022 yılı Şubat ayı toplantısında ise politika faiz oranını 25 baz puan artırarak yüzde 0,5 seviyesine yükseltmiştir. Böylece, 2004 yılından bugüne ilk kez arka arkaya iki defa faiz artırımına gidilmiştir. BoE, Birleşik Krallıkta enflasyon oranlarının 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 7’ye ulaştıktan sonra düşüş trendine geçeceğini beklediklerini belirtmiştir. 895 milyar sterlin olan tahvil alım programında herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) 16 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirdiği yılın son toplantısında politika faiz oranında herhangi bir değişikliğe gitmemiştir. Ayrıca, ECB 2022 yılının ilk çeyreğinde net Acil Varlık Alım Programı (PEPP) alımlarının daha düşük bir hızda yapılacağını açıklamış ve 2022 yılı Mart ayında sonlandırılacağını belirtmiştir.

Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları

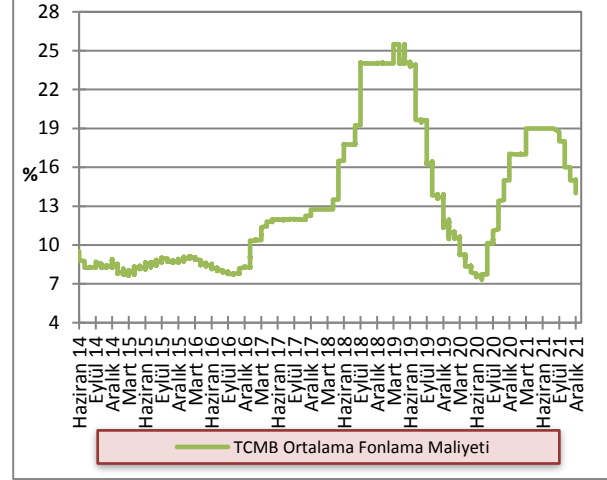
Kaynak: FED, ECB, BoE

TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) 2021 yılı Kasım ayı toplantısında yüzde 16 olan politika faizini 100 baz puan indirime giderek yüzde 15'e çekmiştir. 16 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilen yılın son toplantısında politika faizi yine 100 baz puan indirime gidilerek yüzde 14'e düşürülmüştür. Böylelikle, Eylül ayından itibaren arka arkaya dört toplantıda toplam 500 baz puanlık faiz indirimine gidilmiştir. Toplantı sonrası yayımlanan metinde 100 baz puanlık indirimle birlikte arz yönlü ve para politikası etki alanı dışındaki geçici faktörlerin fiyat artışları üzerinde oluşturduğu geçici etkilerin ima ettiği alanın kullanımının tamamlandığı ifadesine yer verilmiştir.

20 Ocak tarihinde gerçekleştirilen 2022 yılının ilk PPK toplantısında, beklentilere paralel olarak politika faiz oranında herhangi bir değişikliğe gidilmeyerek yüzde 14 seviyesinde sabit tutulmuştur. Toplantı sonrası yayınlanan metinde para politikasının birikimli etkilerinin yakından izlendiği belirtilmiş ve fiyat istikrarının sürdürülebilir bir zeminde yeniden şekillenmesi amacıyla TCMB'nin tüm politika araçlarında Türk Lirası kullanımını önceliklendiren geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme süreci yürüttüğü ifade edilmiştir.

17 Şubat 2022 tarihinde yapılan TCMB PPK toplantısında bir önceki toplantıda olduğu gibi politika faiz oranında değişikliğe gidilmeyerek yüzde 14 seviyesinde sabit tutulmuştur.

Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti

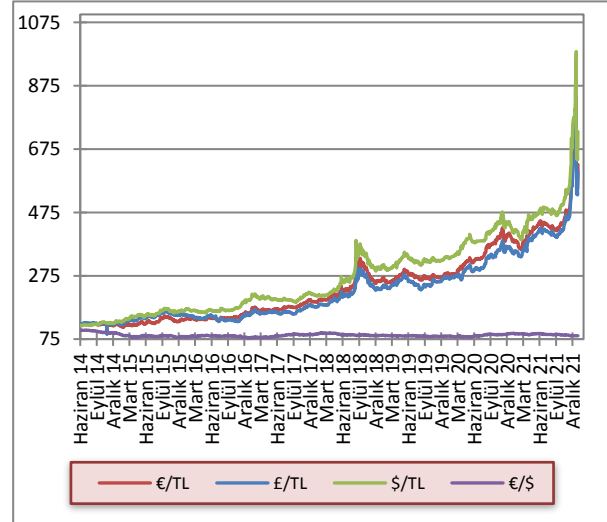

Kaynak: TCMB

1.2.4 DÖVİZ KURLARI

2021 yılı dördüncü çeyreğinde, önceki yılın aynı dönemine kıyasla Türk Lirası, Avro, Sterlin ve ABD doları karşısında yüzde 40'a yakın değer kaybı yaşamıştır. 2020 yılı dördüncü çeyreğinde döviz alım kurları ortalamaları GBP/TL, EUR/TL, USD/TL için 10,36, 9,37, 7,86 iken, 2021 yılı aynı dönem ortalamaları 15,02, 12,76, 11,19 seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2020 ve 2021 yılları dördüncü çeyrek ortalama kurlar arasında karşılaştırma yapıldığında Türk Lirasının, Sterlin karşısında yüzde 44,98, ABD doları karşısında yüzde 42,37 ve Avro karşısında ise yüzde 36,18 değer kaybettiği görülmektedir.

Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100)

Kaynak: KKTCMB

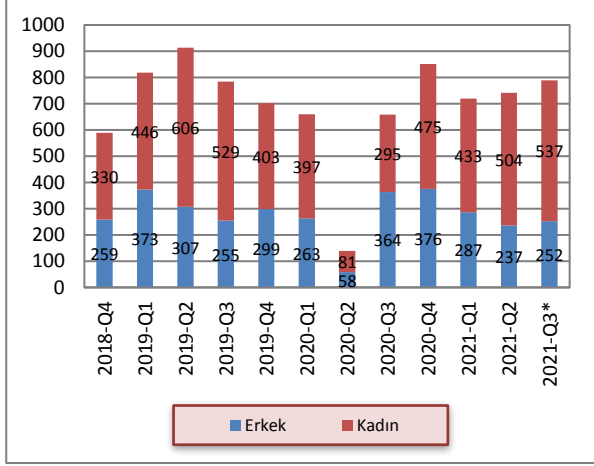
2 İSTİHDAM VE FİYATLAR

(Çalışma Dairesi tarafından hazırlanan 2021 yılı dördüncü çeyrek dönemine ait istihdam verileri temin edilemediğinden, ilgili dönem için güncelleme yapılamamıştır.)

2.1 İSTİHDAM

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre, 2021 yılı ikinci çeyreği sonunda 741 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2021 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla 789 kişiye yükselmiştir. 2021 yılının ikinci çeyreği işsizlik verileri cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiğinde, aktif kayıtlı işsizlerin yaklaşık yüzde 68'inin kadınlardan, yüzde 32'sinin ise erkeklerden oluştuğu görülmektedir. 2021 yılı üçüncü çeyreğinde kayıtlı işsizlerin cinsiyet kompozisyonu bir önceki çeyrekle aynı seviyede kalmıştır.

Grafik 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım

Kaynak: Çalışma Dairesi

*: Temmuz ve Ağustos ayı verilerini kapsamaktadır.

2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyen kişi sayısı 741, ilgili dönemde iş isteğiyle yeni müracaat eden kişi sayısı ise 440 olmuştur. 2020 yılının üçüncü çeyreği sonunda kayıttan düşenler 383, işe yerleştirilenler ise 9 kişi olmuştur. 2021 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla iş isteğiyle bekleyenlerin sayısı 789 olmuştur.

Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm (kişi)

	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3*
Bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	660	139	659	851	720	741
Dönem içinde iş isteğiyle başvuranlar	130	549	861	719	728	440
Dönem içinde işe yerleştirilenler	12	18	28	19	6	9
Dönem içinde kayıttan düşenler	639	111	541	831	701	383
Dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	139	659	851	720	741	789

Kaynak: Çalışma Dairesi

*: Temmuz ve Ağustos ayı verilerini kapsamaktadır.

Aktif münhal kayıtları incelendiğinde, 2021 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla toplam 858 iş münhalinin Temmuz ayına aktarıldığı, 2021 yılı üçüncü çeyreğinde toplamda 42 yeni münhal açıldığı görülmektedir. İlgili dönemde 9 adet doldurulan ve 38 adet iptal edilen münhal neticesinde, 2021 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla toplam 853 münhal bir sonraki döneme devredilmiştir.

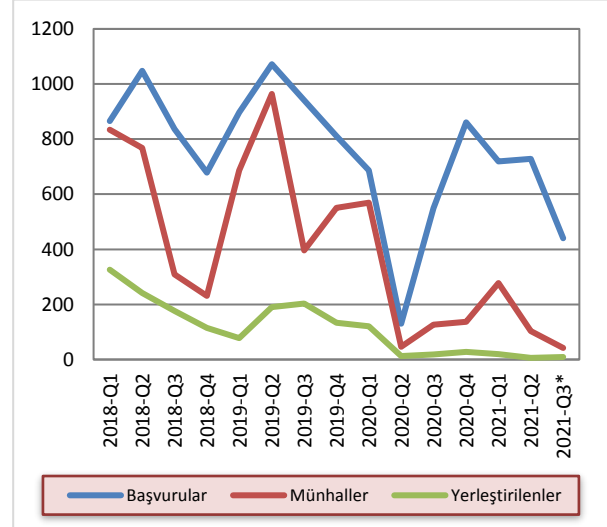
Tablo 2.2: Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü (kişi)

	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3*
Geçen dönemden devreden iş münhalleri	1.755	1.770	615	644	799	858
Dönem içinde alınan iş münhalleri	46	127	137	278	103	42
Dönem içinde doldurulan iş münhalleri	12	18	28	19	6	9
Dönem içinde iptal edilen iş münhalleri	19	1.264	80	106	38	38
Ertesi döneme devreden iş münhalleri	1.770	615	644	799	858	853

Kaynak: Çalışma Dairesi

*: Temmuz ve Ağustos ayı verilerini kapsamaktadır.

Grafik 2.2: Başvurular - Münhaller - Yerleştirilenler

Kaynak: Çalışma Dairesi

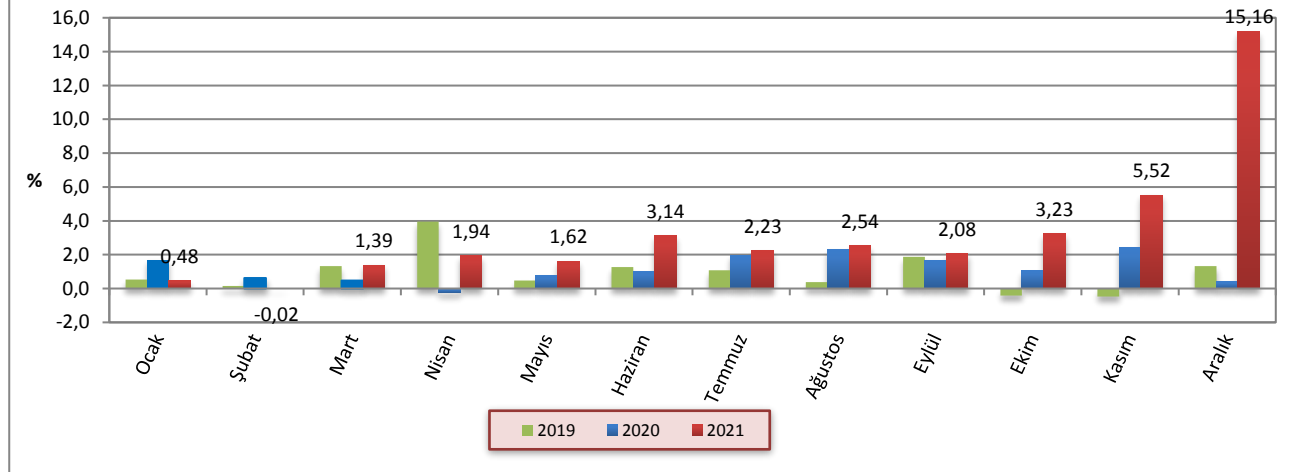
*: Temmuz ve Ağustos ayı verilerini kapsamaktadır.

2.2 ENFLASYON

2021 yılının dördüncü çeyreğinde, bir önceki aya göre enflasyon Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 3,23, yüzde 5,52 ve yüzde 15,16 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının aynı döneminde aylık

enflasyon sırasıyla yüzde 1,04, yüzde 2,41 ve yüzde 0,41 olarak gerçekleşmişti. 2020 yılının dördüncü çeyreğinde ortalama yüzde 1,29 olan aylık enflasyon, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde ortalama yüzde 7,97 olmuştur.

Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı

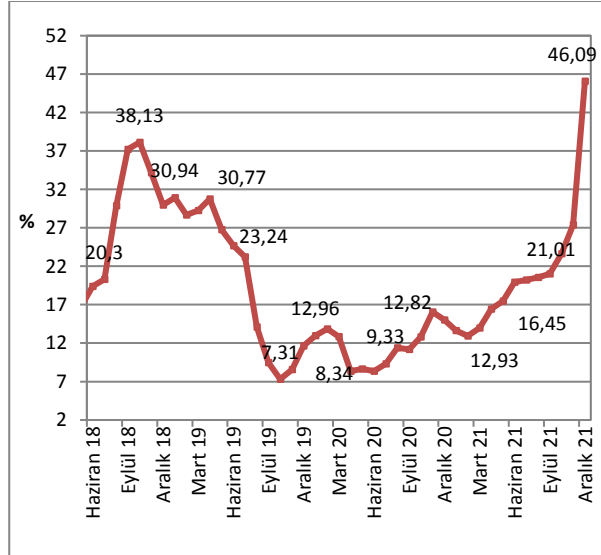

Kaynak: İstatistik Kurumu

2021 yılının dördüncü çeyreğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 23,63, yüzde 27,39 ve yüzde 46,09 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının aynı döneminde enflasyon sırasıyla yüzde 12,82, yüzde 16,08 ve yüzde 15,03 olarak gerçekleşmişti.

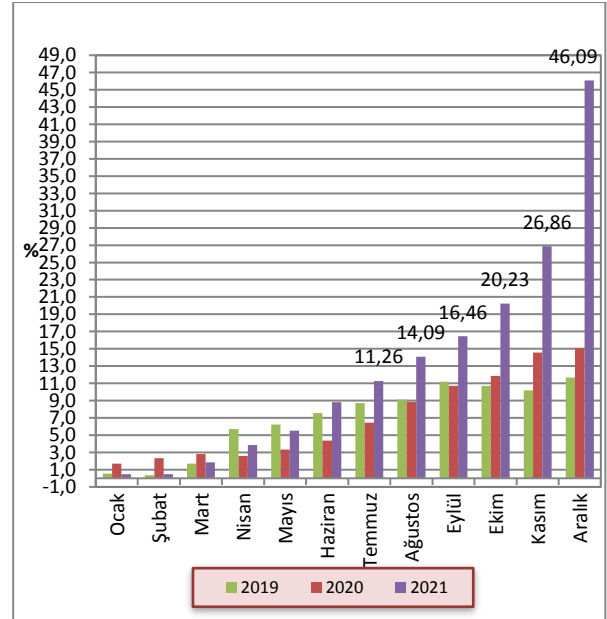
2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 20,23, yüzde 26,86 ve yüzde 46,09 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı dördüncü çeyreğinde ise önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon sırasıyla yüzde 11,86, 14,55 ve 15,03 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı

Kaynak: İstatistik Kurumu

Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı

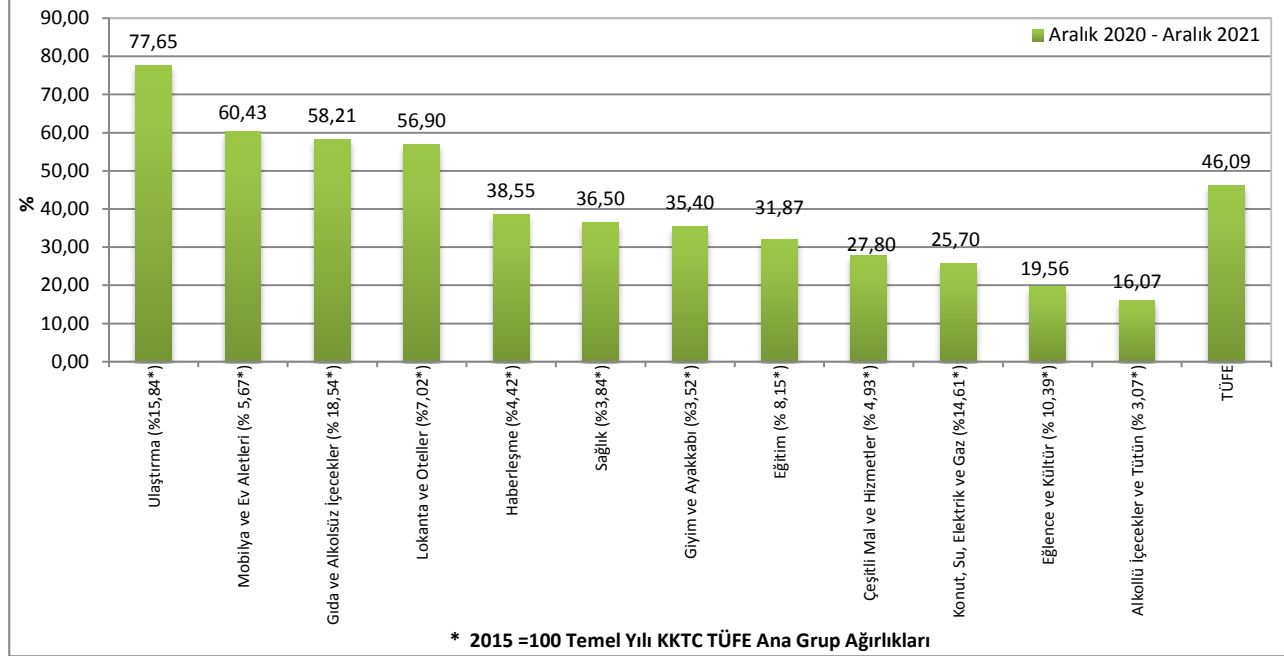

Kaynak: İstatistik Kurumu

2021 yılı Aralık ayı sonunda yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu harcama grupları sırasıyla, yüzde 77,65 ile ulaştırma, yüzde 60,43 ile mobilya ve ev aletleri ve yüzde 58,21 ile mobilya ve ev aletleri ve yüzde 58,21 ile gıda ve alkolsüz içecekler kalemleridir.

2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16,07 ile en düşük artışı yaşayan harcama grubu alkollü içecekler ve tütün olmuştur.

Grafik 2.6: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları

Kaynak: İstatistik Kurumu

2020 ve 2021 yıllarına ait Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları aylık, bir önceki yılsonuna göre ve yıllık olarak Tablo 2.3'te verilmektedir.

Tablo 2.3: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)

	Aylar	Aylık	Bir Önceki Yılsonuna Göre	Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre
2020	Ocak	1,7	1,7	12,96
	Şubat	0,62	2,33	13,84
	Mart	0,47	2,8	12,87
	Nisan	-0,23	2,57	8,34
	Mayıs	0,75	3,34	8,64
	Haziran	1,01	4,38	8,36
	Temmuz	1,98	6,44	9,33
	Ağustos	2,28	8,87	11,4
	Eylül	1,68	10,7	11,18
	Ekim	1,04	11,86	12,82
	Kasım	2,41	14,55	16,08
	Aralık	0,41	15,03	15,03
2021	Ocak	0,48	0,48	13,65
	Şubat	-0,02	0,46	12,93
	Mart	0,39	0,86	13,97
	Nisan	1,94	3,84	16,45
	Mayıs	1,62	5,52	17,46
	Haziran	3,14	8,83	19,93
	Temmuz	2,23	11,26	20,23
	Ağustos	2,54	14,09	20,54
	Eylül	2,08	16,46	21,01
	Ekim	3,23	20,23	23,63
	Kasım	5,52	26,86	27,39
	Aralık	15,16	46,09	46,09

Kaynak: İstatistik Kurumu

3 DIŞ TİCARET VE TURİZM

(KKTC Ticaret Dairesi tarafından hazırlanan 2021 yılı dördüncü çeyrek dönemine ait ihracat ve ithalat verileri temin edilemediğinden, ilgili dönem için güncelleme yapılamamıştır.)

3.1 İHRACAT VE İTHALAT GELİŞMELERİ

Ticaret Dairesi tarafından açıklanan ihracat ve ithalat verilerine göre 2021 yılının üçüncü çeyreğinde ihracat toplamı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 46,11 artmıştır. 2020 yılının üçüncü çeyreğinde yapılan ihracat 16,6 milyon ABD doları iken, 2021 yılının aynı döneminde 24,3 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

2020 yılının ilk dokuz ayında, ihracat toplamı 82,6 milyon ABD doları olurken, 2021 yılının aynı döneminde bu rakam 106,8 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

İthalat toplamı ise, 2021 yılı üçüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 88,83 artmıştır. 2021 yılı üçüncü çeyreğinde, önceki yılın aynı aylarına göre, ithalat Temmuz ayında yüzde 36,95 ve Ağustos ayında yüzde 122,36, Eylül ayında ise yüzde 110,19 artmıştır.

Tablo 3.1: İhracat ve İthalat

	İhracat (ABD doları)			İthalat (ABD doları)		
	2020	2021	Yüzde Değişim	2020	2021	Yüzde Değişim
Ocak	11.817.646	9.849.496	-16,65	110.434.030	107.728.527	-2,45
Şubat	15.155.057	15.494.630	2,24	117.802.188	87.287.550	-25,90
Mart	10.259.962	20.798.228	102,71	89.076.873	104.004.240	16,76
I. Çeyrek	37.232.665	46.142.354	23,93	317.313.091	299.020.317	-5,76
Nisan	14.181.526	14.642.291	3,25	49.839.864	104.829.651	110,33
Mayıs	8.060.696	9.736.726	20,79	73.415.226	146.455.965	99,49
Haziran	6.472.777	11.941.653	84,49	113.963.990	112.643.939	-1,16
II. Çeyrek	28.714.999	36.320.670	26,49	237.219.080	363.929.555	53,41
Temmuz	5.157.829	5.856.276	13,54	107.004.991	146.542.172	36,95
Ağustos	6.433.545	8.864.852	37,79	97.665.849	217.170.111	122,36
Eylül	5.040.279	9.579.628	90,06	106.638.687	224.148.153	110,19
III. Çeyrek	16.631.653	24.300.756	46,11	311.309.527	587.860.436	88,83
Yıl Toplamı (Ocak – Eylül)	82.579.317	106.763.780	29,29	865.841.698	1.250.810.308	44,46

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: 1) Kıbrıs Rum kesimine yapılan ihracat dâhil değildir.

2) 2020 yılı ithalat ve ihracat rakamları geçici rakamlardır.

2020 yılının ilk dokuz ayında yapılan ithalat içerisinde en büyük ikinci paya sahip olan yakıt kalemi, 2021 yılının ilk dokuz ayında önceki yıla göre yüzde 459,56 artış göstermiş ve toplam içerisindeki payda yüzde 30,21 ile ilk sırada yer almıştır. 2020 ithalatının salgın nedeni ile etkilendiği göz önüne alındığında, 2021 yılı ilk üç çeyreğinde gerçekleşen yakıt ithalatı tutarı, 2019 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında yüzde 214,4 artış gösterdiği ortaya çıkmaktadır. 2021 yılının ilk dokuz ayında ikinci en yüksek paya sahip taşıt araçlar kalemi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,24 artış yaşamıştır. Üçüncü en yüksek paya sahip olan inşaat

demiri kalemi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 69,47 artmış, toplam ithalat içerisindeki payı ise yüzde 2,45'ten yüzde 2,88'e yükselmiştir. İthalat kalemleri arasından seçilmiş en yüksek on kalemin toplam ithalat içerisindeki payları 2020 yılının ilk dokuz ayında yüzde 31,37, 2021 yılının aynı döneminde yüzde 49,72 seviyesinde gerçekleşmiştir. Seçilmiş on kalemin toplam ithalatı 2021 üçüncü çeyrekte bir önceki yıla göre, yüzde 128,96 artış göstermiştir.

Tablo 3.2: Önemli İthal Malları (ABD doları)

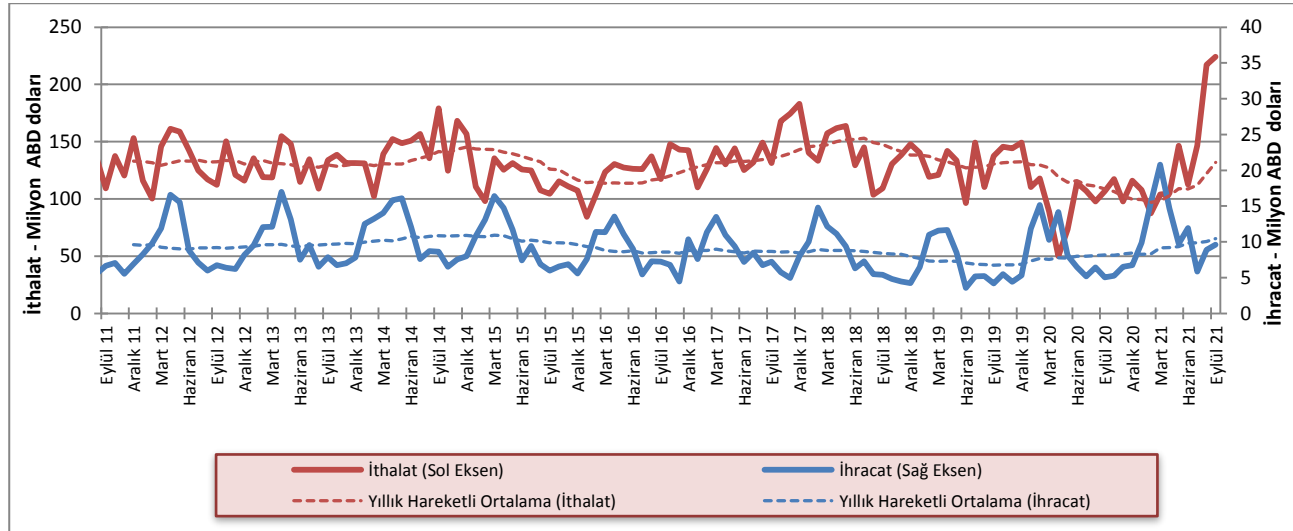
Mal Cinsi	2020 (Ocak – Eylül)	Genel Toplam İçindeki Payı	2021 (Ocak – Eylül)	Genel Toplam İçindeki Payı	Yüzde Değişim
Yakıt	67.521.793	7,8	377.826.804	30,21	459,56
Taşıt Araçları	89.416.492	10,33	90.527.431	7,24	1,24
İnşaat Demiri	21.234.762	2,45	35.986.448	2,88	69,47
Hayvan Yemleri ve Katkı Mad.	23.941.823	2,77	27.597.709	2,21	15,27
İlaçlar	28.234.444	3,26	19.015.749	1,52	-32,65
Arpa	21.124	0	17.621.498	1,41	83319,32
Telefon Cihazları	926.628	0,11	14.581.115	1,17	1473,57
Cep Telefonları	18.573.812	2,15	13.837.475	1,11	-25,5
Mısır	11.302.701	1,31	13.260.424	1,06	17,32
LPG Gazı	10.469.565	1,21	11.702.475	0,94	11,78
Toplam	271.643.144	31,37	621.957.128	49,72	128,96
Genel İthalat Toplamı	865.841.698		1.250.810.308		44,46

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ihracat rakamlarının Eylül 2011 ve Eylül 2021 dönemleri arasındaki 10 yıllık seyri incelendiği zaman, her yılın ilk yarısında artan ihracat hacminin, ikinci yarıda düştüğü görülmektedir. 2021 yılı Eylül ayı ile birlikte 106,8 milyon dolara ulaşan ihracat son on yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Buna karşılık ihracat toplamı yıllık hareketli ortalaması 2010 – 2014 arası dönemde istikrarlı bir artış eğilimi sergilemiş, 2015 yılı Mayıs ayı sonrası dönemde düşüşe geçtikten sonra, yatay bir seyir izlemeye devam etmiştir. 2019 yılının ilk dokuz ayında 7,5 milyon ABD doları seviyesinde olan ortalama aylık ihracat 2020 yılında 10,9, 2021 yılında ise 13,7 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir.

KKTC ithalat rakamları ise, 2021 Ağustos ve Eylül aylarında sırasıyla 217,23 ve 224,1 milyon dolara yükselerek baz etkisi ile birlikte önemli bir artış göstermiştir. 2008 yılının Ağustos ayından itibaren gerçekleşen en düşük seviye, 2020 yılının Nisan ayında 40,8 milyon ABD doları ile kaydedilmiştir. İthalatın yıllık hareketli ortalamasına bakıldığında, 2020 yılı Şubat ayına kadar normal seyrettiği, Covid-19 salgını sebebiyle 2020 yılı Mart ayından itibaren hızlı bir düşüşe geçtiği ve 2021 yılı ikinci çeyreğine kadar düşmeye devam ettiği görülmektedir. 2019 yılının ilk dokuz ayının aylık ithalat ortalaması 127,7 milyon ABD doları seviyesinde iken, 2021 yılının aynı döneminin aylık ithalat ortalaması, özellikle Temmuz ve Ağustos aylarında yaşanan artışlar nedeni ile 139 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3.1: İthalat ve İhracat

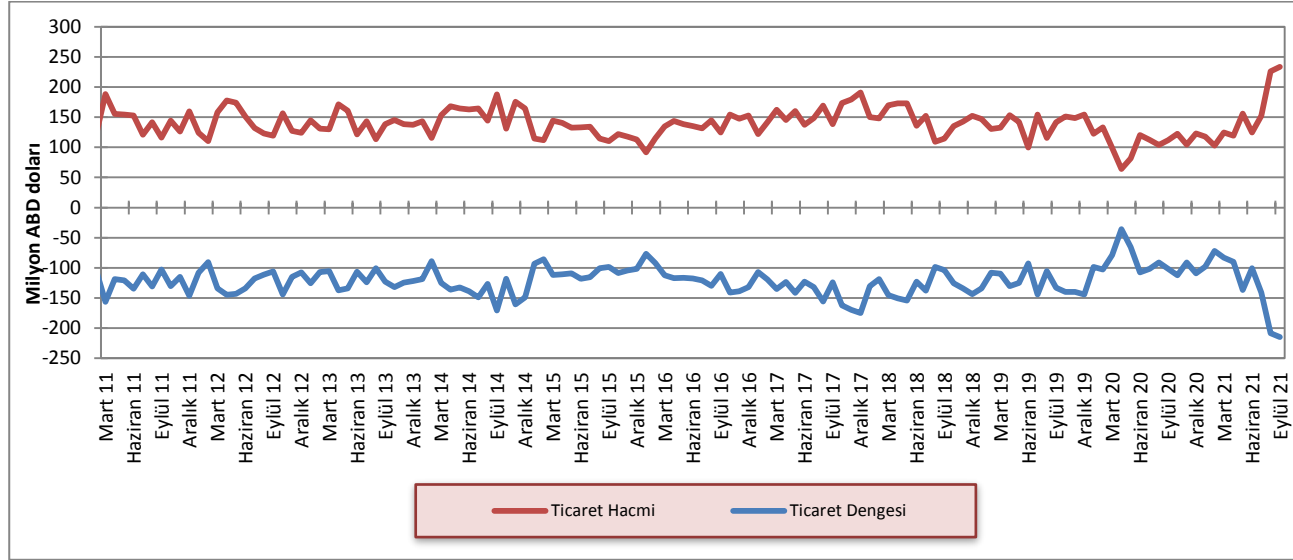

Kaynak: Ticaret Dairesi

2020 yılı ilk dokuz ayında 105,4 milyon ABD doları olan ortalama aylık ticaret hacmi, 2021 yılının aynı döneminde 150,8 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. Bu rakam, salgın öncesi 2019 döneminde ise 135,2 milyon ABD doları seviyesinde idi. Ortalama dış ticaret açığı ise ilgili dönemlerde sırasıyla 87 milyon ABD dolarından 127,1 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. 2006 - 2010 yılları arasında ihracatın ithalatı karşılama oranı ortalama olarak yüzde 5

seviyesinde gerçekleşirken, 2011 - 2015 döneminde yüzde 7,3 seviyesine ulaşmıştır. 2016 - 2020 yılları arasında ise ortalama yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 9,54 seviyesine ulaşmış, 2021 yılının ilk dokuz ayında ise, ithalatın Ağustos ve Eylül aylarında sert bir biçimde artmasından dolayı, yüzde 8,54 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi (ihracat + ithalat), Dış Ticaret Dengesi (ihracat - ithalat)

Kaynak: Ticaret Dairesi

2021 yılı ile 2020 yılı kıyaslandığında, Türkiye ve Diğer Ülkeler'e yapılan ihracat paylarında artış, AB ülkeleri, Diğer Avrupa Ülkeleri ve Orta Doğu Ülkeleri'ne yapılan ihracatın payında ise azalış gözlemlenmiştir. KKTC'nin

gerçekleştirdiği toplam ihracat içinde en büyük paya sahip olan Türkiye'nin payı 2021 yılının ilk üç çeyreği itibarıyla yüzde 50,7 olmuştur.

Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2006	47,6	15,0	15,1	17,8	4,5
2007	58,4	15,8	8,8	11,6	5,4
2008	49,9	20,5	5,9	17,0	6,7
2009	54,2	18,5	1,7	19,5	6,1
2010	46,4	12,2	3,6	32,3	5,5
2011	53,3	8,3	1,3	32,0	5,1
2012	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6
2013	52,2	7,6	2,3	31,9	6,0
2014	60,1	3,7	0,6	31,1	4,5
2015	56,1	5,2	3,2	30,2	5,3
2016	62,5	10,2	0,9	22,7	3,7
2017	60,4	7,9	1,6	21,1	9,0
2018	51,7	10,3	2,5	25,9	9,6
2019	52,3	2,6	2,7	37,0	5,4
2020	49,0	2,0	10,3	31,2	7,5
2021 (Ocak - Eylül)	50,7	1,5	5,5	24,5	17,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

2021 yılının ilk dokuz ayında toplam ithalatta Türkiye'nin payı yüzde 65,7, AB ülkelerinin payı ise yüzde 11,5'tir. 2020 yılı ile kıyaslandığında Türkiye ve Orta Doğu Ülkeleri'nden yapılan ithalatın payında artış,

AB ülkeleri, Uzak Doğu Ülkeleri, Diğer Avrupa Ülkeleri ve Diğer Ülkeler gruplarının paylarında ise düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 3.4: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2006	68,8	18,0	6,0	1,2	4,8	1,2
2007	67,9	16,1	7,3	2,6	4,3	1,8
2008	69,8	14,0	6,5	4,7	3,4	1,6
2009	69,6	15,5	6,6	2,3	4,0	2,0
2010	70,9	15,6	5,7	1,9	4,3	1,6
2011	68,6	16,8	4,9	2,5	5,2	2,0
2012	72,4	14,5	4,8	1,7	4,8	1,8
2013	66,7	15,8	6,6	3,8	5,4	1,7
2014	64,7	15,5	8,1	4,6	4,9	2,2
2015	64,5	18,1	7,7	3,0	4,7	2,0
2016	60,4	20,9	8,7	3,3	4,5	2,2
2017	58,6	21,7	8,4	3,4	4,9	2,7
2018	58,8	19,6	8,2	4,9	5,5	2,8
2019	58,4	18,1	9,6	5,4	6,0	2,4
2020	59,9	16,9	12,0	3,4	4,7	3,1
2021 (Ocak – Eylül)	65,7	11,5	8,1	2,2	9,9	2,6

Kaynak: Ticaret Dairesi

3.2 TURİZM

2021 yılında, Covid-19 salgınına karşı alınan önlemlerin kısmen devam etmesine bağlı olarak ülkeye giren yolcu sayısı düşük seyretmeye devam etse de üçüncü çeyrekte artış göstermiş, dördüncü çeyrekte ise yüksekliğini sürdürmüştür. Hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen yolcu sayısı 2021 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla 113.849, 87.181 ve 76.283 olarak gerçekleşmiştir.

Bu rakamlara göre 2021 yılı dördüncü çeyreğinde ülkeye gelen yolcu sayısı, 2020 yılının aynı dönemine göre artış göstererek 277.313'e yükselmiştir. Dördüncü çeyrekte gelen yolcu sayısının 229.803'ü T.C. uyruklu, 47.510'u ise üçüncü ülkelerden gelen yolculardan oluşmaktadır

2021 yılının tamamında ülkeye hava ve deniz kapılarından giriş yapan toplam yolcu sayısı, 2020 yılına göre yüzde 42 artış göstermiş ve 552 bin olmuştur. 2019 yılı tamamında bu sayı 1.749.979 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.5: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı

Dönem	T.C. Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2020	2021	Yüzde Değişim	2020	2021	Yüzde Değişim	2020	2021	Yüzde Değişim
Ocak	92.100	3.079	-96,7	20.132	2.216	-89	112.232	5.295	-95,3
Şubat	99.746	2.307	-97,7	28.988	4.641	-84	128.734	6.948	-94,6
Mart	34.452	3.639	-89,4	9.655	6.393	-33,8	44.107	10.032	-77,3
I. Çeyrek	226.298	9.025	-96	58.775	13.250	-77,5	285.073	22.275	-92,2
Nisan	24	5.688	-	43	4.973	-	67	10.661	-
Mayıs	36	7.686	-	1	3.368	-	37	11.054	-
Haziran	169	14.892	-	308	4.224	-	477	19.116	-
II. Çeyrek	229	28.266	12243,2	352	12.565	3469,6	581	40.831	6927,7
Temmuz	18.218	31.561	73,2	2.010	7.489	272,6	20.228	39.050	93,3
Ağustos	30.688	60.296	96,5	4.431	10.863	145,2	35.119	71.159	102,6
Eylül	8.000	79.749	896,9	3.727	21.935	488,5	11.727	101.684	767,1
III. Çeyrek	56.906	171.606	201,6	10.168	40.287	296,2	67.074	211.893	215,9
Ekim	8.313	91.130	996,2	4.962	22.719	357,9	13.275	113.849	757,6
Kasım	10.202	73.020	615,7	4.350	14.161	225,5	14.552	87.181	499,1
Aralık	5.769	65.653	1038,0	2.513	10.630	323,0	8.282	76.283	821,1
IV. Çeyrek	24.284	229.803	846,3	11.825	47.510	301,8	36.109	277.313	668,0
Toplam	307.717	438.700	42,6	81.120	113.612	40,1	388.837	552.312	42,0

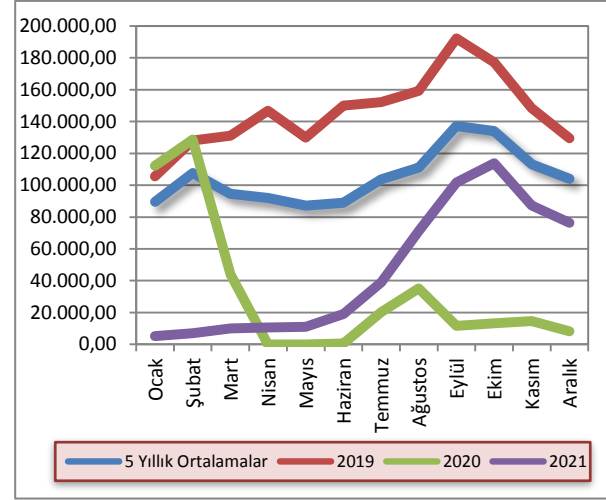
Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2021 yılının üçüncü çeyreğinde gelen yolcu sayısı salgına karşı alınan önlemlerin gevşetilmesi nedeniyle son beş yıllık ortalamaya yaklaşmaya başlamışsa da 2019 yılının halen çok gerisinde kalmıştır. Dördüncü çeyrekte ise daha önceki yılların mevsimsel hareketine uygun olarak düşüş göstermiştir. 2021 yılı dördüncü çeyreğinin Ekim ayında, hava ve deniz yoluyla gelen yolcu sayısı 113.849'ü bularak, salgın süreci başladıktan sonraki dönemin zirvesini oluşturmuştur. 2021 yılının dördüncü çeyreğinde hava ve deniz yoluyla gelen yolcu sayısı, 2020 yılının aynı dönemine göre yüzde 668 artış göstermiştir.

2020 yılı boyunca, kara kapılarından ölkemize giren KKTC uyruklular hariç kişi sayısı 816.336 iken 2021 yılı için bu rakam yüzde 87,2 artarak 1.527.803 olarak gerçekteşmiştir. 2021 yılında kara kapılarından girişlere bakıldığında önceki yılın aynı dönemine göre Güney Kıbrıs uyruklu kişilerin yüzde 103 artarak 1.023.961'e çıktığı, diğer ölk vatandaşlarının girişlerinin ise yüzde

61,5 artarak 503,842'ye çıktığı görölmektedir. 2019 yılında kara kapılarından girişler Güney Kıbrıs uyruklular için 2.106.520 ve diğer ölk vatandaşları için ise 2.096.263 olarak gerçekteşmişti.

Grafik 3.3: 2021 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2019 ve 2020 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

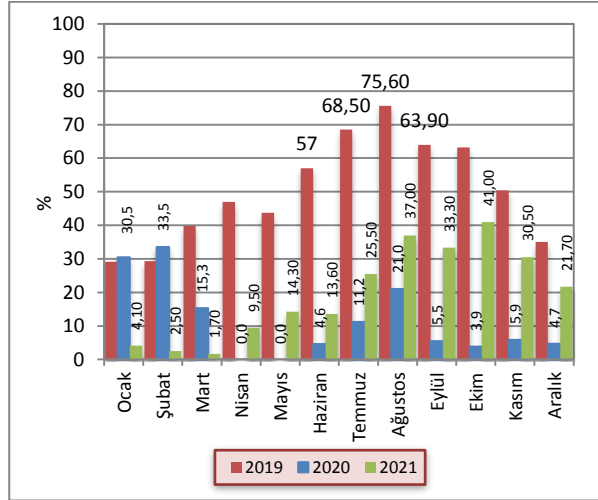
Tablo 3.6: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler

Uyruk	Güney Kıbrıs		Diğer Ölkeler		Toplam	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ocak	197.924	134	120.772	959	318.696	1.093
Şubat	182.753	213	124.300	907	307.053	1.120
Mart	52.878	1.099	33.104	2.484	85.982	3.583
Nisan	17	1.165	547	2.395	564	3.560
Mayıs	29	3.729	79	2.916	108	6.645
Haziran	921	90.680	430	39.340	1.351	130.020
Temmuz	9.951	119.204	3.628	57.318	13.579	176.522
Ağustos	13.979	142.201	4.675	63.570	18.654	205.771
Eylül	14.461	138.218	6.135	67.400	20.596	205.618
Ekim	15.596	177.506	7.467	102.357	23.063	279.863
Kasım	10.412	167.748	6.842	86.390	17.254	254.138
Aralık	5.469	182.064	3.967	77.806	9.436	259.870
Toplam	504.390	1.023.961	311.946	503.842	816.336	1.527.803

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Ülkemizde bulunan turistik tesislerin doluluk oranı, 2021 yılı Ekim ayında yüzde 41,0, Kasım ayında yüzde 30,5 ve Aralık ayında yüzde 21,7 olmuştur. 2020 yılının aynı döneminde, salgından dolayı gerçekleşen kapanma nedeniyle bu oranlar Ekim ayında yüzde 3,9, Kasım ayında yüzde 5,9 ve Aralık ayında ise yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3.4: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%)

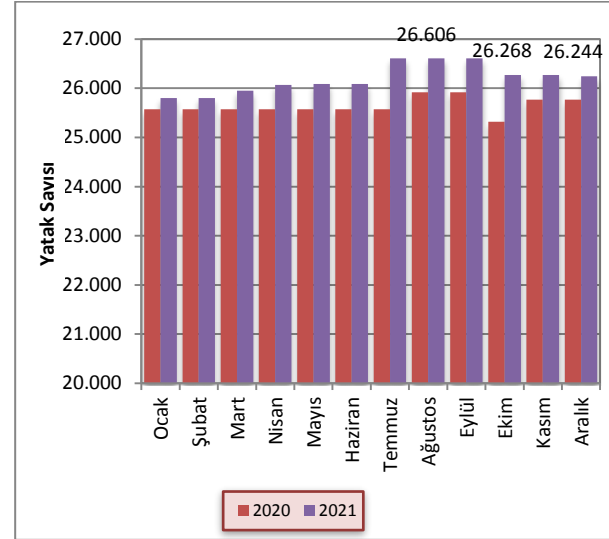
Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

*2020 yılı Mart ayından sonra doluluk oranları, "İleri Düzey Hijyen Standartları ve Önlemler Sertifikası" alan tesisler baz alınarak hesaplanmaktadır.

KKTC'deki turistik tesislerde konaklayan kişi sayısı 2020 ve 2021 yılları boyunca sırasıyla 265.325 ve 401.516 olarak gerçekleşmiştir. Gecelemelerin ise aynı dönemlerde sırasıyla 786.609 ve 1.296.205 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Sektörün 2020 yılı sonu itibarıyla 25.766 olan yatak kapasitesi, 2021 yılının sonu itibarıyla 26.244'e yükselmiştir. 2019 yılı sonuna kıyasla 2020 yılında yüzde 0,8 büyüyen yatak kapasitesi, 2021 yılı sonunda, 2020 yılına göre yüzde 1,86 büyümeye göstermiştir.

Grafik 3.5: Yatak Kapasitesi

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Gecelemeler toplamının turistik tesislerde konaklayan kişi sayısına bölünmesi ile elde edilen ortalama konaklama süresi 2020 ve 2021 yıllarının tamamında TC uyruklular için 3 gece, diğer ülke vatandaşları için ise 4 gece olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.7: Uyuuklara Göre Konaklayan Kişi Sayısı ve Gecelemeler

	Konaklayan Kişi Sayısı			Gecelemeler		
	2020	2021	Yüzde Değişim	2020	2021	Yüzde Değişim
TC	154.686	265.911	71,9	430.698	869.301	101,8
Diğer	68.229	71.276	4,5	273.709	290.776	6,2
KKTC	42.410	64.329	51,7	82.202	136.128	65,6
Toplam	265.325	401.516	51,3	786.609	1.296.205	64,8

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

4 BÜTÇE GELİŞMELERİ

4.1 2021 YILI DÖRDÜNCÜ ÇEYREK SONUÇLARI

2021 mali yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelir toplamında yüzde 24,7, gider toplamında ise yüzde 22 artış olmuştur. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2021 yılı dördüncü çeyreğinde sırasıyla 3.487,6 ve 3.817,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının dördüncü çeyreğinde 332,1 milyon TL olan bütçe açığı binde 7 küçülerek, 2021 yılının aynı döneminde 329,8 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

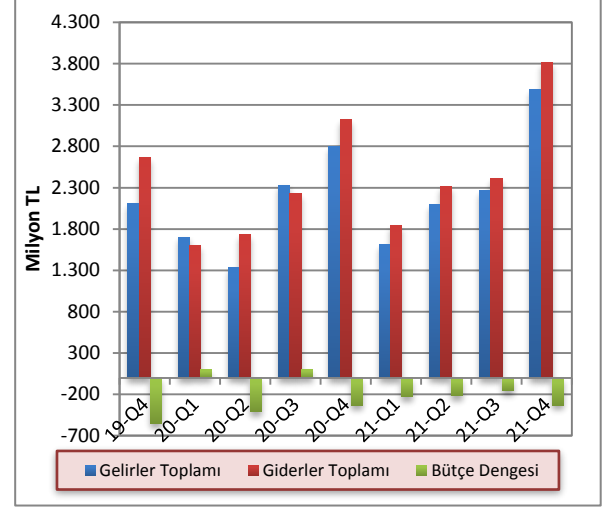
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)

	2020		2021		% Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Ekim-Aralık Gerçekleşme	Yıllık Gerçekleşme	Ekim-Aralık Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	8.160,0	2.795,8	9.431,4	3.487,6	24,7
Bütçe Giderleri	8.696,2	3.127,9	10.386,1	3.817,4	22,0
Bütçe Dengesi	-536,2	-332,1	-954,7	-329,8	0,7

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2020 yılının tamamında elde edilen 8.160 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 34,3'ü dördüncü çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2021 yılı tamamında 9.431,4 milyon TL seviyesinde gerçekleşen toplam bütçe gelirlerinin yüzde 37'si son çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2021 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde harcanan 10.386,1 milyon TL'nin yüzde 36,8'i dördüncü çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.2 GELİRLER

2021 mali yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 691,8 milyon TL artış göstererek 3.487,6 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı 2021 yılı dördüncü çeyreği içinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 41,9 artış yaşayarak 2.064,4 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2020 yılının aynı döneminde 1.454,8 milyon TL olarak gerçekleşmişti.

Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi 2021 yılı dördüncü çeyreğinde 937,4 milyon TL, önceki yılın aynı döneminde ise 970,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı dördüncü çeyreği içinde vergi dışı gelirler kalemi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 31 artış göstererek 475,9 milyon TL olmuştur. 2021 yılı dördüncü çeyreğinde 9,9 milyon TL olan diğer gelirler kalemi 2020 yılı aynı çeyrekte 7,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

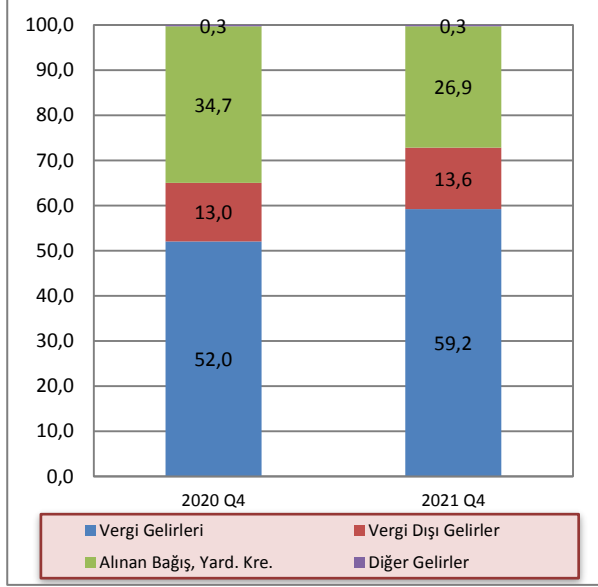
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)

	2020	2021	% Değişim
	Ekim-Aralık	Ekim-Aralık	
Vergi Gelirleri	1.454,8	2.064,4	41,9
Vergi Dışı Gelirler	363,2	475,9	31,0
Alınan Bağış, Yardım ve Krediler	970,4	937,4	-3,4
Diğer Gelirler	7,4	9,9	35,8
Toplam	2.795,8	3.487,6	24,7

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2020 yılının dördüncü çeyreğinde vergi gelirleri kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 52 iken, 2021 yılı aynı döneminde yüzde 59,2 olmuştur. 2021 yılının dördüncü çeyreğinde 2020 yılının aynı dönemine göre vergi dışı gelirler kaleminin payı yüzde 13'ten yüzde 13,6'ya çıkmış, diğer gelirler kaleminin payı yüzde 0,3 seviyesinde aynı kalmıştır. Aynı dönemler içerisinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin payı ise yüzde 34,7'den yüzde 26,9'a gerilemiştir.

Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.3 GİDERLER

2021 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 22 artış göstermiş ve 3.127,9 milyon TL'den 3.817,4 milyon TL'ye yükselmiştir. 2021 yılı dördüncü çeyreğinde cari transferler, personel giderleri, sermaye giderleri ve transferleri ve mal ve hizmet alım giderleri kalemlerinde 2020 yılının aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 10,4, yüzde 15, yüzde 44,9 ve yüzde 30,2 artış yaşanmıştır. Aynı dönemler içerisinde diğer giderler kalemi yüzde 131,5 artarak 193,5 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

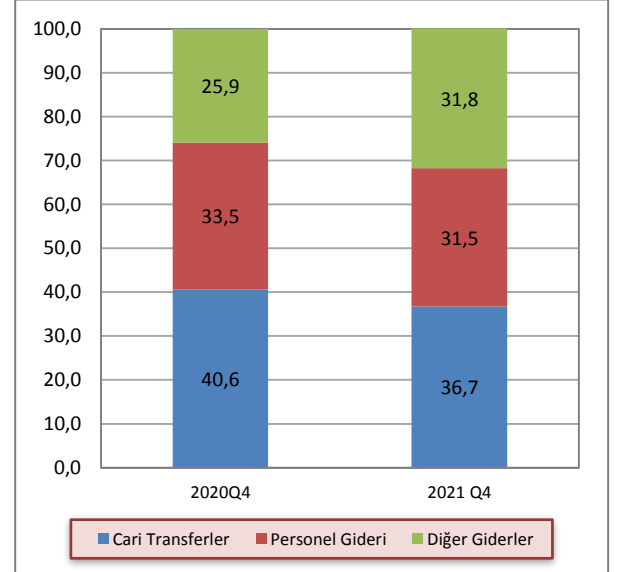
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)

	2020	2021	% Değişim
	Ekim-Aralık	Ekim-Aralık	
Cari Transferler	1.270,3	1.402,6	10,4
Personel Giderleri	1.047,1	1.204,0	15,0
Sermaye Giderleri ve Transferleri	480,9	697,0	44,9
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	246,0	320,3	30,2
Diğer Giderler	83,6	193,5	131,5
Toplam	3.127,9	3.817,4	22,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2020 yılı dördüncü çeyreği içinde yüzde 33,5 iken, 2021 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 31,5 olmuştur. 2020 yılı dördüncü çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 40,6'sını oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2021 yılı aynı döneminde düşüş göstermiş ve yüzde 36,7 olmuştur. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, 2020 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 74,1 iken 2021 yılı aynı döneminde yüzde 68,2 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Not: Diğer giderler kalemi içerisinde sermaye giderleri ve transferler ve mal ve hizmet alım giderleri yer almaktadır.

4.4 BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2021 yılında bütçe gelirleri ve giderleri toplamı sırasıyla 9.431,4 milyon TL ve 10.386,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı bütçe gerçekleştirmelerine kıyasla, 2021 yılında bütçe gelirlerinde yüzde 15,6, bütçe giderlerinde ise yüzde 19,4 artış yaşanmıştır. Bütçe gelirleri içerisinde en yüksek paya sahip vergi gelirleri kalemi 2021 yılında 2020 yılına kıyasla yüzde 21,8 artış yaşamış ve 5.897,4 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Vergi dışı gelirler kalemi ise 2021 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 3,4 artarak 1.553,1 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılında 1.627,3 milyon TL seviyesinde gerçekleşen alınan bağış, yardım ve krediler kalemi, 2021 yılında önceki yıla kıyasla yüzde 13,1 artış göstererek 1.839,6 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Diğer gelirler kalemi ise 2021 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 24,9 düşüş yaşayarak 141,4 milyon TL seviyesine gerilemiştir.

2020 yılında bütçe giderleri içerisinde en yüksek paya sahip cari transferler kalemi, 2021 yılında önceki yıla kıyasla yüzde 12,7 artış göstererek 4.290,2 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Bütçe giderleri içerisinde ikinci en yüksek paya sahip personel giderleri kalemi ise bir önceki yıla göre yüzde 11,8 artış göstererek 3.514,1 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. 2021 yılında mal ve hizmet alım giderleri kalemi 2020 yılına kıyasla yüzde 18 artarak 755,5 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye giderleri ve transferleri ve diğer giderler kalemlerinde ise sırasıyla 672,6 milyon TL ve 47,6 milyon TL artış yaşanmıştır.

2020 yılında 536,2 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe açığı, 2021 yılında yüzde 78,1 artışla 954,7 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)

	2020 Yılı Gerçekleşme	2021 Yılı Gerçekleşme	2020-2021 Değişim (%)	
Gelirler	Vergi Gelirleri	4.842,5	5.897,4	21,78
	Vergi Dışı Gelirler	1.502,0	1.553,1	3,40
	Alınan Bağış Yardım Krediler	1.627,3	1.839,5	13,05
	Diğer Gelirler	188,2	141,4	-24,87
	Genel Toplam	8.160,0	9.431,4	15,58
Giderler	Cari Transferler	3.807,4	4.290,2	12,68
	Personel Giderleri	3.142,3	3.514,1	11,83
	Sermaye Giderleri ve Transferleri	654,2	1.326,8	102,81
	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	640,4	755,5	17,97
	Diğer Giderler	451,9	499,5	10,53
	Genel Toplam	8.696,2	10.386,1	19,43
Gelirler - Giderler	-536,2	-954,7	78,05	

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.5 FİNANSMAN DENGESİ

Bütçe gelirlerinden T.C. kredileri kaleminin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2021 yılı dördüncü çeyreğinde 502,3 milyon TL açık vermiştir. Bütçe açığının finansmanı için kullanılan T.C. kredileri 2021 yılı dördüncü çeyreğinde 172,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı aynı döneminde kullanılan T.C. kredileri 497,7 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yerel gelirler kalemi yüzde 39,7 artış yaşamış ve 2.550,2 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

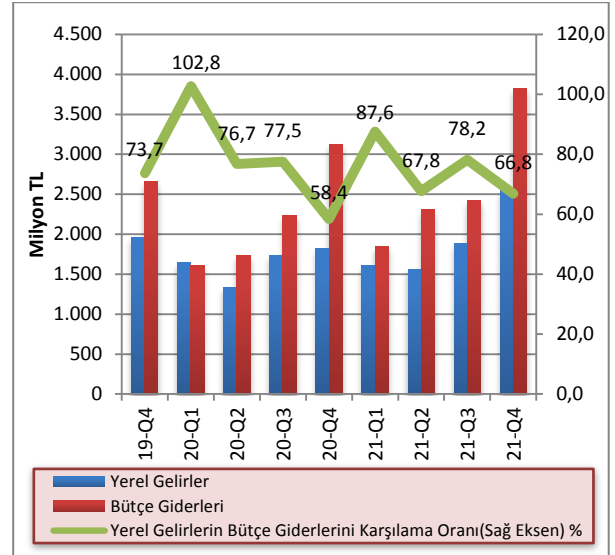
Tablo 4.5: Finansman Dengesi (Milyon TL)

	2020 Ekim - Aralık	2021 Ekim - Aralık
Bütçe Gelirleri – T.C. Kredi	2.298,1	3.315,1
1. Yerel Gelirler	1.825,4	2.550,2
Vergi Gelirleri	1.454,8	2.064,4
Vergi Dışı Gelirler	363,2	475,9
Diğer Gelirler	7,4	9,9
2. Dış Yardımlar	472,7	764,9
T.C. Yardımları	427,7	764,9
Bütçe Giderleri	3.127,9	3.817,4
Personel Giderleri	1.047,1	1.204,0
Cari Transferler	1.270,3	1.402,6
Sermaye Giderleri	480,9	697,0
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	246,0	320,3
Diğer Giderler	83,6	193,5
Finansman Dengesi	-829,8	-502,3
Finansman	497,7	172,5
T.C. Kredileri	497,7	172,5

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2021 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 66,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı oran 2020 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 58,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2021 yılı tamamında önceki yıla göre vergi gelirlerinde ve vergi dışı gelirlerde sırasıyla yüzde 21,8 ve yüzde 3,4 artış yaşanmıştır. Enflasyondan arındırılarak yapılan hesaplamalarda, vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemleri toplamalarının yıllık değişimlerinde, 2016-2020 yılları arasındaki vergi gelirlerinde yüzde 2,04 ortalama reel büyüme olduğu, vergi dışı gelirlerde ise yüzde 0,94 reel küçülme olduğu görülmektedir. 2021 yılında ise önceki yıla göre vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler toplamaları reel olarak, sırasıyla yüzde 16,64 ve yüzde 29,22 küçülme göstermiştir. Buna bağlı olarak 2016-2020 yılları arasında reel olarak ortalama yüzde 1,94 artış gösteren yerel gelirler toplamı, 2021 yılında bir önceki yıla göre reel olarak yüzde 20,45 daralma göstermiştir.

Bütçe giderlerinin enflasyondan arındırılmasıyla yapılan hesaplamalarda 2016-2020 yılları arasında ortalama reel olarak yüzde 2 seviyesinde büyüme olduğu görülmektedir. 2021 yılında ise bütçe giderleri 2020 yılına göre reel olarak yüzde 18,25 düşüş göstermiştir.

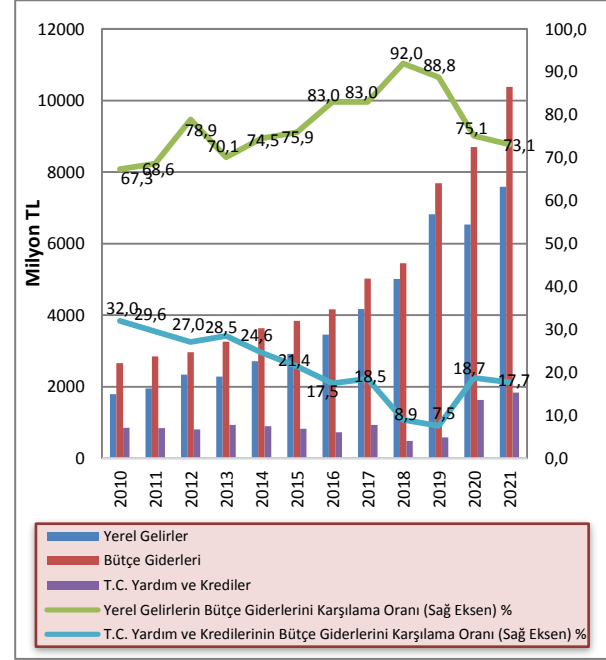
Tablo 4.6: Yıllar İtibarıyla Bütçe Yerel Gelir – Gider Reel Değişimleri(%)

	Vergi Gelirleri	Vergi Dışı Gelirler	Yerel Gelirler	Bütçe Giderleri
2014	13,52	7,38	12,01	4,98
2015	1,79	-4,36	-0,15	-2,11
2016	6,62	13,46	8,25	-1,91
2017	7,41	-5,21	6,06	6,07
2018	-6,06	-24,29	-9,74	-21,43
2019	19,40	31,87	24,41	29,35
2020	-17,17	-20,54	-19,30	-1,92
2021	-16,64	-29,22	-20,45	-18,25

Not: Reel değişimler ilgili yıl içinde gerçekleşen enflasyon oranından arındırılarak hesaplanmıştır.

Bütçe gelirlerinden T.C. yardım ve kredilerinin çıkarılması sonucu oluşan yerel gelirler toplamının bütçe giderlerini karşılama oranı 2021 yılında yüzde 73,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu oran 2018, 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla yüzde 92, yüzde 88,8 ve yüzde 75,1 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Yerel gelirler ile bütçe giderleri arasındaki açığın giderilmesi için en önemli finansman kaynağı olan T.C. yardım ve krediler kaleminin bütçe giderlerini karşılama oranının 2021 yılında yüzde 17,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018, 2019 ve 2020 yıllarında ise bu oranın yüzde 8,9, yüzde 7,5 ve yüzde 18,7 seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yerel gelirlerin bütçe giderlerini karşılama oranında 2010-2019 yılları arasında olumlu bir tablo ortaya çıksa da, 2020 yılı ile birlikte Covid-19 salgınının ekonomik aktivite üzerinde yarattığı etkilere bağlı olarak bu tabloda bozulma meydana gelmiş ve 2021 yılında bu bozulma devam etmiştir. Buna bağlı olarak 2020 ve 2021 yılları itibarıyla yerel gelirlerin bütçe giderlerini karşılama oranında ciddi bir gerileme yaşanmıştır.

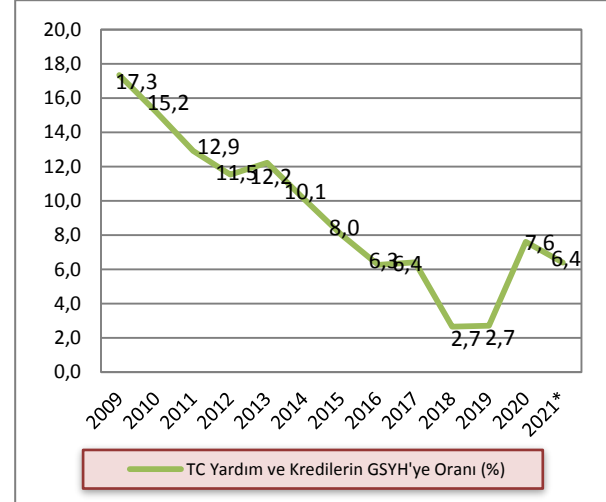
Grafik 4.5: Yıllar İtibarıyla Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Bütçe açığının kapatılmasında önemli bir kalem olarak kullanılan T.C. yardım ve kredilerinin ülkemiz GSYH'ye oranı incelendiğinde 2020 yılına kadar, yıllar itibarıyla bir düşüş yaşandığı görülmektedir. 2009 yılında yüzde 17,3 olan Türkiye Cumhuriyeti'nden alınan bağış, yardım ve kredilerin GSYH'ye oranı, 2019 sonu itibarıyla yüzde 2,7, 2020 sonu itibarıyla ise yüzde 7,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 Mali Yılı Bütçe verileri ve 2021 yılı GSYH hedef verisi kullanılarak, 2021 yılı için bu oranın yüzde 6,4 olacağı tahmin edilmektedir.

Grafik 4.6: T.C. Yardım ve Kredilerinin GSYH'ye Oranı (%)

Kaynak: Maliye Bakanlığı, İstatistik Kurumu

Not: 2021 yılı için DPÖ'nün Orta Vadeli Plan (2020-2022) GSYH hedef rakamı kullanılmıştır.

2021 Mali Yılı'nda Türkiye Cumhuriyeti'nden alınan hibe, yardım ve kredilerin yanı sıra 612,5 milyon TL net iç borçlanma yapılarak bütçe giderleri karşılanmıştır. 2021 yılı dördüncü çeyreğinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihalesi yoluyla toplam 120,8 milyon TL borçlanılmış ve 93 milyon TL geri ödeme yapılmış olup, DİBS ihraçları yoluyla net olarak 27,8 milyon TL borçlanma gerçekleşmiştir.

2021 yılsonunda toplam DİBS stoku 378,8 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu borçlanmaya ek olarak yılın tamamında Merkez Bankası tarafından Maliye Bakanlığı'na 456,7 milyon TL kısa vadeli avans kullanılmıştır.

Tablo 4.7: KKTC Maliye Bakanlığı'nın KKTC Merkez Bankası Aracılığı ile Gerçekleştirdiği TL DİBS İhaleleri

ISIN KODU		KKB 040222T12	KKB 060422T18
Valör Tarihi		27.10.2021	29.12.2021
İtfa Tarihi		04.02.2022	6.04.2022
Vadesi		100 gün	98 gün
Teklif Edilen Tutar	Nominal	54.000.000	130.300.000
İhalede Kabul Edilen Tutar	Nominal	30.000.000	90.800.000
İhalede Kabul Edilen Faiz (%)	En Düşük	17,50	18,00
	En Yüksek	20,50	20,00
	Ortalama	17,95	19,10
	Ortalama Yıllık Bileşik	19,15	20,48

Kaynak: KKTCMB

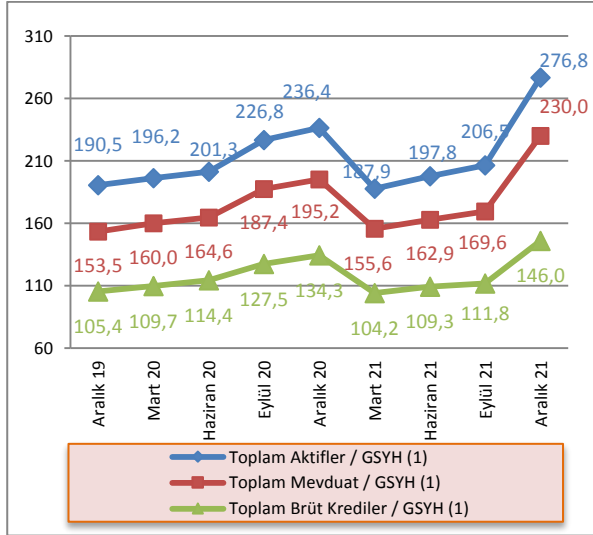
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

5.1 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

5.1.1 FİNANSAL DERİNLEŞME

2021 yılı dördüncü çeyrek finansal derinleşme rakamları bir önceki çeyreğe göre artış göstermiştir. Toplam brüt kredilerin GSYH'ye oranı yüzde 111,8'den yüzde 146'ya, toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 206,5'ten yüzde 276,8'e, toplam mevduatın GSYH'ye oranı ise yüzde 169,6'dan yüzde 230'a yükselmiştir.

Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)

Kaynak: KKTÇMB, DPÖ, İstatistik Kurumu

Not: (1) 2021 yılı için DPÖ'nün GSYH hedef rakamı kullanılmıştır.

5.1.2 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN PERFORMANS RASYOLARI

2021 yılı dördüncü çeyrekte, bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerinin toplam aktifler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre yüzde 29,14'ten yüzde 30,4'e yükselmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 29,17 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2021 yılı Eylül sonu itibarıyla yüzde 17,05 olan SYSR, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde 0,39 puan azalarak yüzde 16,66 seviyesine gerilemiştir.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, 2021 yılının Aralık ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 4,79'dan yüzde 3,77'ye gerilemiştir.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren brüt kredilerin mevduata oranı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre 2,41 puan azalmış ve yüzde 63,47 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2020 yılı Aralık ayında yüzde 56,83 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı, 2021 yılının Aralık ayında yüzde 52,74 seviyesine gerilemiştir. Bir önceki çeyrek döneme göre ise 1,39 puan azalmıştır.

Brüt kredilerde 2021 yılı dördüncü çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 30,65 artış gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı döneminde brüt kredilerde yüzde 5,32 artış olmuştur. Bu artışın kaynağı son çeyrekte döviz kurunda meydana gelen dalgalanmadır.

2021 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 4,15 artan mevduat, 2021 yılı dördüncü çeyrekte yüzde 35,6'lık artış göstermiştir. Bu artışın esas kaynağı son çeyrekte döviz kurunda meydana gelen artış olmuştur.

2021 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 9,78 olan finansal kaldıraç oranı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde 12,18 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1: Performans Rasyoları

	2020		2021		
	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler / Top. Aktifler (%)	29,17	29,22	28,63	29,14	30,4
SYSR (%)	15,91	15,93	16,31	17,05	16,66
TGA / Brüt Krediler (%)	5,41	5,12	4,81	4,79	3,77
Brüt Krediler / Top. Mevduat (%)	68,82	66,93	67,08	65,88	63,47
Brüt Krediler / Top. Aktifler (%)	56,83	55,45	55,25	54,13	52,74
Brüt Kredilerdeki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	5,32	4,21	4,88	2,29	30,65
Mevduattaki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	4,16	7,15	4,66	4,15	35,6
Finansal Kaldıraç¹	10,33	10,43	10,14	9,78	12,18

Kaynak: KKTÇMB

Not: (1)Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

5.1.3 BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YOĞUNLAŞMA

2021 yılı dördüncü çeyrekte aktif büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 54,58, ilk on bankanın payı ise yüzde 81,45'tir.

Aynı dönemde brüt krediler büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 57,31, ilk on bankanın payı ise yüzde 84,07 düzeyindedir.

Mevduat büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 56,09, ilk on bankanın payı ise yüzde 83,13 seviyesindedir.

Bankalara borçlar kaleminin büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 69,98, ilk on bankanın payı ise yüzde 92,72 düzeyindedir.

Söz konusu dönemde özkaynaklar büyüklüğü açısından ilk beş bankanın toplam özkaynaklar içindeki payı yüzde 55,98, ilk on bankanın payı ise yüzde 82,81 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)

İlk Beş Bankanın Sektör İçindeki Payları	2020		2021		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Aktifler	54,21	53,84	53,91	54,71	54,58
Brüt Krediler	56,62	56,18	56,16	56,67	57,31
Mevduat	55,84	55,63	56,20	56,11	56,09
Bankalara Borçlar	69,49	69,75	74,92	70,58	69,98
Özkaynaklar	54,15	54,83	54,81	55,69	55,98
İlk On Bankanın Sektör İçindeki Payları					
Aktifler	81,10	80,65	80,57	80,99	81,45
Brüt Krediler	82,94	82,90	83,09	83,55	84,07
Mevduat	82,59	82,16	82,52	82,81	83,13
Bankalara Borçlar	94,95	93,11	95,22	91,83	92,72
Özkaynaklar	82,45	82,80	82,17	82,27	82,81

Kaynak: KKTCMB

5.1.4 BANKA, ŞUBE, PERSONEL VE ATM SAYISI

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı 2021 yılı Aralık ayı sonunda 21'dir. Sektördeki 21

bankanın 2'si kamu eliyle yönetilen banka, 14'ü özel sermayeli banka ve 5'i şube bankasıdır.

Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler

	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20	Ara.20	Mar.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Şube Bankaları	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Toplam	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Kaynak: KKTCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şubesi sayısı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde 216'dır. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında, toplam şube sayısının yüzde 67,59'unun

özel sermayeli bankalara, yüzde 17,59'unun şube bankalarına, yüzde 14,82'sinin ise kamu eliyle yönetilen bankalara ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi

Şube Sayısının Gelişimi (adet)									
	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20	Ara.20	Mar.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	32	32	32	32	32	32	32	32	32
Özel Sermayeli Bankalar	160	160	152	152	150	144	144	145	146
Şube Bankaları	39	39	39	39	39	39	39	39	38
Toplam	231	231	223	223	221	216	215	216	216
Personel Sayısının Gelişimi (kişi)									
	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20	Ara.20	Mar.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	522	512	508	514	511	508	509	509	502
Özel Sermayeli Bankalar	2.122	2.120	2.090	2.081	2.071	2.057	2.067	2.072	2.061
Şube Bankaları	549	542	537	538	536	531	528	528	536
Toplam	3.193	3.174	3.135	3.133	3.118	3.096	3.104	3.109	3.099

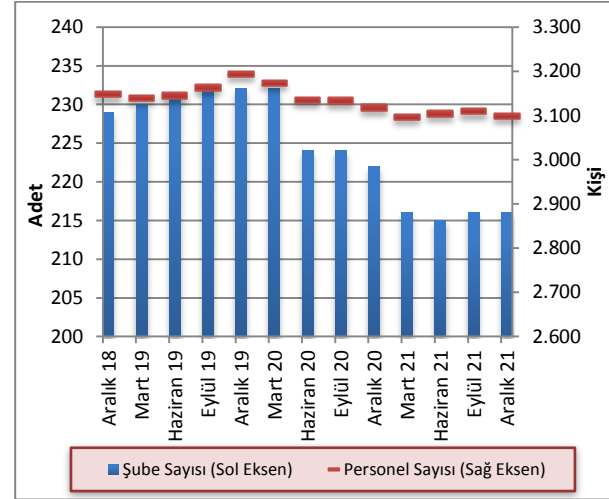
Kaynak: KKTCCMB

Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Eylül 2021 - Aralık 2021 döneminde 10 kişi azalarak 3.109'dan 3.099'a gerilemiştir. Söz konusu personelin 502'si kamu eliyle yönetilen bankalarda, 2.061'i özel sermayeli bankalarda ve 536'sı şube bankalarında çalışmaktadır. Bu dönemde, özel sermayeli bankaların personel sayısı 2.072'den 2.061'e, kamu eliyle yönetilen bankaların personel sayısı 509'dan 502'ye gerilemiş, şube bankalarının personel sayısı ise 528'den 536'ya yükselmiştir.

Aralık 2020 – Aralık 2021 arasındaki bir yıllık dönemde bankacılık sektöründe çalışan personel sayısı, 19 kişi azalarak 3.118'den 3.099'a gerilemiştir. Söz konusu dönemde personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, özel sermayeli bankalarda istihdam 10 kişi, kamu eliyle yönetilen bankalarda ise 9 kişi azalmıştır.

2021 yılının dördüncü çeyreğinde sektörde çalışan personelin yüzde 16,2'sinin kamu eliyle yönetilen bankalara, yüzde 66,5'inin özel sermayeli bankalara, yüzde 17,3'ünün ise şube bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Kaynak: KKTCCMB

Sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 2021 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla 553'tür. ATM sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında 261 ATM ile şube bankaları ilk sırada yer almaktadır. Şube bankalarını 235 ATM ile özel sermayeli bankalar, 57 ATM ile kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Aralık 2020- Aralık 2021 döneminde sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 515'ten 553'e yükselmiştir.

Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişimler

	Ara.20	Mar.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	57	57	57	57	57
Özel Sermayeli Bankalar	224	225	229	234	235
Şube Bankaları	234	234	234	253	261
Toplam	515	516	520	544	553

Kaynak: KKTCCMB

5.2 BANKACILIK SEKTÖRÜ KONSOLİDE BİLANÇOSU

2021 yılı Eylül ayı sonunda 59.399,6 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, 2021 yılının Aralık ayı sonunda yüzde 34,08 artarak 79.643 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit ve nakit benzeri kalemlerde yüzde 39,9, MDC'de yüzde 47,67, brüt kredilerde yüzde 30,65, diğer aktiflerde ise yüzde 24,03 artış görülmüştür. İlgili dönemde aktiflerde meydana gelen artışın temel sebebi yabancı para kalemlerde son çeyrekte döviz kuru kaynaklı yaşanan artıştır.

Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde sektörün toplam aktifleri yüzde 57,39 artmıştır. Aynı dönemde nakit ve nakit benzeri kalemler yüzde 64,03, brüt krediler yüzde 46,07, MDC ise yüzde 92,83 artış göstermiştir. İlgili dönemde mevduat yüzde 58,37, özkaynaklar ise yüzde 35,22 artmıştır.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Eylül 2021 - Aralık 2021 döneminde yüzde 35,6, özkaynaklar ise yüzde 9,61 artmıştır.

Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2020		2021		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2021 - 12/2021	12/2020 - 12/2021
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	14.761,7	15.794,1	16.290,4	17.307,8	24.213,2	39,90	64,03
MDC	3.546,4	3.960,0	4.385,5	4.631,1	6.838,7	47,67	92,83
Toplam Brüt Krediler	28.758,3	29.969,3	31.432,4	32.151,5	42.006,0	30,65	46,07
Diğer Aktifler	3.534,9	4.328,6	4.784,0	5.309,2	6.585,1	24,03	86,29
Aktif/Pasif Toplamı	50.601,3	54.052,0	56.892,3	59.399,6	79.643,0	34,08	57,39
Mevduat	41.787,6	44.774,9	46.859,3	48.804,6	66.179,1	35,60	58,37
Bankalara Borçlar	2.531,0	2.786,7	2.894,9	2.785,5	4.253,6	52,71	68,06
Diğer Pasifler	1.815,3	1.761,1	2.030,1	2.298,3	3.169,4	37,90	74,59
Özkaynaklar	4.467,4	4.729,3	5.108,0	5.511,2	6.040,9	9,61	35,22

Kaynak: KKTCMB

5.2.1 AKTİF / PASİF YAPISINDAKİ GELİŞMELER

2021 yılının dördüncü çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay, yüzde 52,74 ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 30,4'lük payla nakit ve nakit benzeri kalemler, yüzde 8,59'luk payla MDC ve yüzde 8,27'lik payla diğer aktifler kalemi takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Aralık 2020 - Aralık 2021 dönemi aktif yapısını oluşturan kalemlerin payları yönünden değerlendirildiğinde; nakit ve nakit benzeri kalemler, MDC ve diğer aktifler kalemlerinin paylarında artış, brüt kredilerin payında ise azalış olduğu görülmektedir.

Aralık 2021 itibarıyla, pasif toplamının yüzde 83,09'unu mevduat, yüzde 7,58'ini özkaynaklar, yüzde 5,34'ünü bankalara borçlar ve yüzde 3,98'ini ise diğer pasifler oluşturmaktadır.

Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde bankacılık sektörünün pasif yapısını oluşturan kalemler payları yönünden değerlendirildiğinde, özkaynaklar kaleminin payında azalış, mevduat, bankalara borçlar ve diğer pasifler kalemlerinin paylarında ise artış olduğu görülmektedir.

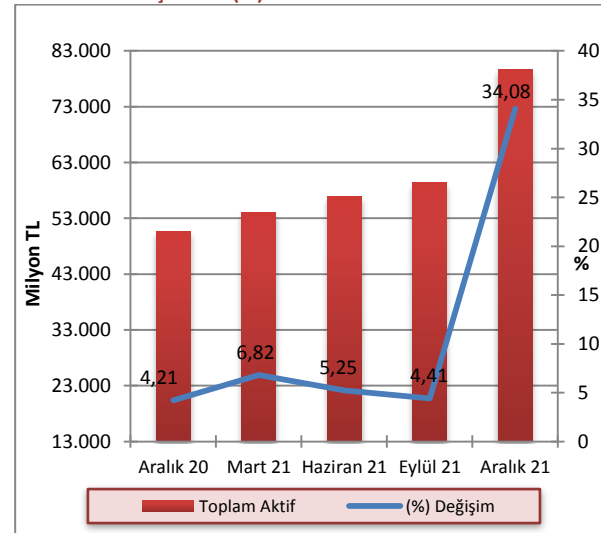
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%)

Aktif	2020		2021		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	29,17	29,22	28,63	29,14	30,40
MDC	7,01	7,33	7,71	7,80	8,59
Toplam Brüt Krediler	56,83	55,45	55,25	54,13	52,74
Diğer Aktifler	6,99	8,00	8,41	8,94	8,27
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif					
Toplam Mevduat	82,58	82,84	82,36	82,16	83,09
Bankalara Borçlar	5,00	5,16	5,09	4,69	5,34
Diğer Pasifler	3,59	3,25	3,57	3,87	3,98
Özkaynaklar	8,83	8,75	8,98	9,28	7,58
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCCMB

Bankacılık sektörünün aktif toplamı Aralık 2021 döneminde bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 34,08, 2020 yılının aynı döneminde ise bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 4,21 artış göstermiştir. Aralık 2020-Aralık 2021 döneminde bankacılık sektörü aktif toplamında 29.041,7 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

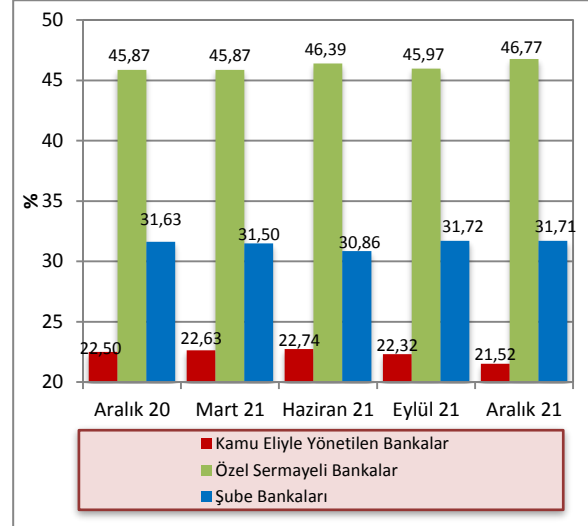
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%)

Kaynak: KKTCCMB

2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla banka gruplarının aktif toplamındaki payları, özel sermayeli bankalar grubunda yüzde 45,97'den yüzde 46,77'ye yükselmiş, kamu eliyle yönetilen bankalar grubunda yüzde 22,32'den yüzde 21,52'ye, şube bankaları grubunda ise yüzde 31,72'den yüzde 31,71'e gerilemiştir. Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde ise, kamu eliyle yönetilen bankalar grubunda küçülme, özel sermayeli bankalar ve şube bankaları grubunda büyüme görülmüştür.

Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%)

Kaynak: KTCMB

2021 yılının dördüncü çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre aktif toplamı kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 29,3, özel sermayeli bankalarda yüzde 36,42 ve şube bankalarında yüzde 34,05 artmıştır. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise, aktif toplamı

kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 50,53, özel sermayeli bankalarda yüzde 60,49, şube bankalarında ise yüzde 57,78 artmıştır. Banka grupları bazında aktiflerde yaşanan bu artış, esasen döviz kurunda meydana gelen artışa bağlıdır.

Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)

	2020		2021		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2021-12/2021	12/2020-12/2021
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	11.386,1	12.233,2	12.937,6	13.256,1	17.140,0	29,30	50,53
Özel Sermayeli Bankalar	23.208,8	24.791,8	26.395,1	27.304,2	37.248,9	36,42	60,49
Şube Bankaları	16.006,4	17.027,0	17.559,6	18.839,3	25.254,1	34,05	57,78
Toplam	50.601,3	54.052,0	56.892,3	59.399,6	79.643,0	34,08	57,39

Kaynak: KTCMB

2021 yılı Aralık ayı itibarıyla kredilerin TP ve YP dağılımına bakıldığı zaman TP kredilerin payının bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 44,78'den yüzde 37,68'e gerilediği, YP kredilerin payının ise yüzde 55,22'den yüzde 62,32'ye yükseldiği görülmektedir. TP

mevduat toplamının payı Aralık 2021 itibarıyla bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 32,31'den yüzde 23,13'e gerilemiş, YP mevduatın payı ise yüzde 67,69'dan yüzde 76,87'ye yükselmiştir.

Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)

	2020				2021					
	Aralık		Mart		Haziran		Eylül		Aralık	
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP
Krediler	49,04	50,96	45,89	54,11	44,41	55,59	44,78	55,22	37,68	62,32
Mevduat	34,74	65,26	33,31	66,69	32,58	67,42	32,31	67,69	23,13	76,87

Kaynak: KTCMB

5.2.2 NAKİT VE NAKİT BENZERİ KALEMLER

Bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerini oluşturan nakit değerler, merkez bankasından alacaklar, BPP işlemlerinden alacaklar ve bankalardan alacaklar kalemlerinin toplamı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 39,9 artarak 17.307,8 milyon TL'den 24.213,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde, nakit değerler kaleminde 177,2 milyon TL, merkez bankasından alacaklar kaleminde 2.967,5 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde

2.772,3 milyon TL, bankalardan alacaklar kaleminde ise 988,4 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

2020 yılı Aralık ayı sonunda 14.761,7 milyon TL olan nakit ve nakit benzeri kalemler, 2021 yılı Aralık ayı sonunda 24.213,2 milyon TL seviyesine yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit değerler 230,8 milyon TL, merkez bankasından alacaklar kalemi 3.978,6 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kalemi 3.236,3 milyon TL, bankalardan alacaklar kalemi ise 2.005,8 milyon TL artmıştır.

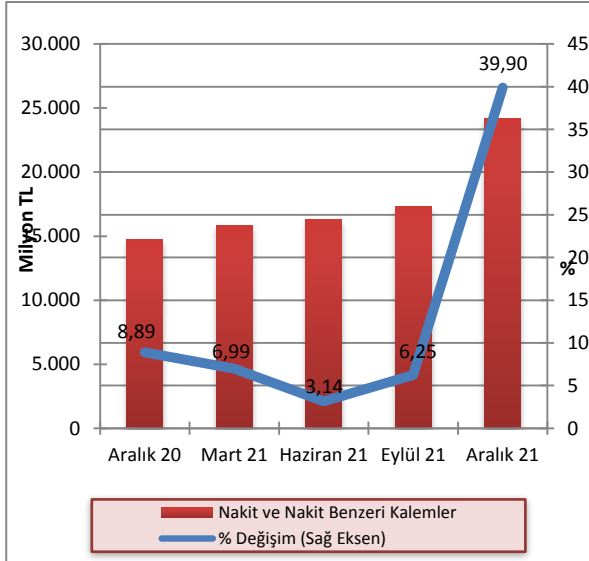
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

	2020		2021		Yüzde Değişim	
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2021 - 12/2021
Nakit Değerler	478,6	570,8	486,8	532,2	709,4	33,30
Merkez Bankasından Alacaklar	5.206,7	5.287,1	5.734,2	6.217,8	9.185,3	47,73
BPP İşlemlerinden Alacaklar	3.916,7	4.270,1	4.277,4	4.380,7	7.153,0	63,28
Bankalardan Alacaklar	5.159,7	5.666,1	5.792,0	6.177,1	7.165,5	16,00
Toplam	14.761,7	15.794,1	16.290,4	17.307,8	24.213,2	39,90

Kaynak: KKTCCMB

Nakit ve nakit benzeri kalemler toplamı 2021 yılı dördüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre yüzde 39,9 artış göstermiştir. Nakit ve nakit benzeri kalemlerde Aralık 2020- Aralık 2021 döneminde 9.451,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir. Bu büyük artışın sebebi esasen son çeyrekte döviz kurunda meydana gelen dalgalanmadır.

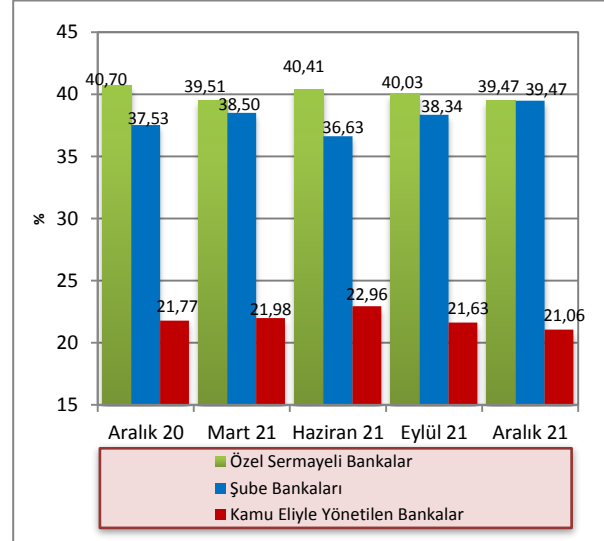
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCCMB

2021 yılının dördüncü çeyreğinde banka gruplarının nakit ve nakit benzeri kalemlerindeki paylarında bir önceki çeyreğe kıyasla, özel sermayeli bankalar ve kamu eliyle yönetilen bankalar grubunda azalış, şube bankaları grubunda ise artış gerçekleşmiştir. Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde de aynı şekilde özel sermayeli bankalar ve kamu eliyle yönetilen bankalar grubunda azalış, şube bankaları grubunda ise artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%)

Kaynak: KKTCCMB

5.2.3 KREDİLER

2021 yılı Aralık ayı itibarıyla 30.433,5 milyon TL olan işletme kredileri, geçmiş dönemlerde olduğu gibi krediler toplamı içinde birinci sırada yer almaktadır. Bunu, 7.472,4 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde işletme kredileri 18.868,7 milyon TL’den 30.433,5 milyon TL’ye, tüketici kredileri ise 6.329 milyon TL’den 7.472,4 milyon TL’ye yükselmiştir.

Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)

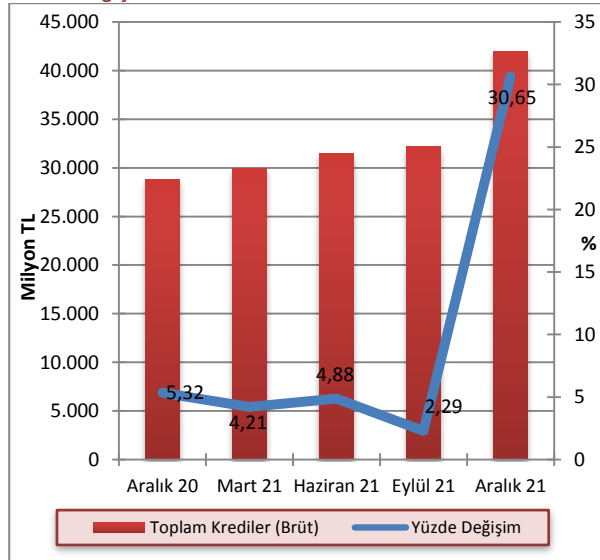
	2020		2021			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	
İşletme Kredileri	18.868,7	19.929,9	20.909,0	21.525,5	30.433,5	
Tüketici Kredileri	6.329,0	6.512,4	6.757,2	6.651,0	7.472,4	
Kredi Kartları	703,4	687,2	837,6	909,4	1.004,6	
İskonto ve İştira Senetleri	263,3	296,3	335,1	382,0	564,5	
Diğer Yatırım Kredileri	208,6	216,5	221,9	214,9	293,7	
İthalat Kredileri	5,4	5,6	5,7	5,7	0,7	
Fon Kaynaklı Krediler	24,8	27,3	28,4	28,9	38,9	
İhtisas Kredileri	87,2	94,3	98,8	92,7	95,2	
İhracat Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
KKTCMB Kaynaklı Krediler	5,0	5,7	0,0	3,0	4,5	
KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	73,4	81,8	86,2	87,8	130,4	
Diğer Krediler	633,6	578,4	639,3	711,2	382,4	
Toplam Krediler	27.202,4	28.435,4	29.919,2	30.612,1	40.420,8	

Kaynak: KKTCMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt krediler 2021 yılı dördüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre yüzde 30,65 artış göstermiştir. Brüt kredilerde Aralık 2020- Aralık 2021 döneminde 13.247,7 milyon TL artış gerçekleşmiştir. Brüt kredilerde son çeyrekte meydana gelen artışın sebebi esasen döviz kuru kaynaklı olmuştur.

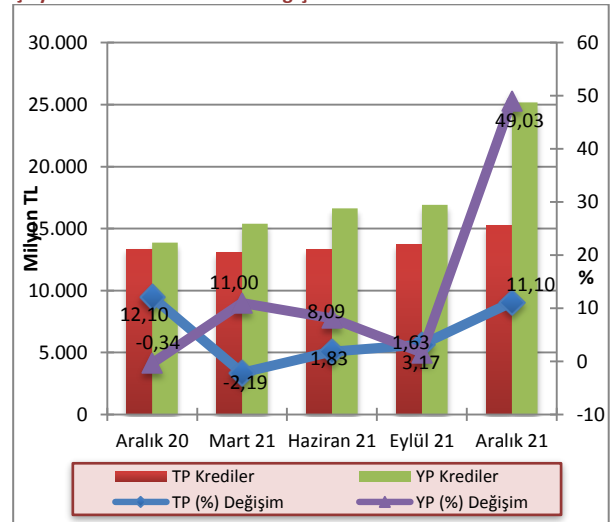
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTCMB

2021 yılının dördüncü çeyreğinde kredilerin 15.230,3 milyon TL'si TP cinsinden, 25.190,5 milyon TL'si YP cinsindedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 11,1, YP cinsinden kredilerde ise yüzde 49,03 artış gerçekleşmiştir. Bu artışın sebebi esasen yabancı para kredilerde yaşanan döviz kuru kaynaklı yükseliştir.

Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

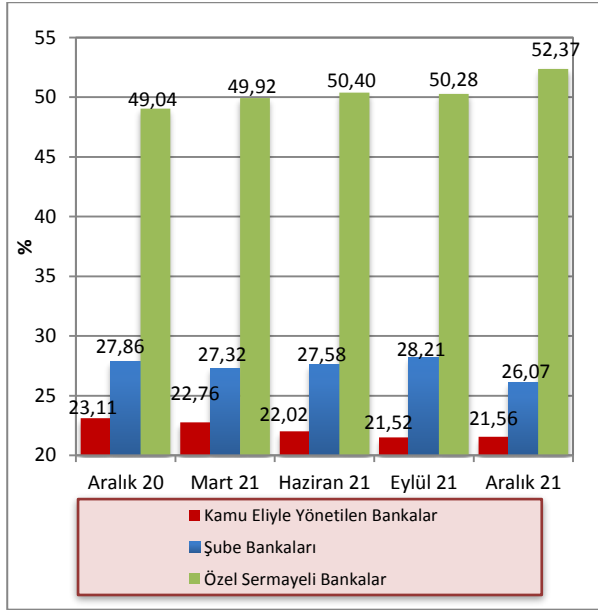

Kaynak: KKTCMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt kredilerin banka gruplarına göre payları incelendiğinde, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların payının yüzde 21,52'den yüzde 21,56'ya, özel sermayeli bankaların payının yüzde 50,28'den yüzde 52,37'ye yükseldiği, şube bankalarının payının ise yüzde 28,21'den yüzde 26,07'ye gerilediği görülmektedir. Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde özel sermayeli bankaların payında artış yaşanırken, kamu eliyle yönetilen bankalar ve şube bankalarının payında ise azalış gerçekleşmiştir.

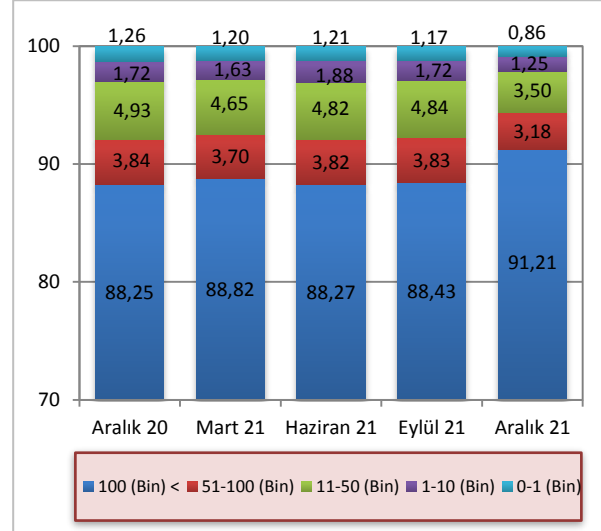
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

2021 yılı dördüncü çeyreği sonunda 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 91,21 olmuştur. Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 3,5'lik payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 3,18 ve yüzde 1,25'ini oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise binde 8,6'lık payla bin TL'ye kadar olan krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%)

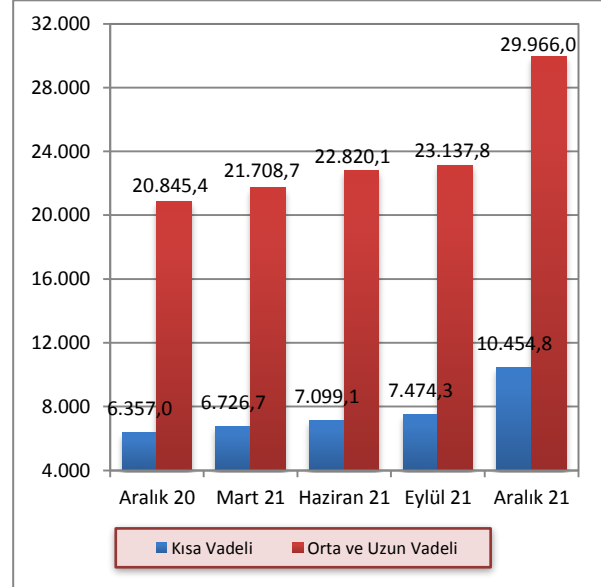

Kaynak: KKTÇMB

Not: TGA dâhil değildir.

Kısa vadeli krediler, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre 7.474,3 milyon TL'den 10.454,8 milyon TL'ye, orta ve uzun vadeli krediler ise 23.137,8 milyon TL'den 29.966 milyon TL'ye yükselmiştir. Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde kısa vadeli kredilerde yüzde 64,46, orta ve uzun vadeli kredilerde ise yüzde 43,75 artış olmuştur.

Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)

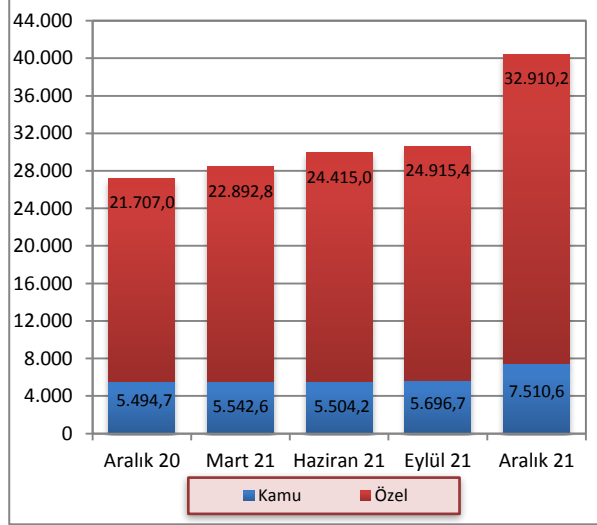
Kaynak: KKTÇMB

Not: Vadesi 1 yıla kadar olan krediler kısa vadeli olarak sınıflandırılmaktadır.

2021 yılı Aralık ayı itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 81,42'sini özel sektöre, yüzde 18,58'ini ise kamu sektörüne kullandırmıştır. Söz konusu dönemde kamu kesiminin kullandığı krediler bir önceki çeyreğe göre 5.696,7 milyon TL'den 7.510,6 milyon TL'ye, özel kesim kredileri ise 24.915,4 milyon TL'den 32.910,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde kamu kesimine kullanılan kredilerde yüzde 36,69 özel kesime kullanılan kredilerde ise yüzde 51,61 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)

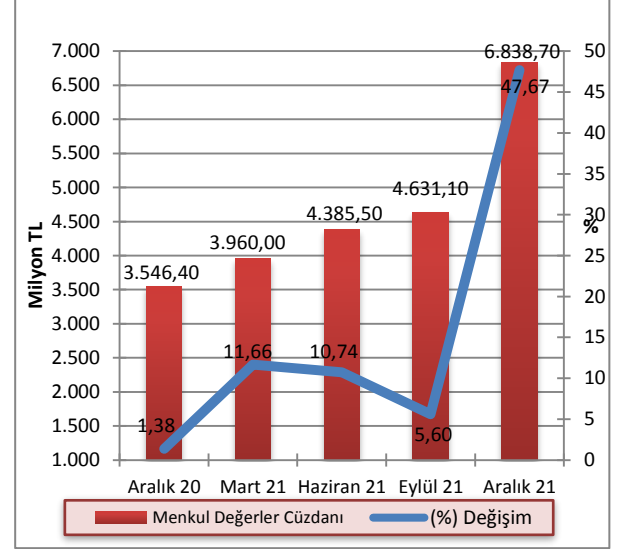

Kaynak: KATILIMCI

5.2.4 MENKUL DEĞERLER CÜZDANI

MDC, 2021 yılı Aralık ayında bir önceki çeyreğe göre yüzde 47,67, 2020 yılı Aralık ayına göre ise 3.292,3 milyon TL artış göstermiştir.

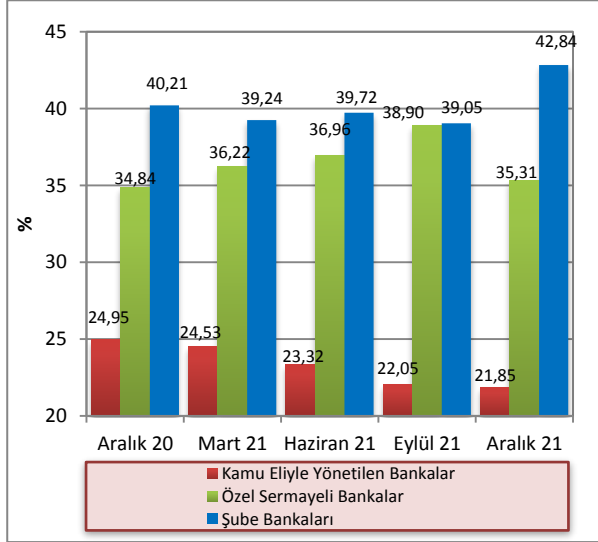
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KATILIMCI

2021 yılının dördüncü çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 22,05'ten yüzde 21,85'e, özel sermayeli bankaların payı yüzde 38,9'dan yüzde 35,31'e gerilemiş, şube bankalarının payı ise yüzde 39,05'ten yüzde 42,84'e yükselmiştir. Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde kamu eliyle yönetilen bankaların payında azalış, özel sermayeli bankalar ve şube bankalarının payında ise artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

5.2.5 MEVDUAT

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, 2021 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,6 artmıştır. Mevduat bir yıllık dönemde yüzde 58,37 artış göstermiş ve 2021 yılı Aralık ayı sonunda 66.179,1 milyon TL olmuştur.

2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, mevduat türünde en büyük payın 47.406 milyon TL ile tasarruf mevduatına ait olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 13.675,2 milyon TL ile ticari mevduat, 3.797,4 milyon TL ile resmi mevduat izlemektedir. Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde, tasarruf mevduatında yüzde 60,95, ticari mevduatta yüzde 58,46, resmi mevduatta ise yüzde 19,24 artış gerçekleşmiştir.

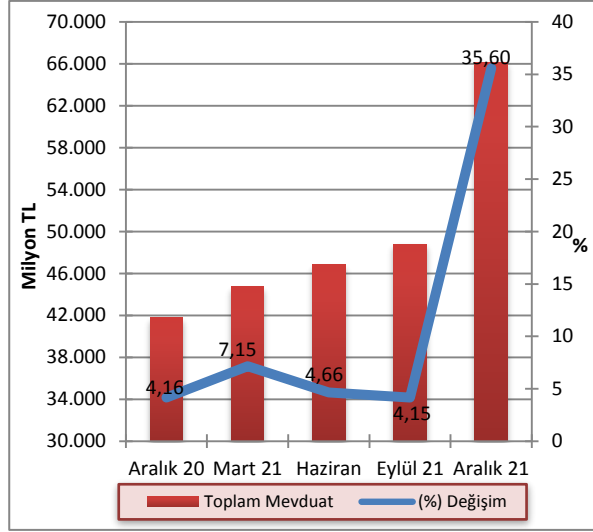
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)

	2020		2021		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2021 – 12/2021	12/2020 – 12/2021
Tasarruf	29.453,4	32.055,9	33.980,6	34.919,8	47.406,0	35,76	60,95
Ticari	8.630,3	8.752,3	9.092,4	10.051,6	13.675,2	36,05	58,46
Resmi	3.184,6	3.162,6	2.917,8	2.821,0	3.797,4	34,61	19,24
Diğer	519,3	804,1	868,5	1.012,2	1.300,5	28,48	150,43
Toplam Mevduat	41.787,6	44.774,9	46.859,3	48.804,6	66.179,1	35,60	58,37
Bankalara Borçlar	2.531,0	2.786,7	2.894,9	2.785,5	4.253,6	52,71	68,06
Bankalara Borçlar Dâhil Toplam Mevduat	44.318,6	47.561,6	49.754,2	51.590,1	70.432,7	36,52	58,92

Kaynak: KKTÇMB

Toplam mevduat 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,6 artış göstermiştir. Aralık 2020- Aralık 2021 döneminde mevduatta 24.391,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

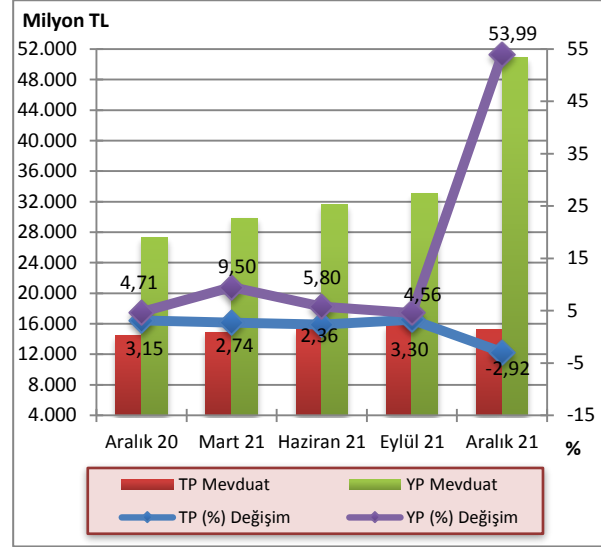
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%)

Kaynak: KKTCMB

2021 yılının dördüncü çeyreğinde mevduatın 15.308,9 milyon TL'sinin TP cinsinden, 50.870,2 milyon TL'sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmiştir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 2,92 azalış, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 53,99 artış gerçekleşmiştir. YP cinsinden mevduattaki artış esasen döviz kurunda meydana gelen dalgalanmadan kaynaklıdır.

Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCMB

2021 yılı Aralık ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu eliyle yönetilen bankaların TP mevduatında yüzde 5,49 azalış, YP mevduatında yüzde 50,72 artış, özel sermayeli bankaların TP mevduatında yüzde 5,01 azalış, YP mevduatında yüzde 53,90 artış, şube bankalarının TP mevduatında yüzde 1,96, YP mevduatında ise yüzde 56,63 artış görülmüştür.

Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)

	Eylül 2021			Aralık 2021			Yüzde Değişim 09/2021 - 12/2021		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	5.024,3	6.540,9	11.565,2	4.748,6	9.858,2	14.606,8	-5,49	50,72	26,30
Özel Sermayeli Bankalar	5.678,8	17.778,3	23.457,1	5.394,2	27.361,5	32.755,7	-5,01	53,90	39,64
Şube Bankaları	5.066,9	8.715,4	13.782,3	5.166,1	13.650,5	18.816,6	1,96	56,63	36,53
Toplam Mevduat	15.770,0	33.034,6	48.804,6	15.308,9	50.870,2	66.179,1	-2,92	53,99	35,60

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü mevduatındaki vade yoğunluğu, 2021 yılı Aralık ayı itibarıyla önceki dönemlerde olduğu gibi yüzde 49,67'lik pay ile bir ay vadeli mevduat toplamındadır. Bir ay vadeli mevduatı, yüzde 19,56'lık pay ile vadesiz, yüzde 16,25'lik pay ile 3 ay vadeli, yüzde 11,49'luk pay ile bir yıl vadeli ve yüzde 3,02'lik pay ile 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade payı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, vadesiz mevduatta 1,29 puan, 1 yıl vadeli mevduatta 1,58 puan artış, 1 ay vadeli mevduatta 1,76 puan, 3 ay vadeli mevduatta 1,1 puan, 6 ay vadeli mevduatta ise 0,02 puan azalış gerçekleşmiştir.

Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde vadesiz mevduat, 1 ay vadeli mevduat ve 1 yıl vadeli mevduatın payı sırasıyla 0,99 ve 0,06 ve 1,24 puan artmış, 3 ay vadeli ve 6 ay vadeli mevduatın payları sırasıyla 1,78 ve 0,52 puan azalmıştır.

Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)

	2020		2021		Aralık	Değişim (Puan)	
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül		09/2021-12/2021	12/2020-12/2021
Vadesiz	18,57	16,51	16,85	18,27	19,56	1,29	0,99
1 Ay Vadeli	49,61	52,32	51,56	51,43	49,67	-1,76	0,06
3 Ay Vadeli	18,03	18,02	18,18	17,35	16,25	-1,1	-1,78
6 Ay Vadeli	3,54	3,32	3,37	3,04	3,02	-0,02	-0,52
1 Yıl Vadeli	10,25	9,83	10,04	9,91	11,49	1,58	1,24
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		

Kaynak: KKTCCMB

Bankacılık sektöründe mevduatın büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığı zaman 2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla bir önceki çeyrek döneme göre 0-5 bin TL arası mevduat 341,8 milyon TL'den 359,9 milyon TL'ye, 5-10 bin TL arası mevduat 391,5 milyon TL'den 395,3 milyon TL'ye, 100 bin TL üzeri mevduat ise 41.983,7 milyon TL'den 59.445,9 milyon TL'ye yükselmiş, 10-50 bin TL

arası mevduat 2.795,9 milyon TL'den 2.759 milyon TL'ye, 50-100 bin TL arası mevduat 3.291,7 milyon TL'den 3.219 milyon TL'ye gerilemiştir. 2021 yılının dördüncü çeyreğinde, 100 bin TL üzeri mevduatın toplam mevduat içindeki payı yüzde 89,83, 50-100 bin TL arası mevduatın toplam mevduat içindeki payı ise yüzde 4,86 olarak gerçekleşmiştir.

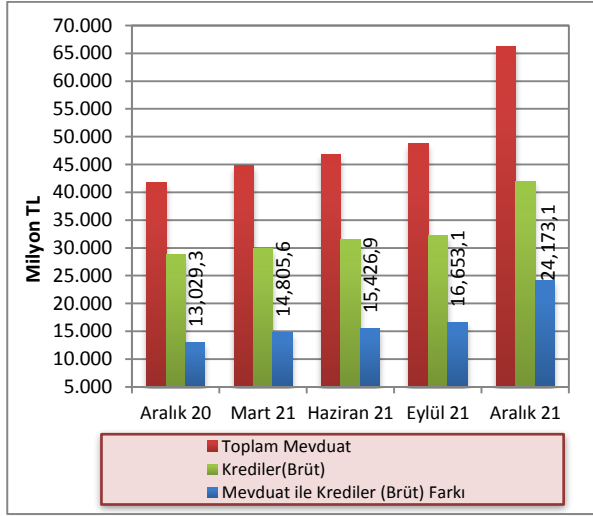
Tablo 5.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Milyon TL)

	2020		2021		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
0-5 bin TL	349,9	346,4	342,0	341,8	359,9
5-10 bin TL	422,4	405,9	387,4	391,5	395,3
10-50 bin TL	2.787,5	2.732,4	2.772,7	2.795,9	2.759,0
50-100 bin TL	3.367,7	3.346,8	3.248,1	3.291,7	3.219,0
100 bin TL Üzeri	34.860,1	37.943,4	40.109,1	41.983,7	59.445,9
Toplam Mevduat	41.787,6	44.774,9	46.859,3	48.804,6	66.179,1

Kaynak: KKTCCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Eylül 2021 sonunda 16.653,1 milyon TL olan fark, 2021 yılı Aralık ayı sonunda 7,520 milyon TL artmış ve 24,173.1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark

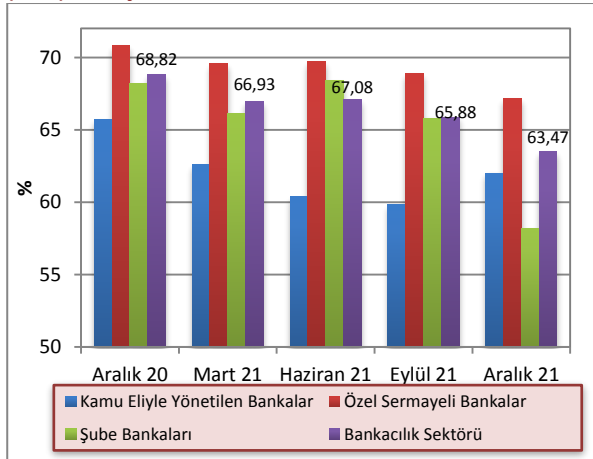

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, 2021 yılının Eylül ayı sonunda yüzde 65,88 oranında gerçekleşmiş, 2021 yılının Aralık ayı sonunda ise yüzde 63,47 seviyesine gerilemiştir. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 5,35 puan azalmıştır.

2021 yılının Aralık ayı sonunda mevduatın kredilere dönüşüm oranı banka grupları bazında incelendiği zaman, özel sermayeli bankalar yüzde 67,17 ile ilk sırada yer almaktadır. Özel sermayeli bankaları yüzde 62'lik oranla kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 58,19 dönüşüm oranına sahiptir.

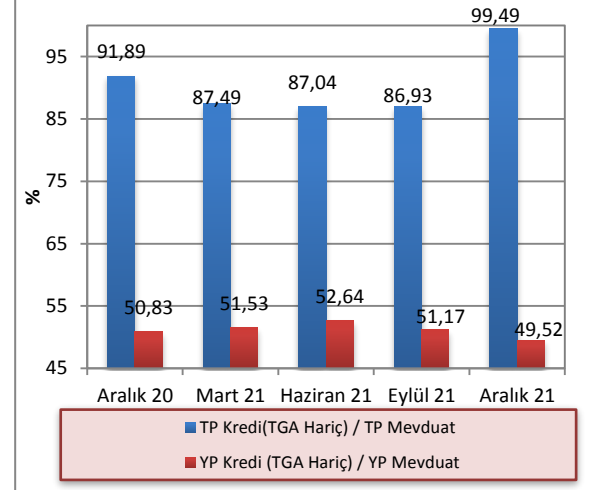
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTCMB

TP mevduatın, TGA hariç TP krediye dönüşüm oranı 2021 yılı Aralık ayı itibarıyla bir önceki çeyreğe göre yüzde 86,93'ten yüzde 99,49'a yükselmiş, YP mevduatın TGA hariç YP krediye dönüşüm oranı yüzde 51,17'den yüzde 49,52'ye gerilemiştir. TP ve YP mevduatın krediye dönüşüm oranı 2020 yılı Aralık ayında sırasıyla yüzde 91,89 ve yüzde 50,83 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTCMB

5.2.6 ÖZKAYNAKLAR

Sektörün istikrarı ve sağlıklı gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre yüzde 9,61 artarak 2021 yılının dördüncü çeyreğinde 6.040,9 milyon TL düzeyine yükselmiştir.

Özkaynaklar Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde ise yüzde 35,22 artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 71,7 milyon TL, yedek akçeleri ise 1.303,1 milyon TL artmıştır.

Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

	2020		2021		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Ödenmiş Sermaye	1.470,7	1.492,6	1.506,1	1.515,8	1.542,4
Yedek Akçeler	1.369,1	1.693,2	1.842,6	1.846,6	2.672,2
Sabit Kıymet					
Yeniden Değerleme Fonu	10,4	10,4	10,4	10,4	11,5
Menkul Değerler	220,1	256,9	262,5	261,6	378,5
Değer Artış Fonu					
Dönem Kârı (Zararı)	671,2	301,7	639,7	1.038,7	1.436,3
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	725,9	974,5	846,7	838,1	0,0
Toplam	4.467,4	4.729,3	5.108,0	5.511,2	6.040,9

Kaynak: KKTCMB

Not: Geçmiş yıllar kârı yedek akçeler kaleminin içinde gösterilmeye başlanmıştır.

5.3 PARA ARZI

En dar tanımlı para arzı M1, 2021 yılının Eylül ayına göre 2021 yılı Aralık ayı sonunda yüzde 40,12 artmış, 12.381,7 milyon TL'den 17.349,1 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 72,16 artış olmuştur.

Eylül 2021 sonunda 49.727 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 34,84 artarak 67.053,5 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde ise yüzde 60,25 artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2021 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,68 artarak 52.622,7 milyon TL'den 71.395,9 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı ise yüzde 57,61'dir.

Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)

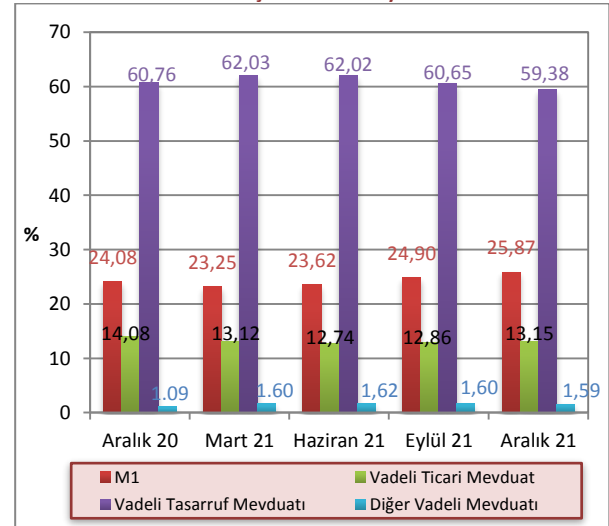
Yıllar	Dönem	M1	Yıllık Yüzde Değişim	M2	Yıllık Yüzde Değişim	M3	Yıllık Yüzde Değişim
2017	IV	4.403,3	24,24	21.181,5	24,99	22.789,8	26,63
2018	I	4.826,2	28,53	22.844,7	26,78	24.492,6	27,50
	II	5.342,4	36,75	24.489,5	31,17	26.341,2	31,27
	III	6.244,7	51,34	28.565,7	43,93	30.698,9	44,53
	IV	5.726,7	30,05	26.846,9	26,75	28.868,4	26,67
2019	I	6.297,8	30,49	29.051,7	27,17	31.226,9	27,50
	II	6.581,7	23,20	30.066,1	22,77	32.390,9	22,97
	III	6.775,1	8,49	30.109,1	5,40	33.243,7	8,29
	IV	7.386,0	28,97	33.164,4	23,53	35.890,4	24,32
2020	I	7.872,2	25,00	34.635,5	19,22	37.612,4	20,45
	II	8.529,4	29,59	35.839,0	19,20	38.294,3	18,23
	III	9.724,8	43,54	40.684,0	35,12	43.787,2	31,72
	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
2021	I	10.491,4	33,27	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.395,9	57,61

Kaynak: KKTCMB

Önceki dönemlerde olduğu gibi, Aralık 2021 itibarıyla M2'deki en büyük payın yüzde 59,38 ile vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 25,87'lik payla M1, yüzde 13,15 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 1,6 ile diğer vadeli mevduat izlemektedir.

M2 içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı, Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde 1,38 puan azalarak yüzde 60,76'dan yüzde 59,38'e gerilemiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1, yüzde 24,08'den yüzde 25,87'ye, diğer vadeli mevduat yüzde 1,09'dan yüzde 1,59'a yükselmiş, vadeli ticari mevduat ise yüzde 14,08'den yüzde 13,15'e gerilemiştir.

Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları

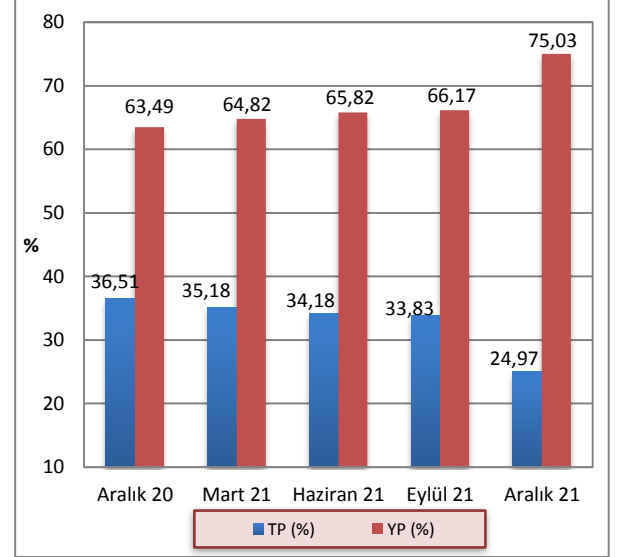
Kaynak: KKTCMB

M3 tanımlı para arzının TP-YP yüzde dağılımı Aralık 2021 itibarıyla incelendiğinde, TP kalemlerinin M3 içindeki payının yüzde 24,97, YP kalemlerinin payının ise yüzde 75,03 olduğu görülmektedir. Bu paylar Aralık 2020 sonunda TP’de yüzde 36,51, YP’de ise yüzde 63,49 seviyesinde idi.

5.4 BANKALARARASI PARA PİYASASI GENEL GÖRÜNÜM

KKTC Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösteren bankalar arası para piyasasında 2021 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla TL’de 867, ABD dolarında 701, avroda 337 ve sterlinde 610 adet işlem gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, TP cinsinden 82.604 milyon TL, YP cinsinden, 4.801 milyon ABD doları, 6.051 milyon avro ve 9.058 milyon sterlin tutarında işlem gerçekleşmiştir.

Grafik 5.21: M3’ün TP - YP Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTCMB

Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi

	TL		₺		€		£	
	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim
2020 - Q4	870	47.981.400	707	3.993.200	303	5.356.100	427	8.130.350
2021- Q1	760	65.818.400	622	3.028.600	275	5.397.300	452	7.728.650
2021- Q2	769	58.101.100	623	3.694.425	280	6.168.850	525	8.923.100
2021- Q3	828	60.450.950	687	4.167.750	271	5.259.700	521	7.381.725
2021- Q4	867	82.604.250	701	4.801.125	337	6.051.325	610	9.057.650

Kaynak: KKTCMB

2021 yılı dördüncü çeyrekte gerçekleşen BPP işlem hacimlerinin vadelerine göre yüzde dağılımlarına bakıldığında, TL'de yüzde 99,66, ABD dolarında yüzde 99,92, avroda ve sterlinde yüzde 100 oranlarında gecelik vadede işlem gerçekleştiği görülmektedir. Aynı

dönemde bir haftalık işlemlerin payı TL'de binde 2,1, ABD dolarında on binde 4 olarak gerçekleşirken, bir aylık işlemlerin payı TL'de binde 1,2, ABD dolarında on binde 4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000)

	TL		₺		€		£	
	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)
2020 Q4	47.981.400		3.993.200		5.356.100		8.130.350	
G	47.912.900	99,86	3.992.225	99,98	5.312.800	99,19	8.130.350	100,00
1H	50.000	0,10			25			
2H								
3H								
1A	18.500	0,04	975.000	0,02	43.275	0,81		
3A								
2021 Q1	65.818.400		3.028.600		5.397.300		7.728.650	
G	65.807.400	99,98	3.028.600	100,00	5.376.900	99,62	7.728.650	100,00
1H	4.000	0,01						
2H								
3H								
1A	7.000	0,01			20.400	0,38		
3A								
2021 Q2	58.101.100		3.694.425		6.168.850		8.923.100	
G	58.083.100	99,97	3.689.925	99,88	6.168.850	100,00	8.923.100	100,00
1H	6.000	0,01						
2H								
3H								
1A	12.000	0,02	3.500	0,09				
3A			1.000	0,03				
2021 Q3	60.450.950		4.167.750		5.259.700		7.381.725	
G	60.343.950	99,82	4.166.450	99,97	5.259.700	100,00	7.381.725	100,00
1H	10.000	0,02						
2H								
3H								
1A	97.000	0,16	300	0,01				
3A			1.000	0,02				
2021 Q4	82.604.250		4.801.125		6.051.325		9.057.650	
G	82.325.250	99,66	4.797.125	99,92	6.051.325	100,00	9.057.650	100,00
1H	176.000	0,21	2.000	0,04				
2H								
3H								
1A	103.000	0,12	2.000	0,04				
3A								

Kaynak: KKTCMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

2021 yılı dördüncü çeyreğinde gerçekleşen gecelik vadeli işlemlerde ortalama faiz oranları TL’de yüzde 14,11, ABD dolarında yüzde 0,5, avroda yüzde 0,2, sterlinde ise yüzde 0,3’tür. 1 haftalık işlemlerin

ortalama faiz oranları TL’de yüzde 17,23, ABD dolarında yüzde 2,25, 1 ay vadeli işlemlerin ortalama faiz oranları TL’de yüzde 18,13, ABD dolarında yüzde 1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)

	2020		2021			
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
TL	G	10,43	14,25	15,73	15,75	14,11
	1H	14,43	16,50	18,00	18,00	17,23
	2H					
	1A	13,28	16,80	18,50	18,58	18,13
	3A					
	G	0,75	0,67	0,60	0,60	0,50
\$	1H					2,25
	2H					
	3H					
	1A	2,11		1,13	1,50	1,00
	3A			1,50	1,50	
	G	0,30	0,28	0,25	0,25	0,20
€	1H	1,25				
	2H					
	3H					
	1A	0,55	0,58			
	3A					
	G	0,40	0,37	0,35	0,35	0,30
£	1H					
	2H					
	3H					
	1A					

Kaynak: KTCMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

5.5 KREDİ KARTLARI AZAMI FAİZ ORANLARI

20 Kasım 2014 tarih, 232 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 58/2014 Sayılı “Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasası”, kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını belirleme görev ve yetkisini KKTC Merkez Bankası’na vermiştir.

KKTC Merkez Bankası bu çerçevede kredi kartı azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını ilk kez 2 Ocak 2015 tarihinde yayımlayarak yürürlüğe koymuştur.

KKTC Merkez Bankası tarafından belirlenerek yayımlanan kredi kartları azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarına ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	TP		YP	
	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme
02/01/2019 (RG 1)	3,40	3,90	1,18	1,68
01/04/2019 (RG 45)	3,22	3,72	1,18	1,68
01/07/2019 (RG 90)	3,18	3,68	1,20	1,70
01/10/2019 (RG 714)	2,98	3,48	1,21	1,71
02/01/2020 (RG 1)	2,35	2,85	1,21	1,71
01/04/2020 (RG 56)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/07/2020 (RG 123)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/10/2020 (RG 188)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/01/2021 (RG 238)	1,95	2,45	1,13	1,63
01/04/2021 (RG 73)	2,29	2,79	1,09	1,59
01/07/2021 (RG 145)	2,54	3,04	1,09	1,59
01/10/2021 (RG 219)	2,60	3,10	1,09	1,59
01/12/2021 (RG 256)	1,50	2,00	1,09	1,59

Kaynak: KKTCMB

5.6 BANKACILIK DIŞI FİNANS SEKTÖRÜ

5.6.1 KOOPERATİFLER

Ülkede faaliyet gösteren kooperatiflerle ilgili Aralık 2020 tarihli bilanço, 31 Aralık 2020 tarihli teftiş edilmiş kooperatifler ve gözetim sistemine göre bilanço sunan toplam 62 adet kooperatifin verilerinden hazırlanmıştır.

2019 yılsonu itibarıyla 1.954,2 milyon TL olan kooperatiflerin aktif büyüklüğü 2020 yılsonu itibarıyla yüzde 21,84 oranında artarak 2.380,9 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aralık 2020 yılsonu itibarıyla bir önceki yıla kıyasla nakit ve nakit benzeri kalemler yüzde 35,68 artarak 1.214,5 milyon TL’ye, brüt krediler ise yüzde 10,64 artarak 1.048 milyon TL’ye yükselmiştir. Aynı dönemde mevduat yüzde 25,06’lık artışla 2.152,7 milyon TL’ye, diğer pasifler kalemi ise yüzde 8,46 artışla 78,2 milyon TL’ye yükselmiş, özkaynaklar ise yüzde 6,66’lık azalışla 150 milyon TL’ye gerilemiştir.

Tablo 5.22: Kooperatifler Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2019	2020	Yüzde Değişim
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	895,1	1.214,5	35,68
Krediler (Brüt)	947,2	1.048,0	10,64
Diğer Aktifler	111,9	118,4	5,81
Aktif/Pasif	1.954,2	2.380,9	21,84
Mevduat	1.721,4	2.152,7	25,06
Özkaynaklar	160,7	150,0	-6,66
Diğer Pasifler	72,1	78,2	8,46

Kaynak: KKTC Kooperatif Şirketler Mukayyetliği

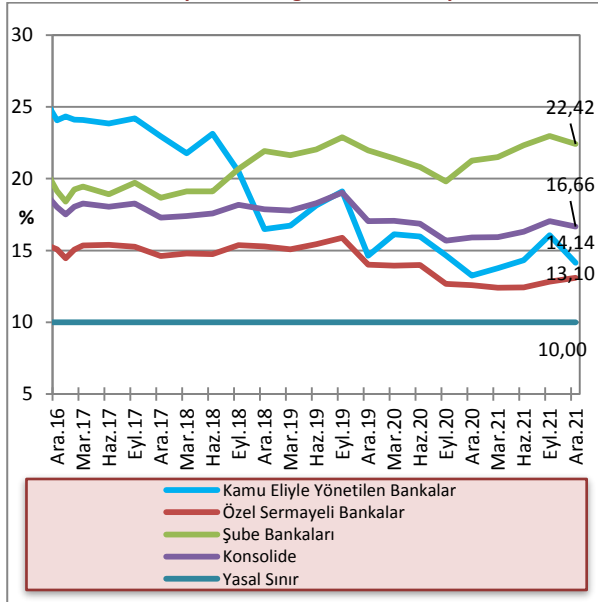
6 FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

6.1 SERMAYE YETERLİLİĞİ

2021 yılı dördüncü çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,39 puan azalarak yüzde 10 olan yasal sınırın üzerinde, yüzde 16,66 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Aralık 2021 itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 14,14, özel sermayeli bankalarda yüzde 13,10 ve şube bankalarında yüzde 22,42 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla bu oranlar sırasıyla yüzde 16,07, 12,82 ve 22,97 seviyesinde gerçekleşmişti. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 2021 Aralık ayı itibarıyla SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda 0,89 puan, özel sermayeli bankalarda 0,52 puan ve şube bankalarında 1,17 puan artmıştır.

Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün risk ağırlıklı varlıkları 2021 yılı Aralık ayı sonunda 2021 yılı Eylül ayı sonuna göre kıyaslandığında, yüzde 0 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 5,6, yüzde 20 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 11,2, yüzde 50 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 3,9, yüzde 100 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 9,4 arttığı görülmektedir. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 1.613,1 milyon TL artarak 7.832,5 milyon TL'ye yükselmiştir. Sektörün piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir yıllık dönemde (Aralık 2020 - Aralık 2021) 2.095,4 milyon TL artmıştır.

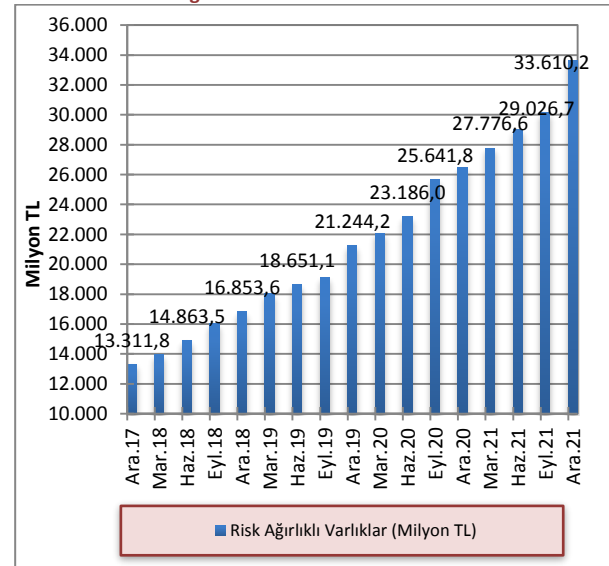
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar (Milyon TL)

	Ara.20	Mar.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Yüzde Değişim (09/21-12/21)
% 0	19.681,3	21.040,7	22.765,8	24.511,5	25.879,5	5,6
% 20	8.555,1	9.336,5	9.636,0	9.419,4	10.477,4	11,2
% 50	14.099,7	15.446,9	16.138,6	16.335,7	16.964,6	3,9
% 100	11.979,5	12.234,3	12.934,1	13.896,2	15.200	9,4
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	5.737,1	5.951,5	6.096,1	6.219,4	7.832,5	25,9

Kaynak: KKTÇMB

2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 30.167,3 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıkların ağırlıklı toplamı, 2021 yılının Aralık ayı sonunda 3.442,9 milyon TL artarak 33.610,2 milyon TL düzeyine yükselmiştir. Sektörün risk ağırlıklı varlıkları Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde yüzde 11,4 artmıştır.

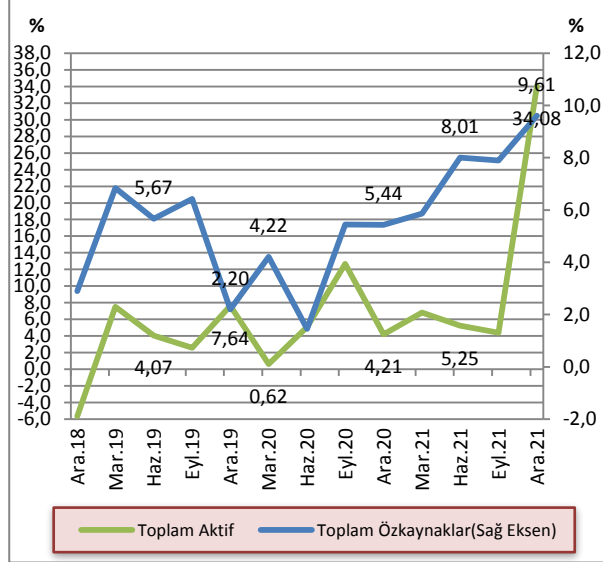
Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar

Kaynak: KKTÇMB

2021 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla 2021 Eylül ayına göre toplam aktifler yüzde 34,08, toplam özkaynaklar ise yüzde 9,61 artmıştır. Toplam aktifler ve özkaynaklar önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla, yüzde 57,39 ve yüzde 35,22 artmıştır.

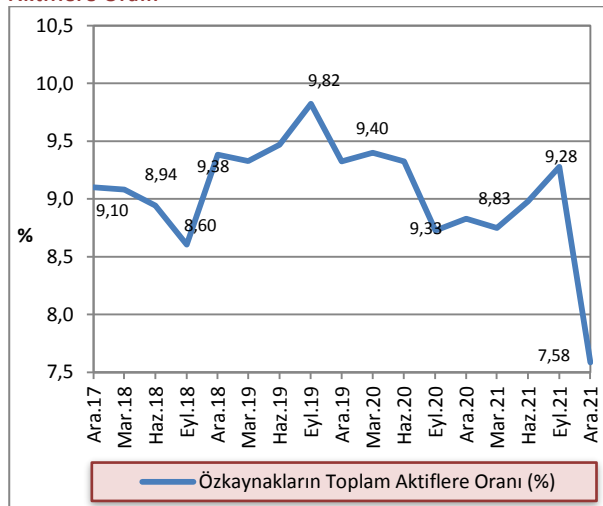
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: KKTCMB

2020 yılının ikinci ve üçüncü çeyreğinde gerileme gösteren bankacılık sektöründeki toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, 2020 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla artmaya başlamıştır. 2021 yılının Eylül ayında yüzde 9,28 olarak gerçekleşen toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, Aralık ayı sonunda azalarak yüzde 7,58 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı

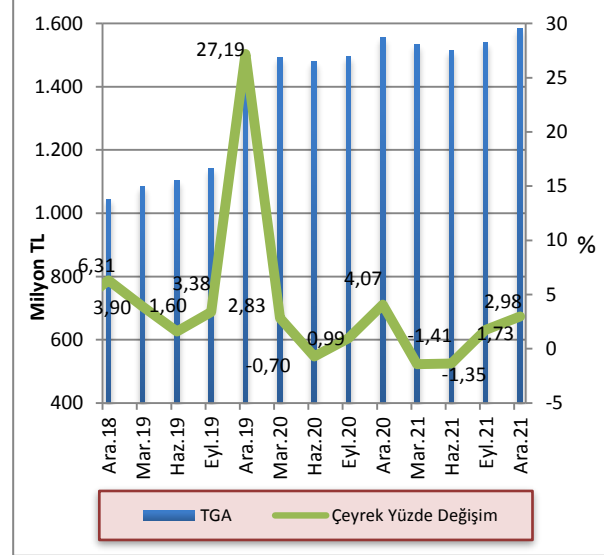

Kaynak: KKTCMB

6.2 TAHSİLİ GECİKMiŞ ALACAKLAR

2021 yılının Eylül ayı sonu itibarıyla 1.539,4 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, 2021 Aralık ayı sonu itibarıyla yüzde 2,98 artarak 1.585,2 milyon TL'ye yükselmiştir. Tahsili gecikmiş alacaklarda bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,88 artış görülmüştür.

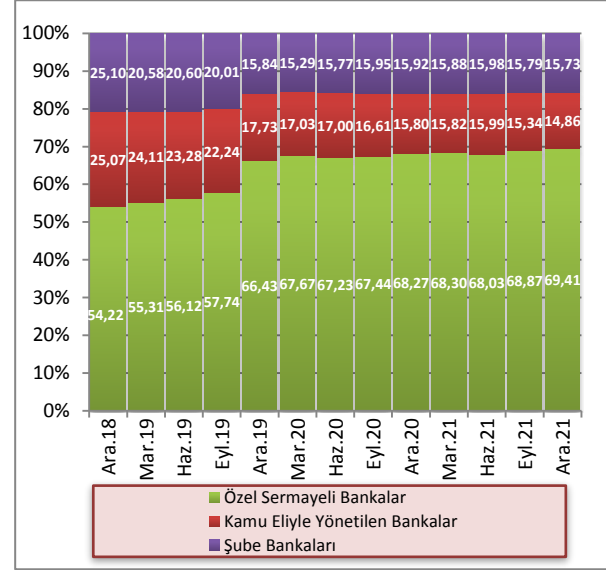
Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi

Kaynak: KKTCMB

2021 yılı dördüncü çeyrek sonu itibarıyla kamu bankalarının ve şube bankalarının toplam TGA içindeki payları bir önceki çeyreğe göre azalmış, özel sermayeli bankaların ise TGA içerisindeki payı artmıştır. Buna göre, Eylül 2021 – Aralık 2021 döneminde kamu eliyle yönetilen bankaların payı yüzde 15,34'den yüzde 14,86'ya, şube bankalarının payı yüzde 15,79'dan yüzde 15,73'e gerilemiş, özel sermayeli bankaların toplam TGA içindeki payı ise yüzde 68,87'den yüzde 69,41'e yükselmiştir. Aralık 2020 – Aralık 2021 döneminde özel sermayeli bankaların toplam TGA içindeki payı yüzde 68,27'den yüzde 69,41'e yükselmiş, kamu bankalarının payı yüzde 15,80'den yüzde 14,86'ya, şube bankalarının payı ise yüzde 15,92'den yüzde 15,73'e gerilemiştir.

Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı

Kaynak: KKTÇMB

2021 yılı dördüncü çeyreğinde, toplam aktifler 79.643,02 milyon TL, toplam brüt krediler 42.005,99 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiş, TGA'lar 1.585,2 milyon TL, özel karşılıklar 961,97 milyon TL olmuştur. Banka grupları bazında incelendiğinde, 2021 yılı Aralık ayında kamu eliyle yönetilen bankalarda toplam aktifler 17.140,04 milyon TL, toplam brüt krediler 9.056,31 milyon TL, TGA'lar 235,61 milyon TL, özel karşılıklar ise 235,07 milyon TL seviyesindedir.

Özel sermayeli bankalarda toplam aktifler 37.248,87 milyon TL, toplam brüt krediler 22.000,41 milyon TL, TGA'lar 1.100,23 milyon TL, özel karşılıklar 527,37 milyon TL düzeyindedir. Şube bankalarında toplam aktifler 25.254,12 milyon TL, toplam brüt krediler 10.949,27 milyon TL, TGA'lar 249,31 milyon TL, özel karşılıklar 199,53 milyon TL seviyesindedir.

Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

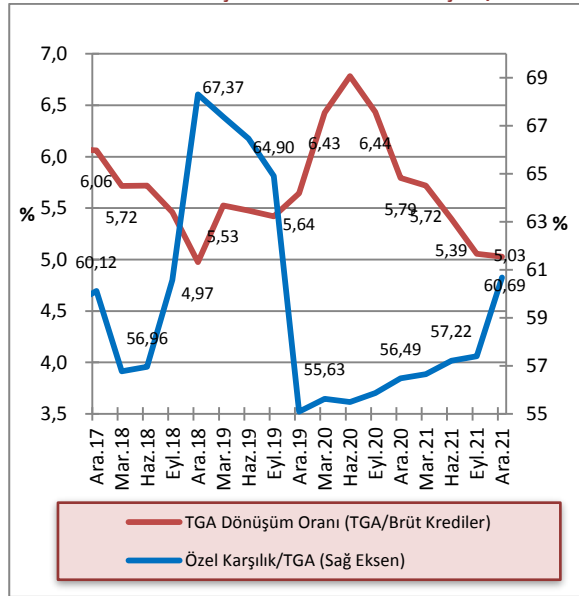
	Toplam Aktifler			Toplam Brüt Krediler			TGA			Özel Karşılıklar		
	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Haz.21	Eyl.21	Ara.21
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	12.937,63	13.256,14	17.140,04	6.922,05	6.917,50	9.056,31	242,02	236,14	235,61	218,32	224,14	235,07
Özel Sermayeli Bankalar	26.395,07	27.304,15	37.248,87	15.840,36	16.164,47	22.000,41	1.029,4	1.060,23	1.100,23	454,44	464,23	527,37
Şube Bankaları	17.559,60	18.839,33	25.254,12	8.669,95	9.069,55	10.949,27	241,80	243,03	249,31	193,03	195,19	199,53
Toplam	56.892,30	59.399,62	79.643,03	31.432,36	32.151,53	42.005,99	1.513,2	1.539,40	1.585,15	865,79	883,56	961,97

Kaynak: KKTÇMB

2020 yılı Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemlerinde sırasıyla yüzde 6,78, 6,44, 5,79 ve 5,72 olan TGA dönüşüm oranı 2021 yılında düşmeye devam etmiş ve ilk çeyrekte yüzde 5,39, ikinci çeyrekte yüzde 5,06, üçüncü çeyrekte yüzde 5,03, dördüncü çeyrekte ise yüzde 3,92 olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında TGA için ayrılan özel karşılıkların toplam TGA'ya oranı Mart ayında 0,16 puan artışla yüzde 56,65'e, Haziran ayında 0,57 puan artışla yüzde 57,22'ye, Eylül ayında ise 0,18 puan artışla 57,4 seviyesine yükselmiştir. 2021 Aralık döneminde de artışına devam eden özel karşılıkların toplam TGA'ya oranı 60,69 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA

Kaynak: KKTCMB

6.3 AKTİF VE ÖZKAYNAK KÂRLİLİĞİ

2021 yılı Eylül ayı sonunda yüzde 2,22 olan sektör aktif kârlılığı, 2021 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 2,41'e, yüzde 24,65 olan özkaynak kârlılığı yüzde 27,59'a, net faiz marjı ise yüzde 3,76'dan yüzde 3,82'ye yükselmiştir. Aralık 2020 - Aralık 2021 döneminde sektör aktif kârlılığı yüzde 1,47'den yüzde 2,41'e, özkaynak kârlılığı yüzde 16,32'den yüzde 27,59'a ve net faiz marjı yüzde 3,3'den yüzde 3,82'ye yükselmiştir.

Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%)

Açıklama	2020		2021		
	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Aktif Kârlılığı¹	1,47	1,64	1,91	2,22	2,41
Özkaynak Kârlılığı²	16,32	18,35	21,57	24,65	27,59
Net Faiz Marj³	3,3	3,48	3,62	3,76	3,82

Kaynak: KKTCMB

¹. Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

². Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

³. (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Net Kâr: 12 aylık kümülatif toplam

Toplam Aktif: 12 aylık ortalama

Toplam Özkaynak: 12 aylık ortalama

Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu: 12 aylık kümülatif toplam

EK A. EKONOMİK KARARLAR

Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası

Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Kredi Kartları Azami Aylık Akdi ve Azami Aylık Gecikme Faiz Oranları Değişikliği			01.10.2021	219
Türk Lirası Mevduat ve Yasal Karşılık Hesaplarına Uygulanan Faiz Oranları ile Türk Lirası Reeskont İskonto ve Avans Faiz Oranları Değişikliği	27.10.2021	1233	27.10.2021	237
Kredi Kartları Azami Aylık Akdi ve Azami Aylık Gecikme Faiz Oranları Değişikliği			24.11.2021	256
Tüketici Kredileri Yasası-Tüketici Kredileri (Değişiklik)Tebliği	25.11.2021	1243	29.11.2021	261
Üstlenilen Risklere İlişkin (Değişiklik) Tebliği	25.11.2021	1243	29.11.2021	261
Yasal Karşılıklara İlişkin YK Kararında Değişiklik Yapılması	25.11.2021	1244	29.11.2021	261

Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı/Yasa Önerisi		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Yasa Gücünde Kararnameler				
Döviz Cinsinden Kira Bedellerine Uygulanan Kurun Sabitlenmesi ve Döviz Kira Geliri Stopajının Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Yasa Gücünde Kararname	24.11.2021	F.S.(K-I)160-2021	25.11.2021	257
Devlet Emlak ve Malzeme Dairesi Tarafından Döviz Cinsinden Yapılmış Olan Sözleşmelerden 01 Aralık 2021 - 28 Şubat 2022 Dönemi Kira Ödemelerinde Döviz Kurunun Sabitlenmesinin Düzenlenmesine İlişkin Yasa Gücünde Kararname	24.11.2021	F.S.(K-I)162-2021	25.11.2021	257
Kredilerin Yapılandırılmasına İlişkin Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	16.12.2021	F.S.(K-I)184-2021	27.12.2021	281
İtirazlı veya Kesinleştirilmiş Vergilerde Uzlaşma ile Ödeme Süresi Geldiği Halde Kısmen veya Tamamen Ödenmemiş Kamu Alacaklarının Tahsilatına İlişkin Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	28.12.2021	F.S.(K-I)239-2021	28.12.2021	282
Tüzükler				
Gümrük Vergileri Tarife Yasası-Gümrük Vergileri Tarife (Muafiyet) (Değişiklik) Tüzüğü	05.10.2021	E.S.(K-I)1500-2021	08.10.2021	225
Yerel İşgücü İstihdamının Desteklenmesi (Değişiklik No:7) Tüzüğü	19.11.2021	F.S.(K-I)75-2021	25.11.2021	257
2001 Petrol Ürünleri Fiyatlandırma Esaslarını Düzenleyen (Değişiklik) Tüzüğü	03.12.2021	F.S.(K-I)172-2021	03.12.2021	265
Katma Değer Vergisi Oranları (Değişiklik) Tüzüğü	22.12.2021	F.S.(K-I)229-2021	23.12.2021	277
Yasa Tasarısı				
Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı			26.11.2021	258

EK B. İSTATİSTİKİ VERİLER

Tablo B.1: KKTOMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30 Eyl. 2017	7.630.043.970	191.469.924	2.907.269	7.824.421.163	368.577.947	2.505.097.829	1.615.196.100	3.335.549.287	7.824.421.163
31 Ara. 2017	8.118.080.496	114.227.729	3.260.499	8.235.568.724	384.891.701	2.681.914.710	1.729.000.717	3.574.231.898	8.370.039.032
31 Mar. 2018	8.545.422.968	219.540.337	4.339.065	8.769.302.370	436.642.697	2.870.588.126	1.851.557.638	3.610.513.909	8.769.302.370
30 Haz. 2018	9.341.542.297	155.660.857	2.673.006	9.499.876.160	439.621.419	3.105.622.819	1.993.912.015	3.960.719.907	9.499.876.160
30 Eyl. 2018	11.073.132.669	172.557.057	2.684.160	11.248.373.886	445.771.689	3.717.146.751	2.052.867.163	5.032.588.283	11.248.373.886
31 Ara. 2018	10.499.595.834	61.335.607	294.637.228	10.855.568.669	480.942.598	3.917.979.147	1.885.311.620	4.571.335.304	10.855.568.669
31 Mar.2019	10.833.216.002	188.417.441	12.142.380	11.033.775.823	565.586.996	4.040.009.260	2.011.711.161	4.416.468.406	11.033.775.823
30 Haz. 2019	11.423.695.382	198.753.741	4.705.193	11.627.154.316	569.937.350	4.264.704.130	2.101.571.020	4.690.941.816	11.627.154.316
30 Eyl. 2019	12.024.932.318	188.602.841	99.806.315	12.313.341.474	574.939.219	4.069.005.293	2.134.892.647	5.534.504.315	12.313.341.474
31 Ara. 2019	12.816.365.963	50.103.991	612.537.467	13.479.007.421	589.827.556	4.568.214.697	2.350.769.024	5.970.196.144	13.479.007.421
31 Mar.2020	12.962.190.610	46.763.724	495.989.949	13.504.944.283	678.679.012	4.579.477.472	2.700.672.024	5.546.115.775	13.504.944.283
30 Haz. 2020	12.855.700.190	46.763.724	19.401.356	12.921.865.270	681.402.724	4.289.003.090	2.889.007.202	5.062.452.254	12.921.865.270
30 Eyl. 2020	15.359.430.508	52.012.879	34.655.533	15.446.098.920	682.771.674	5.397.934.136	3.183.661.686	6.181.731.424	15.446.098.920
31 Ara. 2020	16.353.005.072	51.791.967	279.486.590	16.684.283.629	719.302.337	5.468.896.150	2.930.655.027	7.565.430.115	16.684.283.629
31 Mar. 2021	16.798.728.605	248.862.975	346.890.300	17.394.481.880	805.485.172	5.526.562.169	3.175.733.887	7.886.700.652	17.394.481.880
30 Haz. 2021	17.830.514.206	503.423.458	229.660.370	18.563.598.034	809.107.488	5.967.117.859	3.375.004.675	8.412.368.012	18.563.598.034
30 Eyl. 2021	18.683.218.651	506.410.606	100.276.879	19.289.906.136	812.450.006	6.265.750.775	3.467.399.688	8.744.305.667	19.289.906.136
31 Ara. 2021	28.446.896.103	507.900.695	298.614.296	29.253.411.094	869.658.488	9.721.281.482	4.920.454.350	13.742.016.774	29.253.411.094

Kaynak: KKTOMB

Not: Mevduat toplamına bankalara borçlar kalemi dâhildir.

Tablo B.2: KKTCCMB Likit Varlıklar (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
30 Eyl. 2017	275.459.595	3.440.019	1.842.387.496	4.739.760.510	0	768.996.350	7.630.043.970
31 Ara. 2017	257.360.230	3.997.999	1.728.967.292	5.187.178.813	0	903.656.300	8.081.160.634
31 Mar. 2018	382.362.841	3.997.999	1.705.665.243	5.630.492.210	0	822.904.675	8.545.422.968
30 Haz. 2018	281.516.845	3.997.999	1.845.209.663	6.467.950.290	0	742.867.500	9.341.542.297
30 Eyl. 2018	701.495.845	3.997.999	2.827.946.391	7.539.692.434	0	0	11.073.132.669
31 Ara. 2018	596.636.956	5.503.526	2.886.583.754	6.838.280.699	0	172.590.899	10.499.595.834
31 Mar.2019	703.356.751	5.503.326	2.788.997.426	7.087.363.508	727.800	247.266.991	10.833.216.002
30 Haz. 2019	684.254.253	5.503.526	2.956.877.407	7.386.165.087	731.140	390.163.969	11.423.695.382
30 Eyl. 2019	695.057.549	5.503.526	3.258.721.464	7.319.698.436	90.233.033	655.718.310	12.024.932.318
31 Ara. 2019	604.203.296	7.318.980	3.647.687.308	7.510.965.029	332.867.787	713.323.563	12.816.365.963
31 Mar. 2020	426.840.059	7.318.980	3.537.260.461	7.670.737.329	178.859.125	1.141.174.656	12.962.190.610
30 Haz. 2020	851.174.116	7.318.980	3.480.507.658	6.506.580.011	849.420	2.009.270.005	12.855.700.190
30 Eyl. 2020	1.090.478.693	7.318.980	4.181.981.541	6.350.544.980	974.190	3.728.132.124	15.359.430.508
31 Ara. 2020	1.202.513.929	11.245.022	3.875.374.944	6.892.833.367	2.774.707	4.368.263.103	16.353.005.072
31 Mar. 2021	1.367.010.884	11.245.022	3.287.712.637	7.456.678.273	1.126.369	4.674.955.420	16.798.728.605
30 Haz. 2021	1.227.874.023	11.245.022	2.901.751.435	8.723.829.175	1.805.527	4.964.009.024	17.830.514.206
30 Eyl. 2021	1.275.430.723	11.245.022	3.293.202.704	8.845.074.138	2.901.848	5.255.364.216	18.683.218.651
31 Ara. 2021	1.476.626.284	19.164.666	4.333.706.334	14.252.288.123	1.759.608	8.363.351.088	28.446.896.103

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.3: KKTTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
30 Eyl. 2017							5.415.736	5.415.736
31 Ara. 2017							5.807.899	5.807.899
31 Mar. 2018							5.789.550	5.789.550
30 Haz. 2018							6.912.450	6.912.450
30 Eyl. 2018							9.112.800	9.112.800
31 Ara. 2018							7.933.350	7.933.350
31 Mar. 2019							8.313.450	8.313.450
30 Haz. 2019							8.649.750	8.649.750
30 Eyl. 2019							8.498.850	8.498.850
31 Ara. 2019								-
31 Mar.2020								-
30 Haz. 2020								-
30 Eyl. 2020							5.348.480	5.348.480
31 Ara. 2020							5.028.243	5.028.243
31 Mar. 2021							5.703.310	5.703.310
30 Haz. 2021								-
30 Eyl. 2021							3.050.939	3.050.939
31 Ara. 2021							4.477.238	4.477.238

Kaynak: KKTTCMB

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dâhil edilmiştir.

Tablo B.4: KKTCCMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
30 Eyl. 2017	15.915.165	32.448.413	425.277.954	1.918.976.979	734.899.763	880.296.337	760.406	111.718.912	4.120.293.929
31 Ara. 2017	42.219.684	73.593.138	490.652.950	1.955.533.333	781.455.275	947.545.441	1.072.860	118.842.745	4.410.915.426
31 Mar. 2018	76.501.751	66.921.045	471.340.988	2.111.203.615	804.457.502	1.047.100.136	1.011.021	143.609.706	4.722.145.764
30 Haz.2018	91.040.695	30.311.907	417.186.670	2.414.035.090	768.010.729	1.225.901.286	985.662	152.062.795	5.099.534.834
30 Eyl. 2018	62.415.658	80.786.260	405.694.465	3.028.839.065	704.301.812	1.348.565.351	843.643	138.567.660	5.770.013.914
31 Ara. 2018	51.246.900	52.306.160	706.945.906	2.976.986.010	707.399.584	1.177.912.036	1.128.634	129.365.537	5.803.290.767
31 Mar.2019	21.273.436	50.459.675	494.142.152	3.283.867.588	730.743.668	1.280.967.493	902.785	189.363.624	6.051.720.421
30 Haz. 2019	19.926.492	44.079.068	379.912.114	3.621.457.724	748.007.362	1.353.563.658	905.629	198.423.103	6.366.275.150
30 Eyl. 2019	355.937.954	80.590.555	352.615.354	3.112.598.004	789.935.711	1.344.956.936	1.011.763	166.251.663	6.203.897.940
31 Ara. 2019	61.510.327	60.554.852	766.047.422	3.522.339.747	853.421.489	1.497.347.535	1.737.248	156.025.101	6.918.983.721
31 Mar.2020	107.123.252	51.809.876	678.036.718	3.591.165.501	994.608.788	1.706.063.236	659.161	150.682.964	7.280.149.496
30 Haz. 2020	77.668.999	56.092.776	515.562.626	3.480.903.245	1.013.971.938	1.875.035.264	1.701.088	157.074.356	7.178.010.292
30 Eyl. 2020	608.951.094	106.926.073	444.078.224	4.005.388.538	1.035.786.158	2.147.875.528	9.859.691	222.730.516	8.581.595.822
31 Ara. 2020	163.030.306	119.763.224	531.265.922	4.415.759.693	719.232.331	2.211.422.696	1.610.324	237.466.681	8.399.551.177
31 Mar. 2021	255.979.686	127.402.881	285.791.270	4.623.867.268	771.146.280	2.404.587.607	1.089.834	232.431.230	8.702.296.056
30 Haz. 2021	261.056.741	35.972.553	394.225.884	5.059.854.514	748.207.492	2.626.797.183	980.548	215.027.619	9.342.122.534
30 Eyl. 2021	171.032.010	65.562.055	316.251.507	5.489.398.381	779.590.602	2.687.809.086	1.008.384	222.498.438	9.733.150.463
31 Ara. 2021	437.260.828	130.405.212	538.918.736	8.286.203.149	843.990.800	4.076.463.550	1.660.347	326.883.210	14.641.735.832

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.5: KKTCCMB Döviz Kurları (Ay Sonu)

Yıllar	Aylar	ABD doları		EURO		GBP	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2013		2,1343	2,1381	2,9365	2,9418	3,5114	3,5297
2014		2,3189	2,3230	2,8207	2,8258	3,5961	3,6149
2015		2,9076	2,9128	3,1776	3,1833	4,3007	4,3231
2016		3,5192	3,5255	3,7099	3,7166	4,3189	4,3414
2017		3,7719	3,7787	4,5155	4,5237	5,0803	5,1068
2018		5,2609	5,2704	6,0280	6,0388	6,6528	6,6875
2019		5,9402	5,9509	6,6506	6,6625	7,7765	7,8171
2020		7,3405	7,3537	9,0079	9,0241	9,9438	9,9957
2021	1	7,3216	7,3348	8,8718	8,8878	10,0100	10,0622
	2	7,3708	7,3841	8,9420	8,9581	10,2477	10,3012
	3	8,3260	8,3410	9,7741	9,7917	11,4324	11,4920
	4	8,1753	8,1900	9,9090	9,9269	11,3852	11,4445
	5	8,5496	8,5651	10,4147	10,4334	12,1068	12,1699
	6	8,7052	8,7208	10,3645	10,3832	12,0343	12,0971
	7	8,4139	8,4290	10,0084	10,0264	11,7308	11,7920
	8	8,3753	8,3903	9,8494	9,8671	11,4631	11,5228
	9	8,8433	8,8592	10,3135	10,3321	11,9292	11,9914
	10	9,4813	9,4984	10,9980	11,0179	13,0023	13,0701
	11	12,6595	12,6823	14,2793	14,3050	16,8587	16,9466
	12	12,9775	13,0009	14,6823	14,7088	17,4530	17,5440

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.6: Çapraz Kurlar

Yıllar	Aylar	Yabancı Para / ABD doları	
		£	€
2013		1,6480	1,3759
2014		1,5535	1,2164
2015		1,4817	1,0929
2016		1,2293	1,0542
2017		1,3492	1,1972
2018		1,2667	1,1458
2019		1,3114	1,1196
2020		1,3570	1,2272
2021	1	1,3695	1,2117
	2	1,3927	1,2132
	3	1,3754	1,1739
	4	1,3950	1,2121
	5	1,4185	1,2181
	6	1,3848	1,1906
	7	1,3966	1,1895
	8	1,3710	1,1760
	9	1,3513	1,1663
	10	1,3737	1,1600
	11	1,3340	1,1280
	12	1,3472	1,1314

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.7: KKTTCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	₺	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,05	0,75	0,50	09.05.2013	847	16.05.2013	85
01.09.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	22.08.2013	853	29.08.2013	138
03.02.2014	5,00	0,25	0,75	0,50	30.01.2014	869	04.02.2014	26
01.04.2014	7,00	0,25	0,75	0,50	20.03.2014	876	27.03.2014	70
01.03.2015	6,50	0,25	0,25	0,50	10.02.2015	900	17.02.2015	25
03.04.2017	7,00	0,40	0,25	0,50	23.03.2017	947	03.04.2017	61
05.06.2018	11,00	0,40	0,25	0,50	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	11,00	0,75	0,25	0,50	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
24.09.2018	17,25	1,00	0,25	0,50	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	13,25	1,00	0,125	0,25	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	10,00	1,00	0,125	0,25	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	8,50	1,00	0,125	0,25	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	7,25	0,75	0,05	0,125	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
20.01.2020	6,75	0,50	0,05	0,125	17.01.2020	1076	20.01.2020	12
24.02.2020	6,50	0,50	0,05	0,125	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	6,50	0,25	0,05	0,125	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	5,00	0,25	0,05	0,125	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	6,75	0,40	0,15	0,25	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	8,25	0,60	0,25	0,30	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	11,50	0,60	0,25	0,30	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	13,75	0,60	0,25	0,30	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	13,75	0,40	0,15	0,20	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	15,25	0,40	0,15	0,20	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	12,75	0,40	0,15	0,20	27.10.2021	1233	27.10.2021	237

Kaynak: KKTTCMB

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Tablo B.8: KKTOMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	₺	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85
01.03.2015	3,50	0,00	0,00	0,00	10.02.2015	899	17.02.2015	25
01.02.2018	5,00	0,20	0,125	0,25	25.01.2018	979	31.01.2018	9
05.06.2018	7,50	0,20	0,125	0,25	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	7,50	0,40	0,125	0,25	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
15.08.2018	9,00	0,40	0,125	0,25	14.08.2018	1004	31.08.2018	127
24.09.2018	13,00	0,65	0,125	0,25	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	9,00	0,65	0,00	0,125	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	5,75	0,50	0,00	0,125	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	3,25	0,50	0,00	0,125	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	2,50	0,25	0,00	0,05	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
24.02.2020	2,25	0,25	0,00	0,05	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	2,25	0,125	0,00	0,05	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	1,00	0,125	0,00	0,05	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	2,75	0,20	0,05	0,10	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	3,50	0,25	0,10	0,15	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	6,00	0,25	0,10	0,15	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	8,00	0,25	0,10	0,15	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	8,0	0,20	0,05	0,10	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	9,0	0,20	0,05	0,10	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	6,0	0,20	0,05	0,10	27.10.2021	1233	27.10.2021	237

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																
	TL					₺				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
05.06.18	17,5	14,5	14,5	13,5	13,5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.09.18	23,75	20,75	20,75	19,75	19,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
29.07.19	19,50	16,50	16,50	15,50	15,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.09.19	16,50	13,50	13,50	12,50	12,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.19	15,00	12,00	12,00	11,00	11,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.12.19	13,00	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.01.20	12,50	9,50	9,50	8,50	10,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.02.20	12,25	9,25	9,25	8,25	9,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
04.05.20	10,75	8,00	8,00	7,00	8,25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.08.20	12,75	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.11.20	17,75	15,00	15,00	14,00	14,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.12.20	20,00	17,25	17,25	16,25	16,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
02.04.21	21,50	18,75	18,75	17,75	18,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.21	19,00	16,25	16,25	15,25	16,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%)

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türk Parası Ve Yabancı Para Yükümlülüklerde					Kıymetli Maden Yükümlülüklerde	Yönetim Kurulu Kararı	
	Mevduat Hariç Diğer Yükümlülüklerde	3 Aya Kadar Vadeli Mevduatlarda (üç ay dâhil)	3 Ay-6 Ay Vadeli Mevduatlarda (altı ay dâhil)	6 Ay – 1 Yıl Vadeli Mevduatlarda (bir yıl dâhil)	Bir Yıldan Uzun Vadeli Mevduatlarda	Genel	Tarihi	Sayısı
28.02.2014	8	8	7	6	5	0	30.01.2014	872
15.08.2018	7	7	6	5	4	0	14.08.2018	1005
31.12.2019	7,25	7,25	6,25	5,25	4,25	0	27.12.2019	1072
31.01.2020	7,50	7,50	6,50	5,50	4,50	0	27.12.2019	1072
29.02.2020	7,75	7,75	6,75	5,75	4,75	0	27.12.2019	1072
31.03.2020	8	8	7	6	5	0	27.12.2019	1072

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Kişi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2012			3.842
2013			2.910
2014			3.366
2015			3.699
2016			2.977
2017			2.469
2018			2.374
2019			2.166
2020			1.633
2021	1	123	123
	2	70	193
	3	124	317
	4	138	455
	5	108	563
	6	110	673
	7	102	775
	8	129	904
	9	133	1.037
	10	107	1.144
	11	115	1.259
	12	97	1.356

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)

Tarih	Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplamı	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplamı
31 Mar. 2018	7.303,9	1.980,8	1.835,4	16.195,6	-525,9	908,8	27.698,6	22.352,7	2.830,2	2.515,7	27.698,6
30 Haz. 2018	8.021,5	2.140,2	1.983,5	17.330,4	-539,1	1.115,4	30.051,9	24.131,2	3.233,5	2.687,2	30.051,9
30 Eyl. 2018	9.661,8	2.611,7	2.019,9	19.752,4	-595,3	1.506	34.956,5	28.163,1	3.785,3	3.008,1	34.956,5
31 Ara. 2018	9.940,9	2.043,4	1.886,4	18.906,1	-713,5	916,9	32.980,2	26.441,8	3.443,3	3.095,1	32.980,2
31 Mar.2019	10.792,8	2.255,0	2.017,1	19.823,9	-731,1	1.295,1	35.452,8	28.449,2	3.699,9	3.303,7	35.452,8
30 Haz. 2019	11.354,1	2.184,8	2.093,5	20.347,3	-733,0	1.647,8	36.894,5	29.572,1	3.828,3	3.494,1	36.894,5
30 Eyl. 2019	12.151,4	2.223,0	2.120,9	20.200,3	-740,0	1.899,8	37.855,4	30.224,8	3.912,1	3.718,5	37.855,4
31 Ara. 2019	13.277,3	2.124,5	2.348,6	22.557,9	-799,0	1.239,2	40.748,5	32.837,3	4.110,8	3.800,4	40.748,5
31 Mar. 2020	12.455,7	2.503,8	2.755,9	23.475,6	-829,5	1.639,7	42.001,2	34.244,8	3.947,9	3.808,5	42.001,2
30 Haz. 2020	11.800,6	3.078,5	2.871,9	24.487,2	-821,6	1.674,2	43.090,8	35.247,1	4.018,5	3.825,2	43.090,8
30 Eyl. 2020	13.556,6	3.498,0	3.215,1	27.305,2	-835,4	1.817,2	48.556,7	40.117,0	4.237,1	4.202,6	48.556,7
31 Ara. 2020	14.761,7	3.546,4	2.953,0	28.758,3	-879,0	1.460,9	50.601,3	41.787,6	4.467,4	4.346,3	50.601,3
31 Mar. 2021	15.794,1	3.960,0	3.261,0	29.969,3	-869,0	1.936,6	54.052,0	44.774,9	4.547,8	4.729,3	54.052,0
30 Haz. 2021	16.290,4	4.385,5	3.356,2	31.432,4	-865,8	2.293,6	56.892,3	46.859,3	4.925,0	5.108,0	56.892,3
30 Eyl. 2021	17.307,8	4.631,1	3.492,7	32.151,5	-883,6	2.700,1	59.399,6	48.804,6	5.083,8	5.511,2	59.399,6
31 Ara. 2021	24.213,2	6.838,7	4.955,2	42.006,0	-962,0	2.591,9	79.643,0	66.179,1	7.423,0	6.040,9	79.643,0

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirah Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2018	206,2	5,2	4,2	0,0	102,9	8.907,5	22,1	17,0	4.255,4	392,4	0,2	0,0	0,0	1.356,4	15.269,5
30 Haz. 2018	220,3	6,9	4,2	0,0	104,1	9.710,9	16,3	18,4	4.462,5	421,6	0,5	6,9	0,0	1.411,3	16.383,9
30 Eyl. 2018	248,1	4,9	4,7	0,0	109,5	11.604,2	15,1	22,4	4.946,8	444,7	0,7	9,1	0,0	1.359,6	18.769,8
31 Ara. 2018	236,6	2,9	3,8	0,0	98,0	11.285,8	32,7	19,2	4.524,6	457,3	0,5	7,9	0,0	1.192,2	17.861,5
31 Mar. 2019	254,5	2,4	3,9	0,0	100,6	11.896,4	38,4	20,2	4.672,6	452,9	0,4	8,3	0,0	1.288,0	18.738,6
30 Haz. 2019	250,3	0,9	4,2	0,0	96,9	12.364,5	37,2	20,8	4.685,9	493,2	0,3	8,7	0,0	1.281,7	19.244,6
30 Eyl. 2019	243,0	1,9	3,8	0,0	89,5	12.274,1	32,8	20,7	4.631,6	541,6	0,0	8,4	0,0	1.212,9	19.060,3
31 Ara. 2019	268,4	1,7	4,2	0,0	124,7	13.782,8	40,6	21,5	5.075,2	556,6	0,1	0,0	0,0	1.232,0	21.107,8
31 Mar. 2020	293,9	1,3	4,5	0,0	126,5	14.145,7	43,3	23,1	5.353,7	508,8	0,0	0,0	0,0	1.483,8	21.984,6
30 Haz. 2020	183,2	0,7	4,7	0,0	131,2	14.815,7	64,8	23,7	5.629,1	576,5	0,0	0,0	0,0	1.577,1	23.006,7
30 Eyl. 2020	217,1	0,3	5,2	0,0	173,2	16.623,8	73,5	26,0	6.288,5	639,6	0,0	5,4	0,0	1.757,7	25.810,2
31 Ara 2020	263,3	0,0	5,4	73,4	208,6	18.868,7	87,2	24,8	6.329,0	703,4	0,0	5,0	0,0	633,6	27.202,4
31 Mar. 2021	296,3	0,0	5,6	81,8	216,4	19.929,9	94,2	27,3	6.512,4	687,2	0,2	5,7	0,0	578,4	28.435,4
30 Haz. 2021	335,1	0,0	5,7	86,2	221,9	20.909,0	98,8	28,4	6.757,2	837,6	0,0	0,0	0,0	639,3	29.919,2
30 Eyl. 2021	381,9	0,0	5,7	87,8	214,9	21.525,5	92,8	28,9	6.650,9	909,4	0,0	3,1	0,0	711,2	30.612,1
31 Ara. 2021	564,5	0,0	0,7	130,4	293,7	30.433,5	95,2	38,9	7.472,4	1.004,6	0,0	4,5	0,0	382,4	40.420,8

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2018	149,1	5,2	0,5	0,0	69,3	3.973,9	22,1	5,8	2.566,2	390,3	0,2	0,0	0,0	840,8	8.023,4
30 Haz. 2018	156,9	6,9	0,1	0,0	68,3	4.053,6	16,3	5,5	2.640,4	419,1	0,5	0,0	0,0	875,4	8.243,1
30 Eyl. 2018	166,2	4,9	0,1	0,0	62,5	4.130,1	15,1	5,7	2.617,2	441,9	0,7	0,0	0,0	700,0	8.144,4
31 Ara. 2018	170,5	2,9	0,1	0,0	58,5	4.700,1	32,7	4,3	2.548,2	454,4	0,4	0,0	0,0	670,9	8.643,1
31 Mar. 2019	168,7	2,4	0,1	0,0	59,6	4.753,7	38,4	4,3	2.567,0	450,1	0,3	0,0	0,0	772,6	8.817,2
30 Haz. 2019	158,7	0,9	0,1	0,0	56,4	4.873,0	37,2	4,5	2.608,4	489,7	0,3	0,0	0,0	762,3	8.991,5
30 Eyl. 2019	151,5	1,9	0,1	0,0	51,3	4.915,3	32,8	4,8	2.666,9	537,7	0,0	0,0	0,0	746,1	9.108,4
31 Ara. 2019	172,3	1,7	0,1	0,0	46,6	5.580,3	40,6	4,7	2.906,8	552,0	0,1	0,0	0,0	667,6	9.972,8
31 Mar. 2020	182,0	1,3	0,1	0,0	42,6	5.537,4	43,3	4,5	3.156,0	506,1	0,0	0,0	0,0	766,5	10.239,8
30 Haz. 2020	96,6	0,8	0,1	0,0	40,9	5.738,4	64,8	4,3	3.326,6	574,8	0,0	0,0	0,0	874,6	10.721,9
30 Eyl. 2020	121,9	0,3	0,1	0,0	36,9	6.332,7	73,5	4,0	3.702,6	637,1	0,0	0,0	0,0	991,5	11.900,6
31 Ara. 2020	156,8	0,0	0,0	0,0	32,2	8.155,9	87,2	4,0	3.808,2	701,4	0,0	0,0	0,0	394,9	13.340,6
31 Mar. 2021	166,6	0,0	0,0	0,0	28,6	7.999,3	94,2	3,8	3.762,6	685,1	0,2	0,0	0,0	308,9	13.049,3
30 Haz. 2021	192,2	0,0	0,0	0,0	26,3	7.978,6	98,8	3,8	3.830,0	834,4	0,0	0,0	0,0	323,3	13.287,4
30 Eyl. 2021	239,5	0,0	0,0	0,0	22,8	8.181,4	92,8	3,7	3.884,7	904,9	0,0	0,0	0,0	379,0	13.708,8
31 Ara. 2021	296,4	0,0	0,0	0,0	22,4	9.568,8	95,2	3,7	3.987,3	1.000,1	0,0	0,0	0,0	256,4	15.230,3

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2018	57,1	0,0	3,7	0,0	33,6	4.933,6	0,0	11,2	1.689,3	2,1	0,0	0	0,0	515,5	7.246,1
30 Haz. 2018	63,4	0,0	4,1	0,0	35,7	5.657,2	0,0	12,9	1.822,1	2,5	0,0	6,9	0,0	535,9	8.140,8
30 Eyl. 2018	81,9	0,0	4,6	0,0	47,0	7.474,0	0,0	16,8	2.329,6	2,8	0,0	9,1	0,0	659,6	10.625,4
31 Ara. 2018	66,1	0,0	3,7	0,0	39,5	6.585,7	0,0	14,9	1.976,4	2,9	0,0	7,9	0,0	521,2	9.218,3
31.Mar.2019	85,7	0,0	3,8	0,0	40,9	7.142,7	0,0	15,8	2.105,5	2,8	0,0	8,3	0,0	515,5	9.921,4
30 Haz. 2019	91,6	0,0	4,2	0,0	40,5	7.491,4	0,0	16,2	2.077,5	3,5	0,0	8,6	0,0	519,4	10.253,1
30 Eyl. 2019	91,4	0,0	3,7	0,0	38,3	7.358,8	0,0	15,9	1.964,7	3,9	0,0	8,5	0,0	466,7	9.951,9
31 Ara. 2019	96,1	0,0	4,2	0,0	78,1	8.202,4	0,0	16,8	2.168,4	4,6	0,0	0,0	0,0	564,4	11.135,0
31 Mar. 2020	111,9	0,0	4,4	0,0	83,9	8.608,4	0,0	18,6	2.197,7	2,7	0,0	0,0	0,0	717,2	11.744,8
30 Haz. 2020	86,6	0,0	4,6	0,0	90,2	9.077,3	0,0	19,4	2.302,5	1,7	0,0	0,0	0,0	702,5	12.284,8
30 Eyl. 2020	95,2	0,0	5,2	0,0	136,3	10.291,1	0,0	22,0	2.585,9	2,5	0,0	5,3	0,0	766,1	13.909,6
31 Ara. 2020	106,5	0,0	5,3	73,4	176,4	10.712,7	0,0	20,9	2.520,8	2,0	0,0	5,0	0,0	238,7	13.861,7
31 Mar. 2021	129,7	0,0	5,6	81,8	187,8	11.930,6	0,0	23,5	2.749,8	2,1	0,0	5,7	0,0	269,5	15.386,1
30 Haz. 2021	142,9	0,0	5,7	86,2	195,6	12.930,4	0,0	24,6	2.927,2	3,2	0,0	0,0	0,0	316,0	16.631,8
30 Eyl. 2021	142,5	0,0	5,6	87,8	192,0	13.344,1	0,0	25,2	2.766,3	4,5	0,0	3,1	0,0	332,2	16.903,3
31 Ara. 2021	268,1	0,0	0,6	130,4	271,2	20.864,7	0,0	35,2	3.485,1	4,6	0,0	4,5	0,0	126,1	25.190,5

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)

Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
31 Mar. 2018	3.996,5	8,13	11.273,0	5,00	15.269,5	5,81
30 Haz. 2018	4.416,5	10,51	11.967,4	6,16	16.383,9	7,30
30 Eyl. 2018	5.213,6	18,05	13.556,2	13,28	18.769,8	14,56
31 Ara. 2018	5.000,9	-4,08	12.860,6	-5,13	17.861,5	-4,84
31 Mar. 2019	5.294,3	5,86	13.444,2	4,53	18.738,6	4,91
30 Haz. 2019	5.588,7	5,56	13.655,9	1,57	19.244,6	2,70
30 Eyl. 2019	5.575,4	-0,23	13.484,9	-1,25	19.060,3	-0,96
31 Ara. 2019	5.969,9	7,07	15.137,9	12,26	21.107,8	10,74
31 Mar. 2020	6.074,6	1,75	15.910,0	5,10	21.984,6	4,15
30 Haz. 2020	5.888,5	-3,06	17.118,2	7,59	23.006,7	4,65
30 Eyl. 2020	6.172,6	4,82	19.637,6	14,72	25.810,2	12,19
31 Ara. 2020	6.357,0	2,99	20.845,4	6,15	27.202,4	5,39
31 Mar. 2021	6.726,7	5,82	21.708,7	4,14	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	7.099,1	5,54	22.820,1	5,12	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	7.474,2	5,28	23.137,9	1,39	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	10.454,8	39,88	29.966,0	29,51	40.420,8	32,04

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayrımı (Milyon TL)

Tarih	Kamu Kredileri	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Özel Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
31 Mar. 2018	3.228,1	1,10	12.041,4	7,15	15.269,5	5,81
30 Haz. 2018	3.322,8	2,93	13.061,1	8,47	16.383,9	7,30
30 Eyl. 2018	3.639,5	9,53	15.130,3	15,84	18.769,8	14,56
31 Ara. 2018	4.035,0	10,87	13.826,5	-8,62	17.861,5	-4,84
31 Mar. 2019	4.118,0	2,05	14.620,6	5,74	18.738,6	4,91
30 Haz. 2019	4.186,5	1,66	15.058,1	2,99	19.244,6	2,70
30 Eyl. 2019	4.159,5	-0,64	14.900,8	-1,04	19.060,3	-0,96
31 Ara. 2019	4.850,4	16,61	16.257,4	9,1	21.107,8	10,74
31 Mar. 2020	4.905,1	1,13	17.079,5	5,06	21.984,6	4,15
30 Haz. 2020	4.750,8	-3,15	18.255,9	6,89	23.006,7	4,65
30 Eyl. 2020	5.063,4	6,58	20.746,8	13,64	25.810,2	12,19
31 Ara. 2020	5.494,7	8,52	21.707,7	4,63	27.202,4	5,39
31 Mar. 2021	5.542,6	0,87	22.892,8	5,46	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	5.504,3	-0,69	24.414,9	6,65	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	5.696,7	3,50	24.915,4	2,05	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	7.510,6	31,84	32.910,2	32,09	40.420,8	32,04

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.18: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)

Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	Genel Toplam
31 Mar. 2018	12.971,9	883,1	1.016,5	372,6	25,5	15.269,6
30 Haz. 2018	14.083,6	874,0	1.020,5	380,7	25,1	16.383,9
30 Eyl. 2018	16.499,8	855,7	1.010,4	379,5	24,4	18.769,8
31 Ara. 2018	15.221,9	803,4	1.195,9	423,3	217,0	17.861,5
31 Mar. 2019	16.081,0	804,7	1.189,0	432,4	231,4	18.738,6
30 Haz. 2019	16.543,1	814,6	1.208,1	432,7	246,1	19.244,6
30 Eyl. 2019	16.298,2	842,4	1.210,5	454,9	254,3	19.060,3
31 Ara. 2019	18.237,2	895,8	1.282,0	439,6	253,2	21.107,8
31 Mar. 2020	19.072,6	759,7	1.283,8	597,1	271,4	21.984,6
30 Haz. 2020	19.988,8	934,7	1.343,2	434,5	305,5	23.006,7
30 Eyl. 2020	22.650,8	1.026,7	1.328,8	464,1	339,8	25.810,2
31 Ara. 2020	24.007,0	1.044,9	1.341,5	466,4	342,6	27.202,4
31 Mar. 2021	25.257,5	1.052,7	1.321,6	463,4	340,2	28.435,4
30 Haz. 2021	26.408,3	1.143,1	1.443,2	563,1	361,5	29.919,2
30 Eyl. 2021	27.071,5	1.172,0	1.481,9	528,0	358,7	30.612,1
31 Ara. 2021	36.866,2	1.284,9	1.414,9	506,8	348,0	40.420,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artışı Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
31 Mar. 2018	1.153,7	572,8	0,9	110,0	123,1	555,2	2.515,7
30 Haz. 2018	1.180,3	616,8	0,9	124,0	316,1	449,1	2.687,2
30 Eyl. 2018	1.181,6	618,7	0,9	163,5	596,2	447,2	3.008,1
31 Ara. 2018	1.262,4	593,9	0,9	140,7	689,8	407,4	3.095,1
31 Mar. 2019	1.265,6	795,8	1,7	158,4	235,9	849,3	3.306,7
30 Haz. 2019	1.315,3	923,6	2,0	158,4	518,1	576,7	3.494,1
30 Eyl. 2019	1.329,1	923,6	2,2	150,1	749,2	564,3	3.718,5
31 Ara. 2019	1.332,3	929,0	3,0	168,4	808,9	558,8	3.800,4
31 Mar. 2020	1.332,7	1.088,4	3,0	173,8	183,5	1.166,5	3.947,9
30 Haz. 2020	1.398,9	1.207,3	3,0	181,0	329,2	899,1	4.018,5
30 Eyl. 2020	1.401,4	1.366,6	3,6	215,0	513,0	737,5	4.237,1
31 Ara. 2020	1.470,7	1.369,1	10,4	220,2	671,1	725,9	4.467,4
31 Mar. 2021	1.492,6	1.693,2	10,4	256,9	301,7	974,5	4.729,3
30 Haz. 2021	1.506,1	1.842,6	10,4	262,5	639,7	846,7	5.108,0
30 Eyl. 2021	1.515,8	1.846,6	10,4	261,6	1.038,7	838,1	5.511,2
31 Ara. 2021	1.542,4	2.672,2	11,5	378,5	1.436,3	0,00	6.040,9

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.20: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%)

Tarih	Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	Özel Sermayeli Bankalar	Şube Bankaları	Bankacılık Sektörü	Yasal Sınır
31 Mar. 2018	21,76	14,80	19,12	17,40	10,00
30 Haz. 2018	23,14	14,74	19,11	17,57	10,00
30 Eyl. 2018	20,51	15,38	20,68	18,19	10,00
31 Ara. 2018	16,49	15,28	21,93	17,86	10,00
31 Mar. 2019	16,74	15,08	21,64	17,79	10,00
30 Haz. 2019	18,14	15,43	22,04	18,29	10,00
30 Eyl. 2019	19,11	15,88	22,89	19,02	10,00
31 Ara. 2019	14,63	14,02	21,98	17,05	10,00
31 Mar. 2020	16,13	13,58	21,41	16,90	10,00
30 Haz. 2020	15,97	14,13	20,81	16,92	10,00
30 Eyl. 2020	14,65	12,67	19,81	15,69	10,00
31 Ara. 2020	13,25	12,58	21,25	15,91	10,00
31 Mar. 2021	13,76	12,4	21,50	15,93	10,00
30 Haz. 2021	14,33	12,42	22,32	16,31	10,00
30 Eyl. 2021	16,07	12,82	22,97	17,05	10,00
31 Ara. 2021	14,14	13,10	22,42	16,66	10,00

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.21: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)

Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
31 Mar. 2018	562,5	329,5	108,4	179,9	123,1
30 Haz. 2018	1.191,7	689,8	226,4	373,1	316,1
30 Eyl. 2018	2.048,5	1.165,0	353,3	580,3	596,2
31 Ara. 2018	2.999,4	1.762,5	500,3	823,5	689,8
31 Mar. 2019	982,5	611,8	161,0	230,4	235,9
30 Haz. 2019	2.016,4	1.256,0	320,2	480,4	518,1
30 Eyl. 2019	3.009,6	1.893,7	481,1	734,8	749,2
31 Ara. 2019	3.862,6	2.437,9	674,3	1.057,0	808,9
31 Mar. 2020	800,2	449,8	153,9	278,2	183,4
30 Haz. 2020	1.534,2	822,1	280,1	557,7	329,2
30 Eyl. 2020	2.364,0	1.227,2	445,7	826,3	513,0
31 Ara. 2020	3.303,4	1.715,8	636,8	1.154,5	671,2
31 Mar. 2021	1.143,6	626,0	156,4	295,6	301,7
30 Haz. 2021	2.398,6	1.327,8	350,3	618,0	639,7
30 Eyl. 2021	3.707,8	2.052,4	599,0	960,5	1.038,7
31 Ara. 2021	5.271,7	2.864,1	894,0	1.411,5	1.436,3

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.22: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2018	3.098,2	11.840,3	4.238,1	912,5	2.263,6	22.352,7
30 Haz. 2018	3.580,7	11.979,8	5.082,1	961,5	2.527,1	24.131,2
30 Eyl. 2018	4.201,9	13.615,9	6.006,3	1.166,1	3.172,9	28.163,1
31 Ara. 2018	3.698,4	13.742,5	4.950,1	1.282,7	2.768,1	26.441,8
31 Mar. 2019	3.866,9	13.793,4	6.513,5	1.252,6	3.022,6	28.449,2
30 Haz. 2019	4.145,1	14.244,0	6.921,1	1.181,2	3.101,0	29.572,1
30 Eyl. 2019	4.434,0	15.666,3	5.869,5	1.266,9	2.988,1	30.224,8
31 Ara. 2019	4.708,0	16.982,2	6.462,1	1.279,5	3.405,5	32.837,3
31 Mar. 2020	5.137,6	17.532,5	6.497,2	1.455,7	3.621,8	34.244,8
30 Haz. 2020	5.941,1	17.907,7	6.401,0	1.404,7	3.592,6	35.247,1
30 Eyl. 2020	6.915,4	19.916,4	7.380,5	1.630,5	4.274,2	40.117,0
31 Ara. 2020	7.760,1	20.730,7	7.533,1	1.478,6	4.285,1	41.787,6
31 Mar. 2021	7.393,7	23.427,2	8.068,0	1.486,6	4.399,4	44.774,9
30 Haz. 2021	7.894,5	24.161,5	8.521,6	1.576,9	4.704,8	46.859,3
30 Eyl. 2021	8.914,9	25.099,8	8.467,0	1.481,6	4.841,3	48.804,6
31 Ara. 2021	12.946,1	32.873,1	10.756,5	1.998,1	7.605,3	66.179,1

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.23: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2018	1.275,9	5.724,4	2.037,6	385,5	309,1	9.732,5
30 Haz. 2018	1.409,7	5.495,6	2.261,4	383,8	292,9	9.843,4
30 Eyl. 2018	1.418,0	5.669,1	2.512,3	314,7	269,3	10.183,4
31 Ara. 2018	1.427,2	6.123,7	2.315,6	449,6	288,4	10.604,5
31 Mar. 2019	1.445,6	5.624,1	3.000,2	383,9	274,6	10.728,4
30 Haz. 2019	1.544,0	5.856,2	3.249,2	310,3	378,3	11.338,0
30 Eyl. 2019	1.706,6	7.007,0	2.710,2	382,1	365,3	12.171,2
31 Ara. 2019	1.886,9	7.486,7	2.881,9	333,9	424,9	13.014,3
31 Mar. 2020	1.851,9	7.453,7	2.959,1	406,0	433,9	13.104,6
30 Haz. 2020	2.234,8	7.703,7	2.804,3	381,3	297,5	13.421,6
30 Eyl. 2020	2.330,6	7.876,7	3.235,2	260,3	371,6	14.074,4
31 Ara. 2020	2.855,1	8.032,8	3.111,7	188,3	329,7	14.517,6
31 Mar. 2021	2.331,7	9.052,9	3.127,0	211,8	191,8	14.915,2
30 Haz. 2021	2.322,3	9.098,3	3.374,6	251,3	220,2	15.266,7
30 Eyl. 2021	2.442,9	9.362,6	3.387,2	343,2	234,1	15.770,0
31 Ara. 2021	2.532,0	9.273,2	2.916,9	335,0	251,8	15.308,9

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.24: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2018	1.822,4	6.115,9	2.200,5	526,9	1.954,5	12.620,2
30 Haz. 2018	2.171,0	6.484,2	2.820,7	577,7	2.234,2	14.287,8
30 Eyl. 2018	2.783,9	7.946,8	3.494,0	851,4	2.903,6	17.979,7
31 Ara. 2018	2.271,3	7.618,8	2.634,6	833,0	2.479,7	15.837,4
31 Mar. 2019	2.421,3	8.169,3	3.513,4	868,7	2.748,1	17.720,8
30 Haz. 2019	2.601,2	8.367,8	3.671,9	870,9	2.722,4	18.234,2
30 Eyl. 2019	2.727,4	8.659,3	3.159,3	884,8	2.622,8	18.053,6
31 Ara. 2019	2.821,1	9.495,5	3.580,1	945,6	2.980,6	19.822,9
31 Mar. 2020	3.285,7	10.078,8	3.538,1	1.049,7	3.187,9	21.140,2
30 Haz. 2020	3.706,3	10.203,9	3.596,8	1.023,4	3.295,1	21.825,5
30 Eyl. 2020	4.584,9	12.039,7	4.145,3	1.370,2	3.902,5	26.042,6
31 Ara. 2020	4.905,0	12.698,0	4.421,3	1.290,3	3.955,4	27.270,0
31 Mar. 2021	5.062,0	14.374,3	4.941,0	1.274,8	4.207,6	29.859,7
30 Haz. 2021	5.572,3	15.063,2	5.147,0	1.325,5	4.484,6	31.592,6
30 Eyl. 2021	6.472,1	15.737,1	5.079,8	1.138,3	4.607,3	33.034,6
31 Ara. 2021	10.414,2	23.599,9	7.839,6	1.663,0	7.353,5	50.870,2

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.25: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2018	1.504,5	4.270,9	16.210,0	367,3	1.638,0	23.990,7
30 Haz. 2018	1.730,4	4.686,0	17.357,3	357,5	2.004,8	26.136,0
30 Eyl. 2018	1.990,1	5.620,5	20.093,4	459,1	2.328,1	30.491,2
31 Ara.2018	1.917,8	4.922,5	19.010,8	590,7	2.028,6	28.470,4
31 Mar.2019	2.103,5	5.251,0	20.574,6	520,1	2.163,6	30.612,9
30 Haz. 2019	2.260,8	5.434,1	21.290,5	586,7	2.190,3	31.762,4
30 Eyl. 2019	2.860,6	5.626,8	21.283,5	453,9	2.270,1	32.494,9
31 Ara. 2019	2.624,6	6.457,5	23.316,5	438,7	2.436,6	35.273,9
31 Mar. 2020	2.686,8	6.658,6	24.349,3	550,2	2.218,6	36.463,5
30 Haz. 2020	2.327,0	6.933,8	25.385,3	601,0	2.209,9	37.457,0
30 Eyl. 2020	2.612,3	7.913,7	28.910,3	680,7	2.517,5	42.634,5
31 Ara. 2020	3.184,6	8.630,3	29.453,4	519,3	2.531,0	44.318,6
31 Mar. 2021	3.162,6	8.752,3	32.055,9	804,1	2.786,7	47.561,4
30 Haz. 2021	2.917,8	9.092,3	33.980,6	868,5	2.894,9	49.754,1
30 Eyl. 2021	2.821,0	10.051,6	34.919,8	1.012,2	2.785,5	51.590,1
31 Ara. 2021	3.797,4	13.675,2	47.406,0	1.300,5	4.253,6	70.432,7

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.26: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2018	1.144,2	1.558,4	6.912,0	117,9	302,7	10.035,2
30 Haz. 2018	1.298,4	1.506,7	6.909,0	129,2	404,0	10.247,3
30 Eyl. 2018	1.394,1	1.622,1	7.021,3	145,9	420,4	10.603,8
31 Ara. 2018	1.421,0	1.577,0	7.382,8	223,6	390,5	10.994,9
31 Mar. 2019	1.437,6	1.533,1	7.517,8	239,9	478,2	11.206,7
30 Haz. 2019	1.602,7	1.681,0	7.783,8	270,4	302,4	11.640,3
30 Eyl. 2019	2.215,4	1.769,8	8.062,0	124,0	257,1	12.428,3
31 Ara. 2019	2.026,4	2.129,7	8.712,8	145,4	378,2	13.392,5
31 Mar. 2020	2.037,2	2.199,8	8.710,8	156,8	244,7	13.349,3
30 Haz. 2020	1.635,3	2.404,5	9.110,0	271,8	243,5	13.665,1
30 Eyl. 2020	1.806,1	2.651,4	9.299,9	317,0	322,2	14.396,6
31 Ara. 2020	2.400,8	2.603,7	9.203,5	309,6	345,2	14.862,8
31 Mar. 2021	2.292,6	2.474,6	9.801,4	346,5	340,0	15.255,1
30 Haz. 2021	2.004,8	2.673,4	10.208,5	380,0	122,6	15.389,3
30 Eyl. 2021	1.858,3	3.002,1	10.405,1	504,5	193,0	15.963,0
31 Ara. 2021	2.440,1	2.665,2	9.645,0	558,7	739,4	16.048,4

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.27: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2018	360,3	2.712,6	9.298,0	249,3	1.335,3	13.955,5
30 Haz. 2018	432,0	3.179,4	10.448,2	228,2	1.600,9	15.888,7
30 Eyl. 2018	596,0	3.998,4	13.072,1	313,2	1.907,7	19.887,4
31 Ara. 2018	496,8	3.345,6	11.628,0	367,0	1.638,1	17.475,5
31 Mar. 2019	665,9	3.717,8	13.056,9	280,2	1.685,4	19.406,2
30 Haz. 2019	658,1	3.753,1	13.506,7	316,2	1.887,9	20.122,1
30 Eyl. 2019	645,1	3.857,0	13.221,5	329,9	2.013,0	20.066,5
31 Ara. 2019	598,2	4.327,8	14.603,6	293,4	2.058,3	21.881,3
31 Mar. 2020	649,6	4.458,8	15.638,5	393,4	1.973,9	23.114,2
30 Haz. 2020	691,7	4.529,3	16.275,3	329,1	1.966,4	23.791,8
30 Eyl. 2020	806,2	5.262,2	19.610,4	363,7	2.195,3	28.237,8
31 Ara. 2020	783,9	6.026,6	20.249,9	209,7	2.185,7	29.455,8
31 Mar. 2021	870,0	6.277,7	22.254,5	457,6	2.446,7	32.306,5
30 Haz. 2021	913,0	6.419,0	23.772,0	488,6	2.772,2	34.364,8
30 Eyl. 2021	962,6	7.049,6	24.514,7	507,7	2.592,5	35.627,1
31 Ara. 2021	1.357,3	11.010,0	37.761,0	741,9	3.514,1	54.384,3

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.28: Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Çeyrek	M1	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M2	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M3	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim
2017	I	3.754,8	34,20	18.019,6	25,66	19.209,2	26,53
	II	3.906,7	31,23	18.670,5	27,70	20.066,2	28,69
	III	4.126,2	30,66	19.847,4	29,85	21.240,3	30,16
	IV	4.403,3	24,24	21.181,5	24,99	22.789,8	26,63
2018	I	4.826,2	28,53	22.844,7	26,78	24.492,6	27,50
	II	5.342,4	36,75	24.489,5	31,17	26.341,2	31,27
	III	6.244,7	51,34	28.565,7	43,93	30.698,9	44,53
	IV	5.726,7	30,05	26.846,9	26,75	28.868,4	26,67
2019	I	6.297,8	30,49	29.051,7	27,17	31.226,9	27,50
	II	6.581,7	23,20	30.066,1	22,77	32.390,9	22,97
	III	6.775,1	8,49	30.109,1	5,40	33.243,7	8,29
	IV	7.386,0	28,97	33.164,4	23,53	35.890,4	24,32
2020	I	7.872,2	25,00	34.635,5	19,22	37.612,4	20,45
	II	8.529,4	29,59	35.839,0	19,20	38.294,3	18,23
	III	9.724,8	43,54	40.684,0	35,12	43.787,2	31,72
	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
2021	I	10.461,4	32,89	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.396,0	57,61

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.29: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDITWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNIVERSAL BANK LTD.
12	VİYABANK LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
16	T. GARANTİ BANKASI A.Ş.
17	T. HALK BANKASI A.Ş.
18	T. İŞ BANKASI A.Ş.
19	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
20	ALBANK LTD.
21	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.30: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GSYH (Cari Fiyatlarla Milyon TL)	7.606,9	8.858,5	10.222,4	11.601,2	14.544,8	18.324,2	21.395,4	21.407,5	28.769,8 ^(H)
GSYH (Milyon ABD doları)	3.983,9	4.040,2	3.749,0	3.837,9	3.983,8	3.790,8	3.766,8	3.048,6	4.157,5 ^(H)
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	29.216,8	33.127,8	37.413	42.022	51.799	64.178	71.851,4	70.606,2	
Fert Başına GSMH (ABD doları)	15.301,6	15.109	13.721	13.902	14.187	13.277	12.649	10.055	13.367,3 ^(H)
Enflasyon Oranı (%)	10,2	6,5	7,8	10,2	14,7	29,9	11,6	15,0	46,1
İhracat (Milyon ABD doları) (1)	120,7	134,0	118,1	105,5	105,6	100,9	82,5	101,1	106,8*
İthalat (Milyon ABD doları)	1.699,4	1.538,8	1.500,6	1.557,2	1.778,4	1.816,4	1.587,9	1.220,6	1.250,8*
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-1.578,7	-1.404,8	-1.382,5	-1.415,2	-1.672,8	-1.715,5	-1.505,4	-1.119,5	-1.144*
İhracat / İthalat (%)	7,1	7,5	7,9	6,9	5,9	5,6	5,2	8,3	8,5*
Gelen Turist Sayısı	1.232.753	1.366.007	1.483.244	1.577.073	1.734.330	1.759.625	1.749.979	388.837	552.312
a) Türkiye	923.308	1.020.577	1.110.795	1.218.232	1.324.248	1.359.420	1.358.465	307.717	438.700
b) Diğer	309.445	345.430	372.449	358.841	410.082	400.205	391.514	81.120	113.612
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	613,4	691,6	697,7	714,4	864,9	912,4	954,5	165,4	1.066,0 ^(H)
İstihdam	97.867	103.149	112.811	118.387	120.999	132.411	138.438	132.885	148.872 ^(H)
İşsiz Sayısı	8.929	9.320	9.043	8.075	7.452	9.872	9.317	14.950	9.101 ^(H)
İşsizlik Oranı (%)	8,4	8,3	7,4	6,4	5,8	6,9	6,3	10,1	5,8 ^(H)
Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus (2)	277.031	289.252	299.514	307.255	314.169	347.340	357.216	359.108	299.599 ^(H)
Nüfus (Projeksiyon) (3)	306.368	320.884	331.432	339.478	351.965	372.486	382.230	382.836	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	3,3	3,8	3,9	2,4	3,7	5,8	2,6	1,6	n.a

Kaynak: DPÖ, KKTOMB, İstatistik Kurumu, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi

^(H)Hedef

*: Ocak-Eylül dönemi verileri

1) Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dâhil değildir.

2) Fert Başına GSMH hesaplamasında DPÖ ortalama Amerikan doları (USD) kuru baz alınmıştır.

3) Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus: Hane halkı İş Gücü Anketi yoluyla elde edilen, okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

4) Nüfus (Projeksiyon) 2011 yılında yapılan nüfus sayımı verileri kullanılarak yapılan 2012-2020 projeksiyon verileridir. Fert Başına GSMH hesaplamasında bu nüfus sayıları kullanılmaz. Fert Başına GSMH hesaplamasında kullanılan nüfus: (yıl ortası nüfus) + (yurtdışında okuyan KKTC'li öğrenciler) – (KKTC'de okuyan TC uyruklu öğrenciler + diğer ülke vatandaşı öğrenciler)

Tablo B.31: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

Sektörler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^(H)
1. Tarım	330,3	366,4	386,5	405,0	489,3	552,5	647,6	658,8	1.139,4	1.171,2	1.279,8	1.925,3
2. Sanayi	552,4	558,5	587,1	636,6	779,7	937,7	1.064,7	1.413,3	1.537,9	1.675,7	2.064,4	2.459,2
3. İnşaat	312,1	408,5	335,8	370,7	370,2	480,5	511,6	836,4	1.081,4	1.235,1	2.054,6	1.464,1
4. Ticaret - Turizm	900,0	1.216,8	1.385,3	1.527,9	1.829,1	2.012,9	2.280,6	2.921,8	3.814,5	4.746,7	2.746,6	6.846,0
5. Ulaştırma - Haberleşme	525,2	553,1	642,9	711,4	788,0	896,6	965,3	1.156,6	1.339,0	1.564,7	1.370,7	2.132,6
6. Mali Müesseseler	404,4	472,6	506,0	579,7	637,4	719,4	887,6	1.007,7	1.486,4	1.717,3	1.685,6	2.040,1
7. Konut Gelirleri	220,6	274,4	305,8	358,2	398,9	456,2	535,3	655,6	896,3	1.102,4	1.356,9	1.521,3
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	652,3	727,5	801,8	891,6	1.026,1	1.422,6	1.679,9	2.289,8	2.889,9	2.819,4	2.755,2	4.404,9
9. Kamu Hizmetleri	1.180,1	1.294,3	1.294,9	1.349,9	1.603,6	1.715,2	1.850,1	2.193	2.461,1	3.441,7	4.146,0	3.416,5
10. İthalat Vergileri	536,3	637,0	709,1	775,9	936,4	971,8	1.178,3	1.411,5	1.678,1	1.921,2	1.947,7	2.559,8
11. GSYH	5.614,1	6.509,0	6.955,1	7.606,9	8.858,6	10.222,5	11.601,2	14.544,8	18.324,1	21.395,4	21.407,5	28.769,8
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	35,4	50,2	-39,3	-27,5	-18,2	-11,7	4,2	6,9	10,6	13,7	17,1	19,4
GSMH	5.649,5	6.559,2	6.915,8	7.579,4	8.840,4	10.210,7	11.605,5	14.551,8	18.334,8	21.409,1	21.424,6	28.789,2

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

^(H)Hedef

Tablo B.32: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı

Sektörler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ⁽¹⁾
1. Tarım	5,9	5,6	5,6	5,3	5,5	6,0	5,6	4,5	6,2	5,5	6,0	6,7
2. Sanayi	9,8	8,6	8,4	8,4	8,8	9,2	9,2	9,7	8,4	7,8	9,6	8,5
2.1. Taş Ocakçılığı	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3	-
2.2. İmalat Sanayi	2,3	2,5	2,8	2,9	3,1	3,7	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	-
2.3. Elektrik-Su	6,9	5,3	5,1	4,8	5,1	4,8	4,8	5,5	4,4	4,1	5,8	-
3. İnşaat	5,6	6,3	4,8	4,9	4,2	4,7	4,4	5,8	5,9	5,8	9,6	5,1
4. Ticaret - Turizm	16,0	18,7	19,9	20,1	20,6	19,7	19,7	20,1	20,8	22,2	12,8	23,8
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	10,7	11,1	11,4	11,2	12,3	10,7	11,0	11,1	11,2	10,5	10,3	17,8
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	5,4	7,6	8,5	8,9	8,3	9,0	8,7	9,0	9,6	11,7	2,5	5,9
5. Ulaştırma - Haberleşme	9,4	8,5	9,3	9,4	8,9	8,8	8,3	8,0	7,3	7,3	6,4	7,4
6. Mali Müesseseler	7,2	7,2	7,3	7,6	7,2	7,0	7,6	6,9	8,1	8,0	7,9	7,1
7. Konut Sahipliği	3,9	4,2	4,4	4,7	4,5	4,4	4,6	4,5	4,9	5,2	6,3	5,3
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	11,6	11,2	11,5	11,7	11,6	13,9	14,5	15,7	15,8	13,2	12,9	15,3
9. Kamu Hizmetleri	21,0	19,9	18,6	17,7	18,1	16,8	15,9	15,1	13,4	16,1	19,4	11,9
10. İthalat Vergileri	9,6	9,8	10,2	10,2	10,6	9,5	10,2	9,7	9,2	9,0	9,1	8,9
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

⁽¹⁾Tahmin

Tablo B.33: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ^(T)	2020 ^(H)	2021 ^(H)
1. Toplam Kaynaklar	6.065,0	6.849,7	7.141,1	7.664,8	8.866,0	9.470,2	10.499,0	13.476,9	17.697,2	19.221,6	21.910,4	25.081,4
2. Toplam Yatırımlar	1.049,6	1.266,5	1.175,5	1.147,8	1.276,7	1.598,5	1.791,2	2.836,0	4.013,6	3.229,4	3.814,5	4.451,1
3. Toplam Tüketim	5.015,4	5.583,1	5.965,6	6.516,9	7.589,3	7.871,7	8.707,8	10.640,9	13.913,1	15.992,2	18.096,0	20.630,2
4. Kamu Harcanabilir Geliri	962,2	1.059,2	1.491,8	1.341,3	1.688,9	2.123,1	2.317,2	3.451,1	4.099,3	4.888,3	5.383,8	5.957,8
5. Özel Harcanabilir Gelir	4.687,3	5.449,9	5.424,0	6.238,1	7.151,5	8.087,7	8.962,7	11.100,7	14.521,8	16.992,5	19.870,1	22.831,5
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	26,0	28,0	20,8	25,0	23,3	29,8	29,4	29,0	28,1	26,7	29,5	30,1
7. Toplam Yurt İçi Tasarruflar	634,1	976,1	950,3	1.062,5	1.251,0	2.339,0	2.572,1	3.910,9	4.708,0	5.888,6	7.158,0	8.159,0

Kaynak: DPÖ

^(T) Tahmin^(H) Hedef**Tablo B.34: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)**

Sektörler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^(H)
1. Tarım	10,0	10,8	3,7	-1,6	4,8	14,5	-7,3	4,9	2,6	2,7	1,8	-5,5
2. Sanayi	-0,2	3,4	-0,7	1,7	8,5	19,5	7,3	4,4	-12,4	-14,7	-15	2,2
3. İnşaat	3,8	3,3	-16,0	-0,3	-4,5	6,5	5,7	10,6	7,6	3,9	-25,6	6,0
4. Ticaret-Turizm	18,3	6,0	6,1	1,4	8,5	-0,8	4,8	9,0	0,4	-2,7	-35,6	1,4
5. Ulaştırma-Haberleşme	-20,0	-4,3	5,7	2,0	3,2	5,7	1,8	6,9	3,5	3,5	-16,6	2,3
6. Mali Müesseseler	0,3	1,4	8,1	7,5	0,8	1,6	2,0	3,1	2,7	1,2	0,5	2,7
7. Konut Sahipliği	4,0	3,9	3,7	3,2	2,6	3,0	3,5	3,8	4,6	5,0	3,6	1,0
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	-5,3	4,3	1,5	2,3	8,8	9,5	3,6	7,7	5,3	1,3	-16,0	6,5
9. Kamu Hizmetleri	0,4	2,8	1,9	1,4	-0,1	0,1	-0,2	-0,8	1,3	3,7	-1,5	3,5
10. İthalat Vergileri	18,6	3,9	8,9	-2,1	7,9	-9,6	9,0	0,5	2,4	3,6	-16,4	3,5
11. GSYH	3,7	3,9	1,8	1,1	4,8	4,0	3,6	5,4	1,3	0,2	-16,2	2,7
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	-9,8	27,1	-174,5	35,3	40,5	41,9	133,0	-38,4	23,3	10,9	4,4	2,6
GSMH	3,6	4,0	0,5	1,3	4,9	4,1	3,8	5,5	1,3	0,2	-16,2	2,7

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

^(T) Tahmin^(H) Hedef

Tablo B.35: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^(H)
1. Cari İşlemler Dengesi	-275,8	-173,1	-125,1	-44,7	-11,7	271,6	287,6	294,4	215,9	221,3	-379,3	535,8
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	438,5	326,5	346,2	259,7	186,9	168,9	71,4	131,4	73,1	154,9	639,2	122,6
3. Rezerv Hareketleri (- Artış, + Azalış)	-94,4	-47,3	-340,8	-219,9	-176,7	-75,8	-79,4	-826,6	+69,1	-290,3	-591,9	-666,8
4. Net Hata ve Noksan	-68,3	-106,1	119,7	4,9	1,5	-364,7	-279,6	400,8	-358,1	-85,9	332,0	8,4

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.36: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim

Aylar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ocak	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70	1,00	2,09	-0,88	0,47	2,56	-0,22	0,53	1,70	0,48
Şubat	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95	0,46	4,43	-2,14	0,31	4,00	1,39	0,37	2,33	0,46
Mart	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03	0,66	5,02	-0,41	0,09	4,61	2,26	1,71	2,80	1,86
Nisan	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83	1,51	5,38	1,09	1,09	6,54	5,07	5,72	2,57	3,84
Mayıs	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69	1,80	4,56	2,73	1,86	6,95	8,91	6,22	3,34	5,52
Haziran	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73	3,30	4,89	3,18	2,33	7,68	12,11	7,57	4,38	8,83
Temmuz	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28	3,21	5,15	1,90	3,23	9,29	14,64	8,72	6,44	11,26
Ağustos	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84	4,17	5,77	2,72	4,00	9,75	24,29	9,12	8,87	14,09
Eylül	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57	6,30	5,84	5,78	4,63	10,31	31,99	11,18	10,7	16,46
Ekim	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52	7,89	7,69	7,39	5,85	11,32	34,08	10,71	11,86	20,23
Kasım	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61	8,29	6,97	6,38	7,36	12,78	31,93	10,20	14,55	26,86
Aralık	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60	10,22	6,49	7,78	10,19	14,68	29,96	11,66	15,03	46,09

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.37: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları

Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8	2013	10,22	7,40
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0	2014	6,49	8,17
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5	2015	7,78	8,81
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8	2016	10,19	8,53
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4	2017	14,68	11,92
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3	2018	29,96	20,30
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7	2019	11,66	11,84
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7	2020	15,03	14,60
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4	2021	46,09	36,08
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1			
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5			
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4			
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB, İstatistik Kurumu

Tablo B.38: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)

Ana Gruplar	Ana Mal ve Hizmet Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranları											
	2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler	1,05	2,33	1,15	1,62	-0,09	1,16	0,71	1,30	0,30	0,49	1,45	3,41
2. Alkollü İçecekler ve Tütün	0,17	1,33	0,05	0,35	0,67	1,24	0,11	0,01	0,00	0,01	0,06	0,29
3. Giyim ve Ayakkabı	0,61	-6,64	-4,79	6,67	12,09	0,91	0,01	-0,05	-0,05	0,38	0,35	0,28
4. Konut, Su, Elekt., Gaz ve Diğer Yakıtlar	-0,59	-0,44	2,96	1,41	0,70	1,36	-0,01	0,02	0,27	0,37	0,68	1,39
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	6,56	-0,15	1,78	1,58	0,41	5,96	0,23	0,03	0,09	0,41	0,21	1,00
6. Sağlık	0,40	3,74	1,92	1,10	3,50	4,64	0,09	0,05	0,03	0,13	0,12	0,30
7. Ulaştırma	-0,75	-1,37	2,03	3,46	3,42	7,68	1,03	0,16	-0,02	0,93	1,60	3,79
8. Haberleşme	0,16	-0,02	0,70	0,82	0,84	1,39	0,02	0,11	0,02	0,13	0,31	0,85
9. Eğlence ve Kültür	-0,61	-0,09	0,64	1,38	0,29	0,76	0,02	0,08	0,09	0,11	0,22	1,25
10. Eğitim	-1,07	-1,08	1,10	1,99	0,82	0,95	-0,01	-0,04	1,06	0,13	0,20	0,85
11. Lokanta ve Oteller	-0,13	-0,54	1,83	1,68	2,89	8,00	-0,01	0,86	0,21	-0,04	0,04	1,39
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler	2,52	-0,65	1,44	1,36	2,06	0,37	0,04	0,01	0,08	0,18	0,28	0,36
Genel	0,48	-0,02	1,39	1,94	1,62	3,14	2,23	2,54	2,08	3,23	5,52	15,16

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.39: Asgari Ücret Gelişmeleri

Yıllar	Asgari Ücret (TL)	Uygulama Tarihi
1996	14.800.000	01.01.1996
1997	23.000.000	01.01.1997
1997	33.800.000	01.09.1997
1998	50.250.000	01.01.1998
1998	67.000.000	01.09.1998
1999	85.000.000	01.01.1999
1999	103.000.000	01.01.1999
2000	137.000.000	01.01.2000
2000	160.000.000	01.07.2000
2001	200.000.000	01.01.2001
2001	240.000.000	01.08.2001
2002	320.000.000	01.01.2002
2002	380.000.000	01.10.2002
2003	440.000.000	01.01.2003
2003	500.000.000	01.08.2003
2004	550.000.000	01.03.2004
2004	627.000.000	01.07.2004
2005	720	01.06.2005
2006	780	01.01.2006
2006	860	01.08.2006
2007	960	01.02.2007
2008	1.060	01.01.2008
2008	1.190	01.09.2008
2009	1.237	01.10.2009
2011	1.300	01.01.2011
2013	1.415	01.01.2013
2014	1.560	01.01.2014
2014	1.675	01.11.2014
2015	1.730	01.09.2015
2016	1.834	01.07.2016
2017	2.020	01.02.2017
2017	2.175	01.07.2017
2018	2.365	01.03.2018
2018	2.620	01.09.2018
2019	3.150	01.02.2019
2019	3.400	01.08.2019
2020	3.820	01.02.2020
2021	4.400	01.02.2021
2021	4.970	01.09.2021

Not: 2005 yılından itibaren TL'den 6 sıfır atılmıştır.

Tablo B.40: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları

Tarih	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Motorin	Gazyağı
	95 Oktan	98 Oktan			
12.07.2016	3,41	3,61	3,29	-	3,26
24.08.2016	3,47	3,67	3,30	-	3,26
20.09.2016	3,54	3,74	3,36	-	3,32
11.10.2016	3,57	3,77	3,36	-	3,35
01.11.2016	3,63	3,83	3,45	-	3,41
07.01.2017	3,83	4,03	3,62	-	3,56
11.03.2017	3,76	3,96	3,59	-	3,51
01.04.2017	3,71	3,91	3,51	-	3,43
18.05.2017	3,67	3,87	3,47	-	3,39
29.11.2017	3,67	3,87	3,63	-	3,40
03.02.2018	3,85	4,04	3,78	-	3,55
17.03.2018	3,88	4,07	3,82	-	3,59
11.04.2018	4,19	4,37	4,02	-	3,78
03.05.2018	4,30	4,48	4,13	4,13	3,91
10.07.2018	4,32	4,50	4,13	4,13	4,01
31.07.2018	4,42	4,60	4,18	4,18	4,11
28.08.2018	4,97	5,16	4,76	4,76	4,65
20.09.2018	5,81	6,01	5,76	5,76	5,59
01.11.2018	5,61	5,71	5,55	5,76	5,46
22.11.2018	5,21	5,31	5,15	-	5,06
13.12.2018	5,06	5,16	4,95	-	4,86
10.01.2019	5,00	5,10	4,85	-	4,78
21.02.2019	5,06	5,16	4,91	-	4,75
14.03.2019	5,06	5,16	4,91	-	4,85
04.04.2019	5,41	5,51	5,01	-	4,95
08.08.2019	5,36	5,46	4,96	-	4,90
05.05.2020	4,96	5,06	4,56	-	4,50
18.06.2020	5,40	5,50	4,94	-	4,94
09.07.2020	5,78	5,88	5,32	-	5,29
08.05.2021	6,07	6,17	5,61	5,61	5,58
29.05.2021	6,51	6,64	6,04	5,61	5,95
22.06.2021	6,96	7,09	6,52	-	6,37
13.07.2021	7,45	7,60	6,91	-	6,67
24.08.2021	7,35	7,50	6,81	-	6,57
06.10.2021	7,84	7,99	7,30	-	7,27
28.10.2021	8,80	8,96	8,44	-	8,39
18.11.2021	9,17	9,30	8,78	-	8,75
07.12.2021	10,37	10,58	10,09	-	9,99

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.41: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İhracat
2007	48.907.443	13.225.555	7.369.006	9.702.231	4.480.578	83.684.813
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	5.572.694	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	4.384.880	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	5.282.030	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	10.645.168	119.896.086
2012	58.878.076	8.678.585	1.014.857	39.821.898	9.873.712	116.267.128
2013	62.969.817	9.145.514	2.733.484	38.472.891	7.359.533	120.681.239
2014	78.446.382	8.304.840	835.323	40.583.800	5.814.745	133.985.090
2015	66.228.637	6.195.715	3.811.828	35.611.170	5.885.294	117.732.644
2016	65.926.162	10.664.066	893.816	23.981.854	4.022.010	105.487.908
2017	63.818.406	8.362.779	1.681.343	22.247.673	9.505.787	105.615.988
2018	52.127.770	10.376.400	2.536.815	26.110.465	9.700.495	100.851.945
2019	43.130.122	2.129.943	2.236.897	30.490.266	4.448.151	82.465.379
2020	49.500.656	2.041.116	10.440.836	31.554.011	7.570.755	101.107.374
2021 (Ocak-Eylül)	54.089.784	1.590.990	5.858.110	26.168.254	19.062,422	106.769.560

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.42: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İthalat
2007	1.044.965.855	248.220.981	111.304.222	40.423.905	66.253.726	28.022.604	1.539.191.293
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	27.673.475	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	26.582.965	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	26.375.578	1.604.180.665
2011	1.165.712.306	286.204.302	82.493.886	42.982.735	87.880.256	34.654.478	1.699.927.963
2012	1.234.214.030	247.749.409	81.109.808	28.245.460	81.484.144	31.111.112	1.703.913.963
2013	1.155.334.547	257.018.820	113.400.316	59.110.065	86.239.017	28.323.666	1.699.426.431
2014	995.563.199	238.330.438	125.280.677	70.915.525	75.481.630	33.204.743	1.538.776.212
2015	967.563.226	271.360.515	115.042.857	45.084.868	70.781.057	30.744.861	1.500.577.384
2016	940.845.300	326.806.415	133.943.157	51.872.616	69.557.193	34.165.573	1.557.190.254
2017	1.043.002.512	387.506.424	150.130.828	61.166.015	87.668.520	48.929.706	1.778.404.005
2018	1.068.509.898	356.271.158	149.333.076	90.732.549	100.527.838	50.989.832	1.816.364.351
2019	927.163.386	287.971.697	152.984.913	85.855.064	95.200.820	38.744.575	1.587.920.455
2020	731.570.571	206.235.045	146.838.698	41.325.190	57.643.361	36.967.972	1.220.580.837
2021 (Ocak-Eylül)	821.832.381	144.146.804	101.412.957	27.967.041	124.269.755	31.181.370	1.250.810.308

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.43: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı

Yıllar	Ercan	Girne	Gazimağusa	Karpaz	Toplam
2015	1.693.694	60.733	19.196	342	1.773.965
2016	1.785.746	57.513	19.004	295	1.862.558
2017	1.794.483	71.619	21.668	283	1.888.053
2018	1.968.345	84.974	26.260	382	2.079.961
2019	1.973.844	70.097	24.575	476	2.068.992
2020	426,545	35,766	5,312	24	467,647
2021	575.044	51.815	11.189	103	638.151

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.44: 2020 - 2021 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)

Uyruk	KKTC		Güney Kıbrıs		Diğer Ülkeler		Toplam	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ocak	166.644	10.058	197.924	134	120.770	959	485.340	11.151
Şubat	177.777	16.030	182.753	213	124.300	907	484.830	17.150
Mart	50.937	42.395	52.878	1.099	33.104	2.484	136.919	45.978
Nisan	633	44.288	17	1.165	547	2.395	1.197	47.848
Mayıs	948	45.687	29	3.729	79	2.916	1.056	52.332
Haziran	12.707	88.718	921	90.680	430	39.340	14.058	218.738
Temmuz	46.741	89.376	9.951	119.204	3.628	57.318	60.320	265.898
Ağustos	38.557	90.922	13.979	142.201	4.675	63.570	57.211	296.693
Eylül	58.787	118.394	14.461	138.218	6.135	67.400	79.383	324.012
Ekim	59.505	139.919	15.596	177.506	7.467	102.357	82.568	419.782
Kasım	53.330	120.665	10.412	167.748	6.842	86.390	70.584	374.803
Aralık	32.104	106.657	5.469	182.064	3.967	77.806	41.540	366.527
Toplam	698.670	913.109	504.390	1.023.961	311.946	503.842	1.515.006	2.440.912

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.45: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Türkiye	529.908	588.045	621.819	710.889	776.428	773.936	154.686	265.911
KKTC	49.598	52.335	53.224	55.613	49.344	50.560	42.410	64.329
Diğer	224.881	235.661	249.079	348.471	317.434	336.184	68.229	71.276
Genel Toplam	804.387	876.041	924.122	1.114.973	1.143.206	1.160.680	265.325	401.516

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

EK C. NOTLAR

Para Arzı

En geniş anlamıyla 'Para Arzı' bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye

veya zaman içerisinde farklılık gösterse de 'para arzı' likidite derecelerine göre M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCCMB'deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCCMB'deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten'de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları 'KKTCC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı'ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar 'Geçici' olarak kabul edilmektedir.

Banka

Şirketler Yasası ve 'KKTCC Bankacılık Yasası' altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTCC'de faaliyet gösteren toplam 21 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten'de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.mb.gov.ct.tr) yayınlanmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 21 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten'de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTCC Merkez Bankası'na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her

